

19 Mayıs Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı kutlu olsun.

Tasarruf için güçlü takip olacak

Kamuda Tasarruf ve Verimlilik Paketi, genelgeler ve kanuni düzenlemelerle daha etkili hale gelecek. Paketin daha öncekilerden farkı ise verimlilik, güçlü izleme, kamunun tamamında uygulama esası olacak.

Adem Orhun ■ 10

Hedefimiz yapısal reformları gerçekleştirmek

TOBB'un Genel Kurulu'nda iş dünyasına seslenen Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, gelecek yıllara ait yol haritasını belirlediklerini belirterek, "Hedefimiz-de tasarruf ve reformlar var" dedi.

ŞİMDİ TASARRUF ZAMANI

Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Türkiye hem üretmek büyümek hem de tasarruf ederek kaynaklarını en verimli biçimde kullanmak zorunda olan bir ülke. Bütçedeki yatırım ödeneklerini gıda, tarım, yeşil ve dijital dönüşüm gibi öncelikli alanlara yönlendireceğiz. Ayrıca yapısal reformları hızlandırıyoruz" diye konuştu.

TOGG'UN Cumhurbaşkanı Erdoğan, TOBB YENİ öncülüğünde geliştirilen Togg'un MODELİ yeni modeli T10F'yi inceledi.

CİDDİ BİR FIRSAT

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkıoğlu da ekonomide başlatılan yeni politikaları desteklediklerini, kamuda tasarruf paketini de olumlu karşıladıklarını söyledi. Hisarcıkıoğlu, "4 senelik seçimsiz dönem, yapısal reformların hayata geçirilmesi açısından ciddi bir fırsat" dedi. Genel Kurul'a katılan İTO Başkanı Şekib Avdagiç, "TOBB ailesi olarak, Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılında ülkemizin refahı için üyelerimizle birlikte hep bir adım daha ileri atmayı sürdüreceğiz" mesajını verdi. ■ 8'de

İSTANBUL
TİCARET
ODASI
— 1882 —

İSTANBUL TİCARET

"Tüccar, milletin emeği ve üretimini kıymetlendirmek için eline ve zekasına emniyet edilen ve bu emniyete layakat göstermesi gereken adamdır."

H. Atatürk

17 MAYIS 2024 YIL: 66 SAYI: 3310

ISSN 1300-3666

İSTANBUL TİCARET ODASI YAYINI

www.istanbulticaretgazetesi.com

TİCARET BAKANI ÖMER BOLAT'TAN GAZETEMİZE ÖZEL

Piyasa dengeleniyor ihracat ivmeleniyor

Ticaret Bakanı Ömer Bolat, iç piyasada dengelenme dönemine girildiğini, dış ticarete de ihracat artışını sürekli kılacak yeni adımlar attıklarını söyledi.

ÖZEL
HABER

ETKİLİ ADIMLAR

Görevinde bir yılı tamamlamak üzere olan Ticaret Bakanı Ömer Bolat, İstanbul Ticaret Gazetesi'ne özel açıklama yaptı. Ekonomide ve ticarettaki gelişmelere dikkat çeken Bakan Bolat, "Alınan tedbirlerle iç piyasadaki dalgalanmalar, yerini dengelenmeye bıraktı. Ticarete hedeflerimiz için yeni adımlar atıyoruz" diye konuştu.

E-İHRACAT BÜYÜYECEK

Bakan Bolat "Geçen yılki başarıyı devam ettirerek 2024'te 267 milyar dolarlık ihracat yapmayı hedefliyoruz. 2028 hedefimiz ise 375.4 milyar dolar ihracatla, küresel mal ihracatından yüzde 1.3 pay almak" dedi. Bolat, e-ihracatın, genel ihracat içindeki payını yüzde 10'a çıkarmak için yeni araçları uygulamaya başlayacaklarını belirtti. ■ 9'da

Şükrullah DOLU

Yeni dönem öncelikleri

- Sürdürülebilir ihracat artışı sağlanacak
- 41 sektör için tanıtım kampanyası yapılacak
- Uzman işgücü için İhracat Akademisi kurulacak
- Yeşil dönüşüm için yeni kredi programı uygulanacak
- Ticari defterler elektronik ortama taşınacak. ■ 9'da

MIKTA ülkeleriyle ticaret yüzde 49 arttı

Uluslararası 82 birliğin üyesi olan Türkiye; Meksika, Endonezya, Güney Kore ve Avustralya ile birlikte üye olduğu MIKTA'da hem ticareti hem barışı geliştiriyor. MIKTA üyeleriyle ticaret hacmi 4 yılda yüzde 49 arttı. Barış Cabacı ■ 11'de

Mexico
Indonesia
Korea
Türkiye
Australia

Burgaz'dan Türklere işbirliği çağrısı

Sümevra Yarış Topal ■ 12

Borsada tarım bereketi

Piyasa değeri 14.2 trilyon TL olan Borsa İstanbul'daki yüzlerce şirket arasında tarım ve gıda firmaları da performansıyla dikkat çekiyor. Son üç ayda gıda şirketlerinin performansı BIST 100 kazançlarını da geçti. Mesude Demirhan ■ 15

Savaş uçaklarına yerli tedarik

Teknopark İstanbul'daki Pavelsis firması, 5. nesil savaş uçağı Kaan'ın güç dağıtım sistemini üretiyor. Firma, yüksek teknoloji gerektiren projelerde aviyonik alt sistemlerin tasarımı ve üretiminde de müşteri talebini dikkate alıp adeta 'terzi usulü' çalışıyor. Ömür Kırbashlı ■ 16'da

Afrika Günü'ne kahveli tanıtım

İstanbul Ticaret Üniversitesi'nde 25 Mayıs Afrika Günü için özel bir program düzenlenecek. Kitada önemli görevler üstlenen Prof. Dr. Ahmet Kavas'ın da katılacağı programa, Afrika'dan Türkiye'ye gelen, buradan da dünyaya yayılan kahve kokusu damga vuracak. ■ 14

Kalkınma yardımlarında Türkiye de yarışa girdi

Prof. Dr. Ahmet Kavas ■ 13

BTM'nin bizdeki yeri çok farklı

BTM deneyiminin girişimcilik ekosistemine bakış açılarını değiştirdiğini anlatan Burak Şerbetçi, BTM ile bir Sahne XL etkinliğinde yollarının kesiştiğini belirterek, şunları söyledi: "Burada olmalıyız dedik. Kabul edildiğimiz ilk hızlandırma merkezi olması sebebiyle BTM'nin bizde yeri çok farklı. BTM, çok ciddi bilgi birikiminin olduğu bir okul gibi. Her eğitimde, her sohbetle girişimcilerden ve BTM ekibinden çok şey öğreniyoruz. Sahne XL etkinliğinde sahneye çıkacak girişimlerden biriyiz. Bunun için çok mutluyuz. Daha önce çok kez sunum yaptım ama bana göre Sahne XL çok farklı bir konuma sahip. Böyle büyük bir organizasyonda sahneye çıkmak için sabırsızlanıyorum."

KamyondaPOS Lojistikte ödeme çözümüyle ticaret arenasına çıktı

Lojistik sektörü için çözüm üreten BTM girişimlerinden 'KamyondaPOS', bireysel kamyon sahiplerinin vade beklemeden kredi kartı ile tahsilat yapmalarını sağlıyor. Yapılan tahsilatlardan komisyon alan girişim, gelir modeliyle de sermaye bulma gücüyle yaşayan diğer girişimlerden ayrılıyor.

TUĞÇE ÖZKUŞ

BİLGİYİ Ticarileştirme Merkezi (BTM) girişimlerinden biri olan 'KamyondaPOS', bireysel kamyon sahiplerine, nakliye organizatörleri firmalara ve nakliye komisyoncularına önemli bir kolaylık sunuyor. KamyondaPOS, Türkiye'de lojistik taşımaların yüzde 80 gibi

büyük bir bölümünü gerçekleştiren ve sayısı 1 milyonu bulan bireysel kamyon sahiplerinin vade beklemeden kredi kartı ile tahsilat yapmalarını sağlıyor. Kişilerin uygulama üzerinden üretilen link sayesinde dünyanın herhangi bir yerinde olan müşterisinden tahsilat yapabilmesine olanak tanıyan KamyondaPOS, böylelikle operasyon ve sermaye gereksinimini minimumda tutuyor.

KamyondaPOS, kamyon sahiplerinin erken ödeme talebini karşılarken, ödeme yapan tarafa ise kredi kartının hesap kesim gününe bağlı olarak 40 güne kadar vade imkanı sağlıyor. KamyondaPOS'un kurucusu Burak Şerbetçi, iş modellerini ve sektör için çözümlerini, İstanbul Ticaret Gazetesi okurları için anlattı.

Ödeme ve vade imkanı dışında da çözümleri olduğunu belirten Şerbetçi, "KamyondaPOS'u; sistem üzerinden uygun fiyatlı sigorta teklifi alabilecekleri, lastik satın alabilecekleri, akaryakıtta indirim alabilecekleri, sektörün önemli ihtiyaçlarına cevap veren 'lojistik superapp' diye tanımlayabiliriz. Uygulamamız üzerinden üretilen link sayesinde dünyanın herhangi bir yerinde olan müşteriden tahsilat yapabilmesini sağlıyoruz" dedi.

GELİR MODELİ

Gelir modellerinin yapılan tahsilatlardan komisyon alma üzerine kurulu olduğundan bahseden Şerbetçi, sektörel anlamda finansman sorununu çözmeye çalışan girişimler olduğuna, ancak bunların çok ciddi sermaye gerektiren ve operasyon yükü olan işletmeler olduğuna değindi. Şerbetçi, "Bizi onlardan ayıran en önemli özelliğimiz, kredi kartı ile ödeme olanağıyla operasyon ve sermaye gereksinimini minimumda tutmamız" diye konuştu.

SEKTÖR TECRÜBESİ

KamyondaPOS'u hayata geçirirken ve ekibi oluştururken yaşadıklarına dair bazı bilgileri paylaşan Burak Şerbetçi, şunları söyledi: "Herkesin temel problemi olan kalifiye birilerini bulmak çok zor ama biz bu konuda şanslı bir girişimiz. İlk günden ne istediğimizi bilen, ne istediğini bilen bir yönetim ekibini ciddi

emekle oluşturduk. Bu da sektör içerisinde geliyor olmanın avantajı olsa gerek. Sektörün ve ticaretin içerisinde geliyor olmak, bu anlamda bizi daha avantajlı konuma getiriyor. Ailemizin ticarete üçüncü, lojistik sektöründe ise ikinci kuşak temsilcisiyiz. Dolayısıyla zorlukların içinde büyümüş, tecrübeli bir ekip olunca zorluklarla başa çıkmak elbette daha kolay oluyor."

TÜRKİYE MERKEZ

Ekip kurmanın zorluklarına rağmen sektördeki tecrübeyle birlikte şimdi 8 kişi olduklarını belirten Şerbetçi, "Bu topraklardan çıkıp adını dünyaya duyuran çok değerli girişimlerin yanında yerini almak isteyen bir ekip olduk. Bunu başaracağız; çünkü ülkemiz gerçekten çok önemli bir lojistik merkezi ve bu konumunu her geçen gün artırıyor. Bizler de bu yolculukta ülkemizin ve sektörümüzün finansman sorununa çözüm üreterek destek olacağız" dedi.

AÇIĞI KAPATIYOR

Türkiye'de gelişmekte olan bir girişimcilik ekosistemi olduğunu söyleyen Şerbetçi, etkinliklerde bir araya geldikleri muazzam vizyoner girişimciler ve harika hızlandırma programlarının olduğunu, ancak girişimcilikte alınacak çok yol olduğunu ifade etti. Lojistik sektörünün bu ekosisteme dahil olduğunu söylemenin pek mümkün olmadığını belirten Şerbetçi, KamyondaPOS olarak bu açığı kapatıp, ekosisteme katkı sağlayacaklarını dile getirdi.

istanbulticaretgazetesi.com

EKONOMİDEN HABERİNİZ VAR

İstanbul Ticaret mobil uygulamasıyla;
Ekonomi dünyasında neler oluyor,
hepsi bir tık yakınınızda!

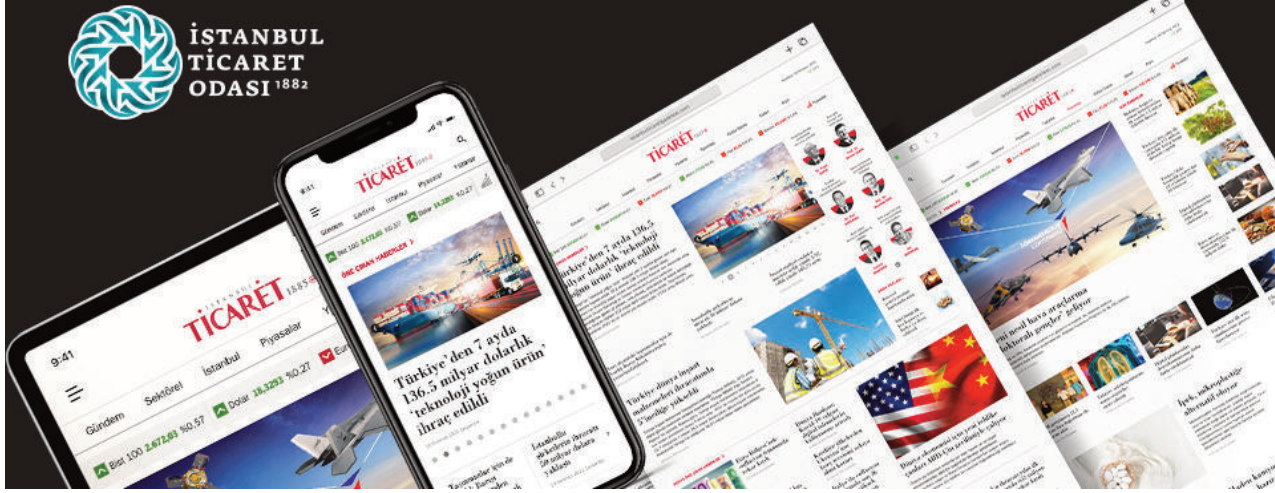

App Store

Google Play

HUAWEI App Gallery

in x f @ / itohaber1885

İHALE İLANI

İhale Makamı	İstanbul Ticaret Odası Yönetim Kurulu
İşin Adı	İTO ESKİ BİNASI (ÜNİVERSİTE) REKONSTRÜKSİYON PROJESİ KAPSAMINDA ENDÜSTRİYEL MUTFAK YAPIM İŞLERİ
İşin Yeri	Fatih İlçesi, Rüstem Paşa Mah. Ragıp Güntüştapa Cad. 371 Ada, 10 Parsel
İşin Kapsamı	Mülkiyeti İstanbul Ticaret Odası'na ait 371 Ada, 10 Parselde kaba inşaatı tamamlanmış İTO ESKİ BİNASI'nın (ÜNİVERSİTE) birim fiyat üzerinden Anahtar Teslimi ENDÜSTRİYEL MUTFAK İŞLERİNİN YAPILMASI
İşin Süresi	45 Takvim Günü
Son Teklif Verme Tarihi ve Saati	21 Mayıs 2024, saat 17:00
Teklif Dosyasının Teslim Yeri	İstanbul Ticaret Odası Merkez Binası, Zemin Kat, Evrak Kabul, Resadiye Caddesi, 34112, Eminönü, Fatih, İstanbul
İhale Dosyası Temini Konusunda İrtibat	Canan TALAZ canan.talaz@ihfimarlik.com 0546 479 26 16 Rıdvan YAZICIOĞLU ridvan.yazicioğlu@ito.org.tr 0212 455 64 48

Emlak yetki belgesinde geçici muafiyet

TİCARET Bakanlığı tarafından hazırlanan Taşınmaz Ticareti Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Buna göre, değişikliğin yürürlüğe girdiği tarih olan 14 Mayıs 2024 öncesinde taşınmaz ticaretine ilişkin gelir veya kurumlar vergisi ya da meslek odası kaydı bulunan işletme ve sözleşmeli işletmelerce 31 Aralık'a kadar yapılan yetki belgesi başvurularında mesleki deneyim şartı aranmayacak. Ayrıca, Bakanlık söz konusu süreyi 6 aya kadar uzatmaya yetkili olacak.

Çin menşeli elektrikli duvar saatlerine yakın takip

ÇİN menşeli elektrikle çalışan duvar saatleri için nihai gözden geçirme soruşturması başlatıldı. Ticaret Bakanlığı'nın İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliği, Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Polistiren ithalatına damping soruşturması

ÇİN, Çin Tayvanı, Hindistan, Güney Kore, Rusya ve Tayland menşeli polistiren ithalatına damping soruşturması açılması kararlaştırıldı. Ticaret Bakanlığı'nın İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliği, Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Tebliğle, Çin, Çin Tayvanı, Hindistan, Güney Kore, Rusya ve Tayland menşeli polistiren ürününe yönelik damping soruşturması açılmasına ilişkin esaslar tespit edildi.

Bazı metal eşyaların ithalatına gözetim

VİDA, somun ve civata gibi bazı metal eşyaların ithalatında gözetim uygulanmasına karar verildi. Ticaret Bakanlığı'nın İthalatta gözetim uygulanmasına ilişkin tebliği Resmi Gazete'de yayımlandı. Buna göre, söz konusu eşyaların ithalatında birim gümrük kıymeti kilogram başına 4,5 dolar ila 8 dolar olarak tespit edildi. Diğer tebliğle de dökme seramik elyaf ve seramik elyaf battaniyenin ithalatında gözetim uygulanması kararlaştırıldı. Bu ürünlerin ithalatında birim gümrük kıymeti kilogram başına 2,5 dolar olacak. Tebliğler, 17 Mayıs tarihinden 30 gün sonra yürürlüğe girecek.

QR KODLA BİZE BAĞLAN

HER GÜN 250 YENİ ŞİRKETİN BİLGİLERİNİ ALIN

İstanbul Ticaret Odası'nda (İTO) her gün yaklaşık 250 yeni şirketin kaydı gerçekleştiriliyor. Bu listelere İstanbul Ticaret Gazetesi okuyucuları artık kolayca ulaşacak.

İTO'da son bir hafta içinde kurulan yeni şirketlerin listesine ulaşmak için QR kodu taramanız ya da bilgisayarınızda https://www.ito.org.tr/documents/qr_code/160524.pdf adresini ziyaret etmeniz yeterli.

Girişimcilik desteğinde üst limit arttı

KOSGEB'in yeniden kurgulanan Girişimcilik Destek Programı'nın ayrıntıları açıklandı. Program, iş kurma desteği ve iş geliştirme desteğinden oluşuyor. Buna göre, iş geliştirme için 1.5 milyon lira üst limit dahilinde geri ödemeli destek veriliyor. KOSGEB, girişimcilik desteğinde ise üst limiti 2 milyon liraya çıkardı.

KÜÇÜK ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı'nın (KOSGEB) yeniden kurgulanan Girişimcilik Destek Programı'nın ayrıntıları belli oldu.

Bugüne kadar girişimcilik alanındaki destekleriyle hizmet, ticaret, imalat ve bilişim alanlarında yeni işletmelerin kurulmasına, geliştirilmesine ve sürdürülebilirliklerine katkı sağlayan KOSGEB, girişimcilik desteklerini güncelleyerek, üst limitini 375 bin liradan 2 milyon liraya çıkardı.

TAMAMI GERİ ÖDEMESİZ

İş Kurma Desteği kapsamında girişimcilere tamamı geri ödemesiz kuruluş ve personel desteği sağlanıyor. Gerçek kişi statüsünde kurulmuş olan işletmeye 10 bin lira, sermaye şirketi statüsünde kurulmuş olan işletmeye 20 bin lira kuruluş desteği veriliyor.

Girişimcinin genç, kadın, engelli, gazi veya birinci derece şehit yakını olması durumunda kuruluş desteğine 10 bin lira daha ilave ediliyor.

Destek kapsamında personel giderlerine de işletmenin vergi mükellefiyetinin devam etmesi şartıyla 3 yıl boyunca çalışanı olduğu her yıl için 1 aylık brüt asgari ücretin işverene toplam maliyeti

kadar destek sağlanıyor.

İş Kurma Desteği'ne, destek programına başvuru tarihi itibarıyla işletmesini en fazla 1 yıl önce kurmuş olan girişimciler müracaat edebilecek.

İŞ GELİŞTİRME DESTEĞİ

İş Geliştirme Desteği kapsamında ise girişimcilere 1.5 milyon lira üst limit dahilinde yüzde 80 destek oranıyla geri ödemeli destek sağlanıyor. Girişimcinin genç, kadın, engelli, gazi veya birinci derece şehit yakını olması durumunda destek üst limitine 150 bin lira daha ilave ediliyor.

İş Geliştirme Desteği'ne, destek programına başvuru tarihi itibarıyla işletmesini en fazla 3 yıl önce kurmuş girişimciler başvurabilecek.

FAYDALANACAK SEKTÖRLER

İmalat, telekomünikasyon, bilgisayar programlama, danışmanlık, bilgi hizmet, bilimsel araştırma ve geliştirme alanlarında faaliyet gösteren işletmeler bu destekten yararlanabilecek.

Geri ödemeli destekler için herhangi bir faiz ve komisyon uygulanmayacak. İşletmelerin geri ödemeleri 36 aylık program süresi sonunda başlayacak.

Başvuru takvimi

İş Kurma Desteği'ne başvurular sürekli olacak. İş Geliştirme Desteği'ne ise yılın belirli

dönemlerinde başvuru yapılabilecek. İlk dönem başvuruları, 28 Haziran 2024'e kadar alınacak.

Lisanslı depoculukta süre uzadı

BAZI tarım ürünlerine ilişkin lisanslı depoculuk uygulamasında azami depolama sürelerinin uzatılması kararlaştırıldı.

Ticaret Bakanlığı'nın Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'i, Resmi Gazete'de yayımlandı.

Buna göre, lisanslı depolarda yer alacak tarım ürünlerinin azami depolama süresi 24 aydan 36 aya çıkarıldı.

HUBUBAT, BAKLAGİL VE YAĞLI TOHUM

Bakanlığın Hububat, Baklagiller ve Yağlı Tohumlar Lisanslı Depo Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ'i de, Resmi Gazete'de yayımlandı.

Değişiklikle, tebliğe konu tarım ürünlerinin hasat döneminden itibaren lisanslı depolarda azami depolanabilme süresi 12 aydan 18 aya yükseltildi. Bu süre, Toprak Mahsulleri Ofisi'ne ait ürünler için 24 ay yerine 36 ay olarak belirlendi.

Nektarin ve brokoli denetim kapsamında

TİCARET Bakanlığı, yurt dışı pazarlarda Türk malı imajının güçlendirilmesi amacıyla geleneksel tarım ürünlerine yönelik yaptığı ticari kalite denetimine nektarin ve brokoliyi de dahil etti. Bakanlıkça hazırlanan Bazı Tarım Ürünlerinin İhracatında ve İthalatında Ticari Kalite Denetimi Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ, Resmi Gazete'de yayımlandı.

Yapılandırma başvurularında mücbir sebep uygulaması

KAHRAMANMARAŞ merkezli depremlerden etkilenen ve mücbir sebep hali uzatılan Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş, Malatya ile Gaziantep'in İslahiye ve Nurdağı ilçelerindeki mükellefler, 2 Aralık 2024'e kadar yapılandırma başvurusunda bulunabilecek.

Hazine ve Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığına hazırlanan Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair 7440 Sayılı Kanun Genel Tebliği, Resmi Gazete'de yayımlandı.

2 ARALIK 2024'E KADAR

Tebliğle bu il ve ilçelerde uygulanan mücbir sebep halinin 31 Ağustos 2024'e kadar uzatılmasının ardından, yeniden yapılandırma düzenlemesinden

yararlanmak üzere yapılacak başvuru ve taksit ödeme süreleri yeniden belirlendi.

Buna göre Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş, Malatya ile Gaziantep'in İslahiye ve Nurdağı ilçelerinde yeniden yapılandırma düzenlemesinden yararlanmak için 2 Aralık 2024'e kadar başvuru yapılabilecek.

İKİNCİ TAKSİTLER

Yapılandırılan tutarın birinci taksitinin 31 Aralık 2024'e, ikinci taksitin 31 Ocak 2025'e kadar, diğer taksitlerin ise takip eden aylarda ödenmesi gerekecek.

Söz konusu mükelleflerin, matrah ve vergi artırımından yararlanmak istemeleri halinde de yine 2 Aralık 2024'e kadar beyan veya bildirimde bulunması önem taşıyor.

Online'a Özel

e-Fatura'da Uyumsoft.com'u tercih et!

150.000'den Fazla Müşterinin Tercihi

★★★★★

Avantajlı Paketler

+

Hediye Kontörler

uyumsoft

Nüfusun yüzde 84'ü doğalgazın kapsama alanında

Türkiye'de dağıtım şirketlerinin mevcut ve genişleme bölgelerindeki yatırımlarıyla doğalgazda ulaşılan nüfus, yüzde 1.9 artarak 71.5 milyon oldu. 2023 sonu itibarıyla Türkiye nüfusunun yüzde 84'ünün doğalgaza erişim imkanı bulunuyor. Öte yandan, doğalgaz dağıtım şirketleri, 2024-2026 döneminde toplam 75 milyar liralık yeni yatırım planlıyor.

TÜRKİYE Doğalgaz Dağıtıcıları Birliği'nin (GAZBİR) sektör raporuna göre, 2026'ya kadar planlanan yatırımlarla yaklaşık 130 yeni yerleşim yerine doğalgaz arzının sağlanması öngörülüyor. Öte yandan, 2023 sonu itibarıyla Türkiye doğalgaz dağıtım şebeke uzunluğu çelik, polietilen ve servis hattı olmak üzere toplam 202 bin 100 kilometreye ulaştı ve 2018-2022 döneminde dağıtım şebekesi yıllık ortalama yüzde 7 büyüdü. Şebeke uzunluğu, geçen yıl ise bir önceki yıla göre yüzde 11 büyümeye kaydetti. Bu yıldan itibaren 2026'ya kadar yıllık ortalama 15 bin kilometrenin üzerinde şebeke inşası planlanıyor. 2026 sonu itibarıyla doğalgaz dağıtım şirketlerinin yatırımlarıyla Türkiye doğalgaz dağıtım şebekesinin uzunluğunun 250 bin kilometreyi aşması bekleniyor.

YATIRIM HEDEFLERİ

Rapora göre, 2023 sonu itibarıyla 81 il ve 845 yerleşim yerine doğalgaz arzı sağlandı. Yılbaşında yapılan planlamada, 2023'te toplam 90 yeni yerleşim yerine gaz arzı hedeflenirken, dağıtım şirketlerinin yatırım planlarını genişletmesiyle 102 yeni yerleşim

yerine arz sağlandı. Böylece 2023, bir yılda en fazla yeni yerleşim yerine doğalgaz arzı sağlanan yıl oldu. Geçen yıl sonu itibarıyla Türkiye'deki 51 merkez ilçe dahil olmak üzere 973 ilçenin 757'sine doğalgaz ulaştırıldı. Aynı dönemde 88 beldeye doğalgaz

götürüldü. 2024-2026 döneminde planlanan yatırımlarla 128 yeni yerleşim yerine daha doğalgaz arzının sağlanması hedefleniyor. Yine rapora göre, Türkiye'de doğalgaz dağıtım şirketleri geçen yıl 17 milyar liranın üzerinde yatırım yaparken, 2024-2026 döneminde toplam 75 milyar liralık yatırım planlanıyor.

AVRUPA'DA ÜÇÜNCÜ

Geçtiğimiz yıl dağıtım şirketleri tarafından mevcut ve genişleme bölgelerindeki yatırımlarla ulaşılan nüfus yüzde 1.9 artarak 71.5 milyon oldu. 2023 sonu itibarıyla Türkiye nüfusunun yüzde 84'ünün doğalgaza erişim imkanı bulunuyor. Türkiye'de aktif doğalgaz kullanan nüfus, geçen yıl bir önceki yıla kıyasla yüzde 3.3 artarak 62.7 milyona ulaştı. Son 5 yıllık dönemde doğalgaz kullanan nüfus yaklaşık 10.5 milyon arttı. 2019'da Türkiye nüfusunun yüzde 63'ü aktif

doğalgaz kullanıcısıyken geçen yıl sonu itibarıyla yüzde 73'e yükseldi. 2026 sonuna kadar aktif kullanıcının yüzde 18 artarak 71.5 milyona ulaşması öngörülüyor. Türkiye, ayrıca geçen yıl sonu itibarıyla 20.8 milyon doğalgaz abonesine sahip üçüncü ülke oldu. Avrupa ülkelerinin doğalgaz abone sayısının doygunluğa ulaşması, gelecek yıllarda Türkiye'de potansiyel abonelerin aktif hale gelmesi ve şebeke yatırımlarının devam etmesinin etkisiyle Türkiye'nin 2025'te Avrupa'da abone sayısı en fazla olan ikinci ülke olacağı öngörülüyor.

İSTANBUL'DAKİ ARTIŞ

GAZBİR raporuna göre, Türkiye'de doğalgazın en çok kullanıldığı İstanbul'da abone sayısı geçen yıl yaklaşık 121 bin artarak 5.7 milyona ulaşırken, başkent Ankara'da yüzde 2 artışla 2 milyon oldu. Geçen yıl Türkiye doğalgaz tüketimi bir önceki yıla göre yüzde 6 azalarak 50 milyar metreküp olarak gerçekleşti. Geçen yılın 2022'ye göre daha sıcak geçmesi, elektrik üretiminde doğalgaz yerine alternatif enerji kaynaklarının kullanılması, sanayide tüketimin azalması ve 11 ili etkileyen Kahramanmaraş depremleri sonucunda tüketimin düşmesi sebebiyle 2023'te doğalgaz tüketimi bir önceki yılın altında kaldı.

Tüketimde sanayinin payı yüzde 24 seviyesinde

Türkiye'de konutlarda doğalgaz tüketimi de geçen yıl bir önceki yıla göre yüzde 6 azalarak 17 milyar metreküp oldu. Doğalgazla elektrik üreten santrallerin tüketimi 2022'ye kıyasla yaklaşık yüzde 4, sanayide tüketim ise yüzde 8 azaldı. 2023 yılında doğalgaz tüketiminde en fazla paya sahip sektör yüzde 34'le konut olurken, bunu yüzde 28'le elektrik santralleri, yüzde

Doğalgazda tüketim payları

SEKTÖR	2022	2023
Konut	34	35
Elektrik	27	28
Sanayi	25	24
Hizmet	11	11
Enerji	3	2

24'le sanayi ve yüzde 11'le hizmet sektörü izledi. Türkiye'de her 100 hanenin yaklaşık 59'u ısınma, pişirme ve sıcak su ihtiyaçlarını karşılamak için doğalgaz kullandı. Isınma amaçlı kullanımda hanelerin yüzde 57'si doğalgaz, yüzde 22'si kömür, yüzde 17'si biyokütle yakıtları tercih etti. Türkiye, Avrupa ülkeleri arasında ısınma amaçlı doğalgaz tüketimi sıralamasında Almanya ve İtalya'dan sonra üçüncü oldu.

Derleyen: Necmi Uysal necmi.uysal@ito.org.tr

Uluslararası emtia piyasaları

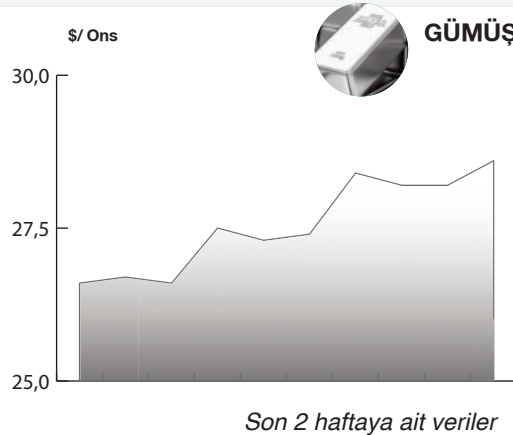
Güncel Haftalık Yıllık

		Değişim %
ENERJİ	Petrol (Brent, \$/Varil)	83.2 0.7 10.2
	Doğalgaz (Henry Hub, \$ /MMBtu)	2.3 6.4 -9.7
	Doğalgaz (Dutch TTF, EURO/MWh)	29.8 -2.9 -67.6
	Termal Kömür (\$/Ton, FOB, Newcastle)	
	Avustralya, 6.000 KCal/kg)	142 -3.1 -13.3

METALLER	Altın (\$/Ons)	2.346 1.2 18.7
	Gümüş (\$/Ons)	28.6 4.8 20.2
	Platin (\$/Ons)	1.054 7.7 -1.5
	Bakır (\$/Ton)	10.008 1.2 21.7
	Alüminyum (\$/Ton)	2.551 -0.5 11.7
	İnşaat Çeliği (Çin, \$/Ton)	503 -1.5 -9.0
	Demir Cevheri (\$/Ton, CFR, Tianjin-Çin, %63.5)	116 -2.5 8.4
	Kurşun (\$/Ton)	2.199 0.1 5.0
	Kalay (\$/Ton)	33.274 2.2 -39.0
	Çinko (\$/Ton)	2.935 1.8 17.8
TARIM ÜRÜNLERİ	Nikel (\$/Ton)	18.936 0.6 -11.8
	Buğday (\$/Ton)	248 6.8 10.3
	Mısır (\$/Bushel)	4.69 3.5 -15.5
	Mısır (\$/Ton)	185
	Pamuk (\$/Lb)	0.74 -5.0 -14.0
	Kakao (\$/Ton, Londra)	7.599 -24.0 154.6
	Kahve (\$/Lb)	1.99 1.0 4.7
	Şeker (\$/Lb)	0.19 -5.3 -24.4
	Kereste (\$/m³)	204 -2.9 -4.4
	Ayçiçek Yağı (USD/Ton)	853 -0.1 -4.0
TARIM ÜRÜNLERİ	Palmye Yağı (\$/Ton)	808 -3.1 -1.5
	Baltık Kuru Yüke Endeksi	1.993 -4.3 30.9
	Emtia Endeksi (CRB Index)	334 -0.9 15.6

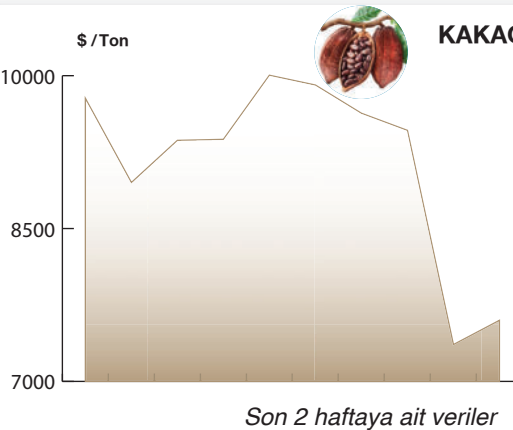
Veriler, 14 Mayıs 2024 itibarıyla düzenlenmiştir.

En hareketli ürünler

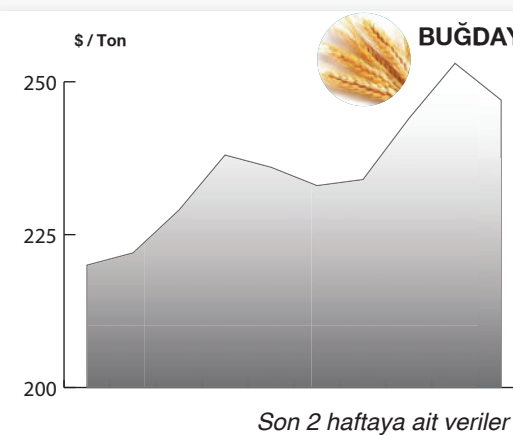
Güvenli liman

ABD Merkez Bankası'nın artan enflasyon baskısı nedeniyle faiz indirimini geciktireceği beklentisi, gümüş fiyatlarını son üç haftanın en yükseğine taşıdı. Haftalık artış yüzde 4.8'i buldu. Enflasyona karşı korunma aracı olmasının yanı sıra artan jeopolitik riskler, altının yanında gümüşe olan talebi de artırıyor. Gümüşün yatırım aracı olmasının yanı sıra geniş bir endüstriyel kullanım alanı da mevcut. Endüstriyel metallerde ve özellikle bakır fiyatlarında görülen artış, gümüş fiyatlarının da artmasına neden oluyor.

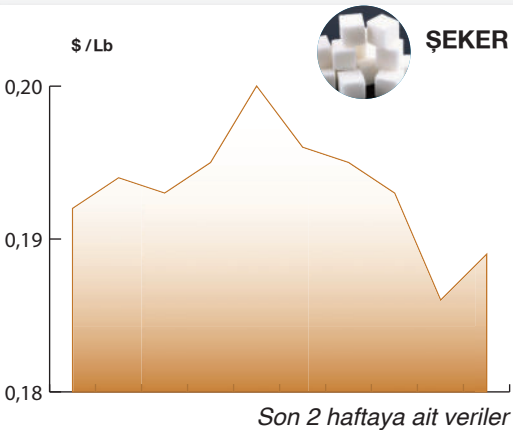
Düzeltilme devam ediyor

Kakao fiyatlarında haftalık düşüş yüzde 24'e ulaştı. Batı Afrika'da yağışların, üç sezondur üretim açığı yaşayan kakao piyasasında üretimi artıracak beklentisi, vadeli kontratlarda satış getirdi. Ancak kakao üreticileri, ağustos ve eylül ayında yapılacak kakao hasadında beklenen artışın olabilemesi için mayıs ve haziran aylarında yağışın devam etmesi gerektiğini belirtiyor. Kakao piyasasındaki bir diğer gelişme de olağanüstü seviyede artan kakao fiyatlarına rağmen kakao talebinin canlı olması.

Sel ve don etkisi

ABD'de kuraklık endişesiyle yükselen buğday fiyatları, geçen hafta da Brezilya'da yaşanan sel ve Rusya'da görülen don olayı nedeniyle yükselişini sürdürdü. Haftalık yükseliş yüzde 6.8 olurken, son iki aydaki yükseliş yüzde 30'a ulaştı. Bunun yanında ABD'de kış buğdayında haziran ayı itibarıyla hava şartlarının iyileşmesi ve iyi ürün alınması bekleniyor. ABD Tarım Bakanlığı'nın son raporuna göre, 2024-25 sezonunda buğday arzının 2.2 milyon ton düşmesi, buna karşılık tüketimin 2 milyon ton artması bekleniyor.

Üretim fazlası var

Şeker fiyatları, 2024-25 sezonu için beklenen küresel üretim fazlası nedeniyle son 20 ayın en düşüğüne geriledi. Bir diğer gelişme de Brezilya'da şeker kamışından üretilen etanol fiyatlarının son 10 ayın en düşüğüne gerilemesi ile birlikte şeker kamışından şeker üretimine ağırlık verilmesi oldu. Brezilya'daki rekor üretimin ihracat rakamlarına da yansımaları bekleniyor. Hindistan'da kısıtlama getirilen şeker ihracatının 2025 yılından önce beklenmemesi, şeker fiyatı açısından risk oluşturuyor.

Enerjide gündem emisyon ticaret sistemi

İSTANBUL Ticaret Odası Enerji, Çevre ve Dönüşüm İhtisas Komitesi toplantısı, İTO Yönetim Kurulu Üyesi Gıyasettin Eyyüpkoca'nın başkanlığında, Meclis ve Komite üyeleri ile sektör temsilcileri ve akademisyenlerin katılımıyla gerçekleştirildi. Toplantıda, iklim hedefleri kapsamında Türkiye'de de önümüzdeki dönemde uygulanması planlanan 'Emisyon Ticaret Sistemi' hakkında EPIAŞ Elektrik Piyasası Müdürü Abdullah

Korkmaz sunum yaptı.

KARBON VERGİSİ

AB'nin dış ticaretinde 2026 yılında devreye alacağı Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması'nın Türkiye'yi nasıl etkileyeceği konusu da sunumda gündeme getirilen konular arasında yer aldı. Sektör temsilcileri, toplantıda ayrıca yenilenebilir enerjide mevzuat ve finansman alanlarında

yaşanılan sorunları ve çözüm önerilerini aktardı. Resmi Gazete'de 11 Mayıs'ta yayımlanarak yürürlüğe giren Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un enerji alanında getireceği yenilikler de değerlendirildi. Düzenlemeyle önü açılacak yüzey güneş santrallerinin, yenilenebilir enerji kapasitesine ve su kaynaklarının korunmasına katkı sağlayacağı belirtildi.

Yüzer GES'ler resmileşti

Kıyı Kanunu'nda yapılan değişiklik, yüzer güneş enerjisi santralleri (GES) kurulumunda da yeni bir süreç başlattı. Türkiye, içme suyu amacı taşımayan işletme halindeki 944 baraj, 5 bin 300 kilometrekare rezervuar yüzey alanına sahip. Bu alanın yüzde 10'unda yüzer GES kurulması halinde, elektrik enerjisi ihtiyacının dörtte birinin karşılanabileceği belirtiliyor.

MADEN Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 11 Mayıs'ta Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Değişiklik kapsamında 3621 sayılı Kıyı Kanunu'na yeni fıkralar eklendi. Yeni düzenleme; denizler, baraj gölleri, suni göller ve tabii göllerin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına yenilenebilir enerji kaynak alanı olarak ilan edilen alanlarında imar planı yapılmaksızın yenilenebilir enerji üretim santralleri kurulabilmesine olanak sağlıyor. Söz konusu alanlarda Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'ne veya sulama birliklerine ait tarımsal sulama amaçlı tesislerin elektrik ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı lisanssız elektrik üretim tesisi de kurulabilecek.

TÜRKİYE'NİN POTANSİYELİ

Yüzer güneş enerjisi santralleri (GES), saha tipi güneş enerjisi santralleri kurulumunda yaşanan zorlukları avantaja çevirerek kullanıcılara kolaylık sağlıyor. Yüzer GES'lerin alt tarafında bulunan suyun bu santrallerin periyodik olarak soğumasına yardımcı olması panel verimliliğini artırıyor. Karasal GES'lere göre yüzde 10 daha verimli çalışan yüzer GES'ler, atıl durumdaki rezervuar yüzey alanlarının değerlendirilmesini ve ekonomiye kazandırılmasını sağlıyor. Yüzer GES'ler içme suyu maksatlı barajlar haricinde tüm baraj rezervuarlarında kurulabiliyor. Türkiye'de içme suyu amacı taşımayan işletme halindeki 944 baraj, 5 bin 300 kilometrekare gibi çok geniş bir rezervuar yüzey alanına sahip bulunuyor. Bu yüzey alanının yüzde 10'unda yüzer GES kurulumu yapılması durumunda, 53 bin megavat kurulu güçle yıllık 79 milyar 500 milyon kilovatsaat elektrik enerjisi üretimi yapılabileceği öngörülmüyor. Bu da Türkiye'nin elektrik enerjisi ihtiyacının yaklaşık dörtte birine karşılık geliyor.

SU TASARRUFU AVANTAJI

Öte yandan, yüzer GES'ler sayesinde buharlaşması önlenerek tasarruf edilecek su miktarının ise yıllık 540 milyon metreküp düzeyinde olacağı tahmin ediliyor. Söz konusu tesisler sayesinde atmosfere salınacak karbondioksit miktarının da 51 milyon tondan fazla azaltılacağı hesaplanıyor. Türkiye'de bulunan göl ve göletler de dahil edildiğinde yüzer GES potansiyelinin ifade edilen bu miktarların çok daha üstüne çıkacağı tahmin ediliyor. Düzenlemenin enerji sektörünü nasıl etkileyeceği konusunda değerlendirmelerde bulunan Güneydoğu Enerji Araştırmaları Derneği (GEADER) Başkanı Ömer Çelebi, Türkiye'nin yüzer GES potansiyeli açısından iyi bir konumda olduğunu belirterek, "Yüzer GES'ler, Türkiye'nin yenilenebilir enerji politikalarında ve yeşil dönüşümünde yeni bir dönemi başlatacak, aynı zamanda Türkiye'nin milli enerji politikalarına önemli katkı sunacak" dedi.

ENERJİ VERİMLİLİĞİ

Küresel düzeyde yüzer GES'lerin son yıllarda yaygınlaştığına işaret eden Çelebi, Türkiye'de içme-kullanma suyu temin edilen rezervuarlar ve sulak alanlar ile kıyı kanunu kapsamında kalan kıyı ve sahil şeritleri hariç deniz, baraj ve göletlerde santral kurulabilecek yaklaşık 80 gigavatlık yüzer GES potansiyeli bulunduğunu bildirdi. Karasal GES'lerde sıcaklık artışının enerji üretiminde kayıp oranını artırdığına dikkati çeken Çelebi, şunları kaydetti: "Yüzer GES uygulamalarında su, fotovoltaiik hücrelerde doğal soğutma yaparak enerji verimliliğine katkı sunacak. Ayrıca, yüzer GES'lerde toz ve kirlenme oranının çok düşük olması enerji üretiminde verimliliğe önemli fayda sağlayacak. Bu santraller, aynı zamanda hidroelektrik santrali üzerinde kurulduğu için hidrolik sisteme yardımcı kaynak olarak önemli katkı sunacak. Gün içerisinde elektriğin yoğun tüketildiği saatlerde, yüzer GES'lerden elektrik üretimi hidroelektrik enerjisinden tasarruf sağlayabilecek."

Belediyeler de göllerde lisanssız yatırım yapabilecek

Güneş Enerjisi Yatırımcıları Derneği (GÜNEŞDER) Başkanı Serdar Ekiz, düzenlemeyle ilgili değerlendirmesinde 1 megavat pik kurulu gücündeki güneş enerjisi santralının yaklaşık 9 bin metrekairelik yüzey alanına kurulacağı varsayıldığında, Türkiye'deki yüzer GES potansiyelinin çok büyük olduğunu ifade etti. Ekiz, söz konusu kanunla belediyelerin göllerde lisanssız yatırım yapabileceğini vurgulayarak,

"Belediyelerin bu haktan yararlanması çok önemli. Birçok belediyemizin sınırlarında sulama amaçlı göller mevcut. Mesela Denizli merkezinde sulama amaçlı büyük bir göl bulunuyor. Hem buharlaşmanın önüne geçilmesi hem de enerji iletimindeki kayıplar açısından büyük bir fırsat. Sektör olarak yeni bir alan olacağından şüphemiz yok" dedi. Lisanssız elektrik üretiminde güneş enerjisinden üretimin payının

yüzde 90'lara ulaştığını belirten Ekiz, Türkiye'deki yüzer GES'lerin de bu rakamı artıracığını söyledi. Ekiz, yüzer GES'lerin sabitleneceği alanda rüzgar etkisinin iyi hesaplanması gerektiğine dikkat çekerek, "Özellikle şiddetli bir rüzgarda deforme olmadan bütünlüğünü kaybetmemeli. Bu GES'ler, su yüzeyinde durabilme kabiliyeti olan ekipmanlarla kurulacağı için alt yapının çok dikkatli uygulanması gerekir" diye konuştu.

NRW. GÜÇLÜ SANAYİNİN GELECEĞİN TEKNOLOJİLERİYLE, GELECEĞİN TEKNOLOJİLERİNİN SİZİNLE BULUŞTUĞU YER.

EUROPE'S ||| HEARTBEAT

► Bize katılın! Almanya ekonomisinin güç merkezi Kuzey Ren-Vestfalya'yı (NRW) keşfedin! Yenilikçi şirketlerin ve 100'den fazla araştırma enstitüsünün, geleceğin medikal teknolojisini şimdiden gerçeğe dönüştürdüğü yer. NRW'ye hoş geldiniz!

NRW.GLOBAL
BUSINESS
Trade & Investment Agency

www.nrwglobalbusiness.com

Sigortacıların haksız rekabete çözüm arayışı

Sigorta acenteleri, haksız rekabete karşı birlikte çözüm arıyor. Sektör temsilcileri, ekran paylaşımının önüne geçmek amacıyla parmak iziyle giriş için de çalışma yürütüyor.

OSMAN KUVVET

İSTANBUL Ticaret Odası Sigortacılık Meslek Komitesi, sektörün önde gelen STK'larıyla sektör sorunları istişare toplantısı gerçekleştirdi. Açılış konuşmasını İTO Yönetim Kurulu Üyesi Gıyasettin Eyyüpkoca'nın yaptığı toplantıya, İTO Meclis ve Komite Üyeleri ile sektörel dernekler katıldı.

200 BİN İSTİHDAM

İTO Yönetim Kurulu Üyesi Gıyasettin Eyyüpkoca, 21 bine yakın acente, uluslararası nitelikte hizmet veren 68 sigorta şirketi, 200 bin istihdam ve 15 milyar dolarlık büyüklüğüyle sigortacılık sektörünün ekonominin önemli bir parçası olduğunu dile getirdi. Eyyüpkoca, sektörlerin sorunlarını ve çözüm önerilerini ilgili mercilere aktarmak üzere çalışmalarını sürdürdüklerini belirterek, şunları söyledi: "Sigortacılık Meslek Komitemiz, en çok ve en etkili çalışan komitelerden biri. İTO Yönetim Kurulu olarak sektörün gelişimine katkı verebileceğimiz konularda destek oluyoruz. Bundan sonraki süreçte de yanınızda olduğumuzu bilmenizi isteriz."

İTO Sigortacılık Meslek

Komitesi Başkanı ve İTO Meclis Üyesi Mehmet Özgür Yılmaz da komite olarak yaptıkları çalışmaları anlattı. Yılmaz, "Bu çalışmalardan biri de ekran paylaşımının önüne geçmek. Acentelerin ekrana parmak iziyle giriş yapma zorunluluğu üzerine çalışmalarımız devam ediyor" dedi.

HAKSIZ REKABET

TOBB Sigorta Acenteleri İcra Komitesi Başkanı ve İTO Meclis Üyesi Levent Korkut ise önceki yıllarda sigortacılık eğitimi konusundaki çalışmalarını hatırlatarak, "Sektörümüz, iş sorunu olmayan bir sektör. Ancak eğitilmiş işgücü açığımız var. Eğitimlere katılım az, üyelerimize duyuralım" dedi. Haksız rekabet konusunda çok şikayet olduğuna dikkat çeken Korkut, "Bu konuyla alakalı bize belgelendirip gönderirseniz, gerekli adımları atarız" dedi. Toplantıya katılan STK temsilcileri, sektörün düşük komisyon oranları yanında sağlık sigortasında da poliçe ücretlerinin ve risklerin arttığını belirterek, "Bankaların kredili ürünlerde tüketicilere sigorta satışı sektörümüzü olumsuz etkiliyor" diye konuştu.

Sektör dernekleri bir arada

Toplantıya; Sigorta Acenteleri Derneği (SAB), Teklif Sigorta Acenteleri Derneği (TEKSADER), İstanbul Sigorta Acenteleri Derneği (İSAD), Acentem Sigorta Aracıları Derneği (ASİAD), Anadolu Yakası Sigorta Acenteleri Derneği (ANSADER), Sigorta ve Reasürans Brokerleri Derneği (SBD), Sigorta Aracıları ve Acenteleri Derneği (SAAD), Avrasya Sigorta Acenteleri Derneği (AVSAD), Oto Dışı Sigorta Ekspertler Derneği (ODSED) yöneticileri katıldı.

Sağlık sektörü SUT ve vergide kolaylık bekliyor

Sağlık hizmetleri sektörü, Sağlık Uygulama Tebliği'ndeki (SUT) fiyat artışının tüm ürünler için mevcut piyasa koşullarına göre periyodik olarak düzenlenmesini öneriyor. Sektörün bir diğer beklentisi ise kurumlar vergisi ve KDV oranlarının düşürülmesi.

MESUDE DEMİRHAN

İSTANBUL Ticaret Odası Sağlık Hizmetleri Meslek Komitesi Sektörel Değerlendirme ve İstişare Toplantısı, İTO Yönetim Kurulu Üyesi Salih Sami

Atılğan'ın başkanlığında, Meclis ve Komite Üyeleri ile sektör temsilcilerinin katılımıyla gerçekleştirildi. Sektörel ihtiyaçların görüşüldüğü toplantıda, Sağlık Uygulama Tebliği (SUT) fiyatları, kurumlar vergisi ve KDV oranları, yeşil pasaport, reklam ve tanıtım, tıbbi atık ödemeleri ve sağlık turizmi konuları ele alındı.

1.5 MİLYON SAĞLIK TURİSTİ

İTO Yönetim Kurulu Üyesi Salih Sami Atılğan yaptığı konuşmada, sağlık

sektörünün sadece ekonomik gerçekler üzerinden anlamlandırılmayacağını belirterek, şu bilgileri verdi: "Bu iş her şeyden önce temel insan hakkı, toplumsal ihtiyaç, dolayısıyla bir kamu politikası. Türkiye'nin sağlık alanındaki kalite ve performans artışı, uluslararası arenada da kendini gösteriyor. Türk sağlık sektörünün, özellikle son dönemlerde yakın coğrafyamızda Avrupa'da önemli bir konuma yükseldiğini ve varlığından bahsettirdiğini gözlemliyoruz. Nitekim sağlık turizmi verilerine göre; sağlık hizmeti almak için

gelen turist sayısı 2021'den 2023'e kadar iki kat arttı. Geçen yıl sağlık hizmetlerinden faydalanan turist sayısı ise 1.5 milyonu aştı. Bu sayı giderek artıyor."

SEKTÖREL SORUNLAR

Atılğan, sektörün sorun ve talepleriyle ilgili olarak şunları söyledi: "SUT fiyat artışı oranlarının tüm ürünler için mevcut piyasa koşullarına göre periyodik olarak düzenlenmesi, sağlık kuruluşlarının işbirliği adına kamusal denetimlerin standardize edilmesi, kurumlar vergisi ve KDV oranlarının düşürülmesi gibi beklentiler sıklıkla öne çıkan konular arasında. Bizleri buluşturan bu birliktelik ruhu sorunları aşmak açısından sektöre güç verecek."

BAUMA CHINA 2024

Şanhay / Çin Halk Cumhuriyeti
26-29 Kasım 2024

Türkiye Milli İştiraki
İstanbul Ticaret Odası Organizasyonu

- BETON SANAYİSİ
- İŞ VE İNŞAAT MAKİNALARI
- İNŞAAT ARAÇLARI VE EKİPMANLARI
- İNŞAAT TEKNOLOJİLERİ
- MADENCİLİK
- YEDEK PARÇA SANAYİ

ASYA'NIN ULUSLARARASI LİDER İNŞAAT, MADENCİLİK MAKİNALARI VE ARAÇLARI FUARINDA YERİNİZİ ALIN!

Fuar Hakkında Özet Bilgi

- 330.000 m² sergileme alanı
- 38 ülkeden 3350 katılımcı
- 212.500 ziyaretçi
- Asya'da düzenlenen en büyük inşaat makinaları fuarı
- Bauma fuarları zincirinde İstanbul Ticaret Odası organizasyonlarının yükselen grafiği

Katılım Bedeline Dahil Olan Hizmetler

- Stant dekorasyonu ve aydınlatma
- Nakliye, gümrük, sigorta işlemleri
- Fuar kataloğu ve web sayfasında firma bilgilerinin yayınlanması
- Türkiye Milli İştiraki broşüründe firma bilgilerinin yer alması
- Fuar süresince internet ve ikram hizmetleri
- Fuar giriş kartı
- T.C. Ticaret Bakanlığı teşvik işlemlerine ilişkin dosya masrafı ve bilgilendirme

Ödeme Planı

Katılım Bedeli : 1120 Euro x m²
Minimum Stant Alanı : 12 m²

İSTANBUL TİCARET ODASI 1882

Akif Gönüllü
0212 455 61 19
0530 931 31 08
akif.gonulcu@ito.org.tr

Çağın Oluç
0212 455 61 05
cagiri.oluc@ito.org.tr

444 0 486 | ito.org.tr | [in](#) [x](#) [f](#) [t](#) [v](#) [t](#) /itokurumsal

SUT fiyatları artmaya başladı

Sağlık Hizmetleri Meslek Komitesi Başkanı Mustafa Cantürk ise SUT fiyatlarının son dönemlerde daha sık arttığını söyledi. Cantürk, "Sağlık turizminde istenilen hedefe ulaşılacaksa bunu birtakım yönetmeliklerle sektörün gerçeğine uygun hale getirmeliyiz. Sağlıkla ilgili tüm Sivil Toplum Kuruluşları'nın bir araya geldiği, sorunlarını tek sesle haykırabildiği ve taleplerini ilgili mercilere iletip, sonuç alabileceği günlerimizin olacağına inanıyorum. Hepimizin hedefi, özel sağlık sektörünün gelişmesi" diye konuştu.

İstanbul Ticaret Odası adına imtiyaz sahibi
Yönetim Kurulu Başkanı
ŞEKİB AVDAGIÇ

Genel Yayın Koordinatörü
Prof. Dr. NİHAİ ALAYOĞLU

Genel Yayın Koordinatörü Yrd.
Özcan Tokel

Genel Yayın Yönetmeni
Tamer Çerçi

Sorumlu Yazışmaları Müdürü
Şükrullah Dolu

Gazete Yayın Sorumlusu
Dilşah Sarıhasan

Yayın Direktörü
Canan Bilgin

Dijital Yayın Sorumlusu
Fedayi Yıldırım

Haber Merkezi
Adem Orhun, Sümeyra Yanış Topal, Şeref Kılıçlı, Banış Cabacı, Mesude Demirhan
www.istanbulticaretgazetesi.com
İlker Başöz, Necmi Uysal, Hamit Eteevrns

Reklam Abonelik Grafik Fotoğraf
Cengiz Abdülkadir Osman Kuvvet Kamil
Kazan Yıldız Çatak

İSTANBUL TİCARET GAZETESİ'NDE YAYINLANAN YAZILARIN VE MAKALELERİN SORUMLULUĞU YAZARLARINA AİTTİR. İTO'NUN GÖRÜŞLERİNİ İÇERMEZ. YAZI VE HABERLER, KAYNAK BELİRTİLEREK KISMEN YA DA TAMAMEN KULLANILABİLİR.

ABONELİK:
Yıllık abone bedeli 150 TL'dir.
Abone bedeli, ticaret sicil numarası (tacirler için), ad ve adres belirtilerek T. İş Bankası İstanbul Şirketi Ticari Şube (Ş. Kodu: 1385) 3092 No'lu hesaba yatırılabilir.
IBAN No: TR 30 0006 4000 0011 3850 0030 92
Yayın türü: Yerel süreli yayın
Yayın tarihi: 17.05.2024

İSTANBUL TİCARET ODASI / www.ito.org.tr
Adres: Reşadiye Cad. 34112 Eminönü / Fatih - İstanbul
İTO Çağın Merkezi: 0212 444 04 86 / Santral: 0212 455 60 00

İSTANBUL TİCARET GAZETESİ
Tel: 0212 455 61 23

Baskı: İhlas Gazetecilik A.Ş. Merkez Mahallesi 29 Ekim Caddesi İhlas Plaza No:11 A/41 Yenibosna / Bahçelievler/Tel: 0212 454 30 00

Kongre şehirleri içinde 8 yılın en iyi performansı

Uluslararası Kongre ve Toplantılar Birliği verilerine göre İstanbul, geçen yıl dünya kongre şehirleri sıralamasında Avrupa'da 4 sıra, dünyada ise 2 sıra atladı. İstanbul Ticaret Odası ve İstanbul Kongre ve Ziyaretçi Bürosu Başkanı Şekib Avdağ, İstanbul'un dünya kongre şehirleri içinde yükselerek son 8 yılın en iyi performansını gösterdiğini söyledi ve "Nihai hedefimiz, ilk 10 şehir arasına girmek" dedi.

İSTANBUL, Uluslararası Kongre ve Toplantılar Birliği (ICCA) verilerine göre, geçtiğimiz yıl dünya kongre şehirleri sıralamasında Avrupa'da 4 sıra, dünyada ise 2 sıra atladı. İstanbul Kongre ve Ziyaretçi Bürosu'ndan (ICVB) yapılan açıklamaya göre İstanbul, 2023 yılında katılımcı sayıları 300 ile 25 bin arasında değişen 72 kongreye ev sahipliği yaptı. Megakent, bu kongre istatistiği ile Avrupa'da 16'ncı, dünyada ise 21'inci sırada yer aldı. 2023'te Paris, dünyada 156 kongreye ev sahipliği yaparak birinciliği elde ederken, onu 152 kongre ile Singapur, 151 kongre ile Lizbon izledi. İstanbul'da kongre sayısı, 2023'te bir önceki yıla göre 14 adet arttı.

5 YILLIK YATIRIMLAR

İstanbul Ticaret Odası (İTO) ve İstanbul Kongre ve Ziyaretçi Bürosu (ICVB) Başkanı Şekib Avdağ, İstanbul'un, küresel turizm ve kongre sektörleri içerisindeki yükselişini son hızla sürdürdüğüne dikkat çekerek, "İTO ve ICVB olarak, İstanbul kongre turizmi odaklı olmak üzere son 5 yıldır sektörümüzle birlikte yaptığımız yatırımlar ve projeler başarılı sonuç vermeye devam ediyor" dedi.

HEDEF İLK 10

Avdağ, İstanbul'un kongre turizmi özelinde uluslararası sıralamalarda ve istatistiklerdeki yerini aşamalı olarak yükselttiğini vurgulayarak, "İstanbul, dünya kongre şehirleri içinde adım adım yükselerek 2023'te son 8 yılın en iyi performansını gösterdi. Buna ICVB olarak katkı vermek gurur verici. Nihai hedefimiz, 2011 ile 2015 arasında başardığımız gibi dünyada en çok kongre düzenlenen ilk 10 şehir içine girmek" dedi.

13 KONGRE İÇİN ADAYIZ

Dünyadaki tüm destinasyonlarda gerçekleşen kongrelerin istatistiğini tutan ICCA sisteminde yer alan verileri paylaşan Avdağ, 2024'te İstanbul'da katılımcı sayıları 250 ila 7 bin arasında olan 19 uluslararası kongre düzenleneceğini belirtti. Avdağ, ICVB'nin de toplam 12 bin 800 kişinin katılacağı 6 uluslararası kongreye doğrudan destek verdiğini kaydetti. Şekib Avdağ, gelecek yıla ilişkin ise, "ICVB'nin 2025 yılı ve sonrasında da İstanbul'a alınması için adaylık çalışması yaptığı 13 uluslararası kongre bulunuyor" bilgisini verdi.

IMEX Frankfurt'ta İstanbul'u tanıttılar

DÜNYANIN en büyük uluslararası kongre turizmi fuarlarından biri olan IMEX Frankfurt 2024'te, İstanbul standı yoğun ilgi gördü. Her yıl 7 binden fazla sektör profesyoneli ağırlayan fuar, Almanya'nın Frankfurt kentinde 14-16 Mayıs tarihlerinde gerçekleştirildi. Fuara İstanbul standı ile katılan İstanbul Kongre ve Ziyaretçi Bürosu (ICVB), uluslararası kongre ve toplantıların kente kazandırılması amacıyla ziyaretçilere İstanbul'u tanıttı. İstanbul standına, Güney Amerika da dahil olmak üzere birçok pazardan yoğun ilgi gösterildi.

2024 kongre takvimi

- **Mayıs:** Otomatik Yüz ve Hareket Tanıma Uluslararası Konferansı (FG 20), 47. Avrupa Lenfoloji Derneği Kongresi
- **Haziran:** Uluslararası Platinasyon Konferansı, Dünya Biyolojik Psikiyatri Kongresi (WFSBP), FDI Yıllık Dünya Dış Hekimliği Kongresi, Uluslararası Peyzaj Mimarları Federasyonu Dünya Kongresi (IFLA), İyi Pamuk Konferansı
- **Temmuz:** Havalimanları Konseyi Uluslararası Avrupa Genel Kurul, Kongre ve Sergisi
- **Eylül:** Uluslararası Sağlık Hizmetlerinde Kalite Derneği Konferansı (ISQUA), Uluslararası Ulaştırma Uçağı Ticareti Derneği EMEA Konferansı (ISTAT), Uluslararası Transplantasyon Derneği Kongresi (TTS), IPPE Yıllık Politik Ekonomi Konferansı
- **Ekim:** Uluslararası Kauçuk Konferansı (IRC)
- **Kasım:** Uluslararası Antimikrobiyal Kemoterapi Derneği Kongresi (ISC)

in f @ canik

CANİK
SUPERIOR FIREARMS

X canikarms

19 Mayıs

Atatürk'ü Anma
Gençlik ve Spor Bayramımız
Kutlu Olsun!

SYS
GROUP COMPANIES

İş dünyasından yapısal reformlara güçlü destek

Yapısal reformları hızlandırdıklarını söyleyen Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Türkiye'nin hem üretmek büyümek hem de tasarrufla kaynaklarını en verimli biçimde kullanmak zorunda olduğunu vurguladı.

TÜRKİYE Odalar ve Borsalar Birliği'nin (TOBB) 80. Genel Kurulu İkiz Kuleler'de yapıldı. İTO Başkanı ve TOBB Başkan Yardımcısı Şekib Avdagiç ile Oda'nın TOBB delegelerinin de katıldığı Genel Kurul'da konuşan Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Cumhurbaşkanlığı seçiminin hemen sonrasında ekonomide güçlü bir ekip kurduklarını belirterek, Orta Vadeli Program ve 12. Kalkınma Planı'yla gelecek 5 yıla ait yol haritalarını belirlediklerini söyledi. TOBB ve iş dünyasının tüm kesimleriyle geliştirdikleri yakın diyalogun ekonomide de olumlu yansıdığını gördüklerini dile getiren Erdoğan, "Ekonomi programımızın neticelerini çeşitli alanlarda görmeye başladık. Geçen seneyi yüzde 4.5 gibi tahminlerimizin de üzerinde bir büyümeyle kapattık. Bu oranla Avrupa'da birinci, OECD ülkelerinde ikinci, G20'de ise dördüncü olduk. 2023'te milli gelirimiz 1 trilyon 119 milyar dolara, kişi başına gelir ise 13 bin 110 dolara çıktı" dedi.

ENFLASYONLA MÜCADELE

Cumhurbaşkanı Erdoğan, ekonomi programını güçlendirecek kritik adımlar attıklarının altını çizerek, mali disiplini sürdürerek para politikasının etkinliğini artıracaklarını ve enflasyonla mücadelede güçlü destek vereceklerini söyledi. Programın güçlendirilmesinde üç temel öncelikleri olduğunu

vurgulayan Erdoğan, şöyle konuştu: "Kamuda harcama, kontrol ve kesintileriyle tasarrufları artırıyoruz. Bütçedeki yatırım ödeneklerini gıda, tarım, yeşil ve dijital dönüşüm gibi öncelikli alanlara yönlendireceğiz. Ayrıca yapısal reformları hızlandırıyoruz. Türkiye hem üretmek büyümek hem de tasarruf ederek kaynaklarını en verimli biçimde kullanmak zorunda olan bir ülke. Bizim son dönemde keşfettiklerimiz dışında etrafımızdaki ülkeler gibi öyle çok büyük yer altı zenginliklerimiz yok. Alın terimizden ve kendi bileğimizin gücünden başka hiçbir şeye umut bağlayamayız. Gelirlerimizi artırmak için çalışmak, daha fazla üretip ihraç etmek mecburiyetindeyiz."

TASARRUFLA VERİMLİLİK ARTACAK

Erdoğan, kamu kurumlarının millete ve iş dünyasına tasarruf kültüründe de örnek olmasını, rehberlik etmesini hedeflediklerine dikkati çekerek, şunları aktardı: "Birincisi, bu paket kamuda verimliliği artırarak tasarrufu sağlamayı amaçlıyor. İkincisi, bu paketle birlikte çok güçlü bir uygulama modelini hayata geçiriyoruz. Üçüncü ve son olarak tedbirler bütün kamuyu kapsıyor. Yani merkezi idareler, yerel yönetimler, kamu iktisadi teşebbüsleri, döner sermayeler ve fonlar bu paketin kapsamında. Tasarruf kültürü yaygınlaştıkça ve toplum tarafından

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin Genel Kurulu'nda iş dünyasına seslenen Erdoğan, "Bütçedeki yatırım ödeneklerini gıda, tarım, yeşil ve dijital dönüşüm gibi öncelikli alanlara yönlendireceğiz" dedi.

sahiplenildikçe cari açığı iyileşme de hız kazanacak. Yerli üreticiler bundan olumlu etkilenecek. Kamuda tasarruf ve verimlilik paketi sadece üç yıllık bir hedef olarak görülmemeli. Kamuda tasarruf kültürünü kurumsal bir niteliğe kavuşturarak bu konudaki farkındalığın sürekli yüksek kalmasını sağlayacağız."

TURİZM HEDEFLERİYLE UYUMLUYUZ

Dış talepteki zayıf görünüme ve depremin etkilerine rağmen ihracatta 255.4 milyar dolara ulaşarak Cumhuriyet tarihinin rekorunun kırıldığını belirten Erdoğan, şunları kaydetti: "Turizmde iyi gidiyoruz. Turist sayısı yıllık yüzde 11.1 artışla

57.1 milyonu, turizm geliri ise yüzde 16.9 artışla 54.3 milyar doları buldu. Böylelikle tüm zamanların en iyi turizm performansını elde ettik. Bu yıl hedefimiz 60 milyon ziyaretçi ve 60 milyar dolar turizm gelirini yakalamak. Bu rakamlara ulaşma konusunda ümitvanız. Bizim için hayati öneme haiz başlıklardan biri de istihdam. Ekonomimiz istihdam oluşturmaya devam ediyor. Mart ayında istihdam 32.6 milyon kişiye ulaşırken işsizlik oranı yüzde 8.6 seviyesinde gerçekleşti. İşsizlik oranı son 11 yılın en düşük seviyesine geriledi. Mart verilerinin bir başka özelliği, 11 aydır işsizlik oranının tekli rakamlarda seyretmesidir. Burada yakaladığımız istikrarı perçinleyerek sürdüreceğiz."

TOBB Genel Kurulu'na katılan Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, burada Togg'un yeni modeli T10F'i inceleyerek yetkililerden bilgi aldı.

Treni ve trendi kaçırmadık

Cumhurbaşkanı Erdoğan, çeşitli sabotaj girişimlerine rağmen Türkiye'ye kazandırılan Togg'un ne kadar stratejik bir hamle olduğunu bugün daha iyi anlaşıldığına dikkat çekerek, elektrikli araç piyasasının son bir yıl içerisinde çok büyük bir ivme yakaladığını bildirdi. "Uzak Doğu ülkelerinin piyasaya agresif bir şekilde girdiklerini görüyoruz" diyen Erdoğan, şöyle devam etti: "Uzun yıllar sonra bu defa treni ve trendi kaçırmadık. Yerli ve

milli markamız Togg'la hızla gelişen 'elektrikli araç sektöründe biz de varız' dedik. Biliyorsunuz o dönem sadece mali zorluklarla mücadele etmedik. Daha ziyade zihinlere kazınmış, öğrenilmiş çaresizlikle mücadele ettik. Sizlerin de gayretleriyle elektrikli araç teknolojilerinde birçok ülkeye göre yerimizi çok önceden aldık. Bundan sonra da ülkemizin diğer projelerinde sizlerle birlikte çalışmaya, birlikte yol yürümeye devam edeceğiz."

40 önemli ekonominin önceliği 'dirençli ekonomi' olmak

İster IMF, ister OECD, tüm uluslararası ekonomik kuruluşların ve teşkilatların üzerinde titizlikle durdukları konu, küresel ekonomik sistemi ayakta tutan ekonomilerin önümüzdeki 5 ile 10 yılı nasıl 'dirençli ekonomi' olarak geçirebilecekleri. Birinci öncelikli sorun, küresel borç girdabı ve önde gelen ekonomilerin borç yönetimi. Gerek G20, gerekse OECD üyesi ülkelerin pek çoğunda kamu borçları bir hayli ağır. Reel sektör ve hane halkı borç stoku ile birlikte ortaya zorlu bir tablo çıkıyor.

Önde gelen ekonomileri 'dirençli' hale getirmek için borç yükünün azaltılması gerekiyor. Bu da üretim, ihracat ve büyüme olmadan zor. Borç yükünün yönetimi, 'durmadan bisiklet pedalı çevirmeyi' gerektiriyor. Büyüme ve ihracat teklendiğinde süreci yönetmek hayli zor. Bu nedenle, küresel ekonominin 'tatmin edici' düzeyde olmasa bile 2020'den bu yana 'keyifsiz' bir büyüme performansını sürdürme gayretinde olması önemli. Katma değer üretiminin artışı sürdürmesi, borçların geri ödemesi için ek kaynak oluşturulması anlamına geliyor. 'Dirençli ekonomi' olmak için 'yatırım' hacmini de belirli bir düzeyde tutmak gerekiyor.

Çünkü, 'dirençli ekonomi' olabilmek, aynı zamanda 'iklim krizi'ne karşı da hazırlıklı olmayı, temiz ve yenilenebilir enerji ile enerji verimliliği alanlarında yatırımları hızlandırmayı, 'net sıfır karbon' ve 'sıfır atık' odaklı bir üretim ve ihracat ortamını oluşturmayı gerektiriyor. Bu başlıkların tümü, yatırımların hangi alanlara yönelmesi gerektiği hususunda gerekli ipuçlarını da veriyor.

Dijital dönüşüm

'Dirençli ekonomi' olmak aynı zamanda inovatif olmayı da gerektiriyor. Ekonomide farklı büyüklükteki firmaların tümünün 'dijital dönüşüm'e odaklanması gerekiyor. Yapay zeka alanındaki gelişmelerin yönetimi, dijital dönüşümün sebep olduğu 'tsunami etkisi'nin bilhassa KOBİ'ler için yıkıcı olmaması adına kritik önemde. Yapay zeka alanındaki gelişmelerin istihdam üzerindeki yakın, orta ve uzun vadeli etkileri de detaylı takip ediliyor.

Çünkü, 'dirençli ekonomi' olabilmek için istihdamı da sürdürmek, işsizliği azaltmaya gayret etmek gerekiyor. İstihdamı yeni beceriler kazandırmak, dijital dönüşüme adaptasyonunu sağlamak, istihdamın verimliliğini artırmak, tüm önde gelen ülkelerin öncelikli gündemi. Bu nedenle, eğitim sisteminin de yeniden modellenmesi gerekiyor.

Yeni nesil finansman

'Dirençli ekonomi' yeni nesil finansman modelleri oluşturmayı, tasarrufları özendirecek yeni yaklaşımlar ortaya koymayı, risk yönetimi alanında yeni beceriler kazanmayı da önceliklendiriyor. Dünyanın önde gelen 40 ekonomisi için bu ölçüde jeopolitik ve jeoekonomik belirsizliğin etki alanını genişlettiği bir ortamda, 'dirençli ekonomi' olmaya odaklanmak zorlu bir sına. Ancak, küresel rekabete geri kalmamak adına, her önde gelen ekonomi nasıl dirençli olacağına dair yol haritasını oluşturmak zorunda.

Bu nedenle, önde gelen ekonomiler 'resesyon'a girmemek için de adeta direniyor. Çünkü, 'sıfır' veya 'negatif' büyüme demek, yeşil dönüşüm, dijital dönüşüm, yeni nesil finansman modelleri, yeni nesil yetişmiş insan kaynağı, ülke ekonomisinin atılım yapması gereken alanların tümünde tökezlenmesi anlamına gelecek.

'Agresif sanayi politikaları'yla da ülkeler sektörlerini yeniden konumlandırıyor. 'Dirençli ekonomi' olmak, orta ve uzun vadede gıda ve enerji gibi stratejik alanlarda 'kendine yetebilen ekonomi' olma kabiliyetlerini de derinleştirmeyi gerektiriyor. Önde gelen 40 ekonomi, şimdi küresel rekabet için bir 'öncelikler listesi' oluşturuyor. 2024 ve 2025, bu alanda pek çok çağrı gözlemleyeceğimiz iki yıl olacak.

Tasarruf paketi doğru yönde atılmış bir adım

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, ekonomide başlatılan yeni politikaların desteklediklerini, kamuda tasarruf paketini de olumlu karşıladıklarını söyledi. Hisarcıklıoğlu, reel sektörün çözüm ve önerilerine dair devamlı işişare yapıldığını belirterek, iş ortamını kolaylaştıran, rekabet gücünü artıran ve böylelikle büyümeye ivme kazandıran adımların atıldığını dile getirdi. Türkiye'nin önünde 4 yıllık

seçimsiz bir dönem olduğuna işaret eden Hisarcıklıoğlu, "Önümüzdeki 4 senelik seçimsiz dönem, yapısal reformların hayata geçirilmesi açısından ciddi bir fırsat. Sizin riyasetinizde ekonomide başlatılan yeni politikalar, bu yönde atılmış doğru adımlar ve destekliyoruz" dedi.

Finansmana erişimde giderek büyüyen bir sıkıntı olduğunu belirten Hisarcıklıoğlu, bu konuda KOBİ'lere

pozitif ayrımcılık yapılabileceğini ve onları kredi sınırlamaları dışında tutarak piyasaya rahatlatma gerekebileceğini söyledi. Hisarcıklıoğlu, ticaret ve sanayi odalarına üye küçük işletmelere yönelik yeni bir kredi destek sistemi kurulabileceğini, ticari kredi kartlarındaki taksit ve limit kısıtlarının kaldırılabilirliğini dile getirdi.

İç piyasa dengeleniyor ihracat ivmeleniyor

Görevinde bir yılı tamamlamak üzere olan Ticaret Bakanı Prof. Dr. Ömer Bolat, alınan tedbirlerle iç piyasadaki dalgalanmaların yerini dengelenmeye bıraktığını açıkladı. Bakan Bolat, buna örnek olarak otomobil ve konut sektöründeki dengelenmeyi gösterdi.

ŞÜKRULLAH DOLU

KOVID salgını ve sonrasında yaşanan bölgesel savaşlarla küresel tedarik zincirinde kırımlar gerçekleşti. Bu durum Türkiye’de de piyasaların dalgalanmasına neden oldu. Ancak 28 Mayıs 2023 tarihinde gerçekleşen Cumhurbaşkanlığı seçimi sonrasında yeni bir süreç başladı. 1 Haziran 2023 itibariyle Ticaret Bakanlığı görevini üstlenen Prof. Dr. Ömer Bolat’ın liderliğinde alınan tedbirlerle piyasalardaki dalgalanmalar yerini dengelenmeye bıraktı. Görevinde 1 yılı tamamlamak üzere olan Ticaret Bakanı Prof. Dr. Ömer Bolat’a, yapılanları ve gündemlerindeki yeni uygulamaları sorduk:

OVP HEDEFLERİ

Geçen 1 yılı, başardıklarınız ve başarmakta olduğunuz cihetiyle nasıl yorumlarsınız?

Üretimi, yatırımı, istihdamı ve ihracatı her alanda önceleyerek, tüm politika ve stratejilerimizi bu ülkeyi müreffeh yarınlara ulaştırmak uğruna hayata geçirdik. Hamdolsun, çalışmalarımız sonucunda oluşturduğumuz güçlü programımızın olumlu yansımalarını ihracatımızda da görüyoruz.

2023 yılı sonunda ihracatımız 255.4 milyar dolar seviyesine ulaştı ve OVP hedefinin üzerinde gerçekleşti. Geçen yılı kıyasla, ihracatın ithalatı karşılama oranı 0.8 puan artarak yüzde 70.6’ya yükseldi. Dış ticaret açığımız, geçen yılı kıyasla, yüzde 3 oranında azalarak 106.3 milyar dolara ve ticaret açığında yaşanan iyileşme ile de cari açığımız 45.4 milyar dolara geriledi.

DESTEKLER ARTTI

Dünya ihracatından aldığımız pay da istikrarlı bir artış göstererek, 2023’te yüzde 1.08’e yükseldi ve ihracatımızda yaşanan ivmelenmenin küresel bir başarı olduğu bir kez daha kanıtlandı. Bunun yanı sıra, 2023’te orta-yüksek ve yüksek teknoloji ürünlerin ihracatımızdaki payı yüzde 40.3’e yükseldi.

2023 yılındaki başarıımızı devam ettirerek 2024’te ihracatımızı 267 milyar dolara çıkarmayı hedefliyoruz. Nitekim bu yılın ocak-nisan döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre, yüzde 2.7’lik artışla 82.9 milyar dolarlık ihracata ulaşılarak bu seneki hedeflerimize de bir bir ulaşacağımızın sinyallerini veriyoruz. Bu hedef doğrultusunda; 2024 yılında destek tutarını önemli ölçüde artırdık.

İnşallah bu yıl, 16.2 milyar lirayı ihracatçılarımızın istifadelerine sunacağız.

E-İHRACAT ZİRVESİ EYLÜLDE

Diğer taraftan, Bakanlık olarak e-ihracatın artırılmasına yönelik çalışmalarımıza devam ediyoruz. Önümüzdeki dönemde sektörün önemi ve artan ilgiyi göz önünde bulundurarak, Ankara’da gerçekleştirdiğimiz zirveyi ileri bir noktaya taşıyarak 4-5 Eylül 2024 tarihlerinde ‘Türkiye E-Ihracat Zirvesi’ni düzenlemeyi planlıyoruz.

FINANSMANA ERİŞİM

Finansmana erişim, her zaman olduğu gibi gündemimizin en üstünde yer alıyor. Bu nedenle, ihracatçılarımızın finansmana erişimini daha da kolaylaştıracak, Bakanlığımız koordinasyonunda Türk Eximbank ve İGE A.Ş.’nin katılımıyla prefinansman ve

teminata yönelik bir model geliştirdik. Bakanlığımız tarafından destek başvurusu uygun görülen ihracatçılarımız, Türk Eximbank’a kredi başvurusunda bulunacak ve bu prefinansman protokolü çerçevesinde öncelikli olarak değerlendirmeye tabi tutulacaklar.

İlaveten, reeskont kredisi faiz oranlarının hesaplanmasında politika faiz oranı esas alınmak suretiyle yeni bir formül belirlenerek, reeskont

kredilerinin toplam faiz maliyetinin Merkez Bankası politika faizi seviyesini aşmaması sağlandı. Bu çerçevede, reeskont kredilerinde toplam faiz maliyetinde üst sınır yüzde 25.93 uygulanacak şekilde sabitlendi.

FIYAT İSTİKRARI

Fiyat istikrarı ve kalıcı refahın tam olarak sağlanmasını temin etmek amacıyla tüm paydaş kurumlarımızla koordineli çalışmaya devam ediyoruz.

Otomotiv sektöründeki denetim faaliyetleri ve uygulanan idari yaptırım kararları neticesinde arz ve talep dengelendi; vatandaşlarımızın sıfır ve ikinci el araca ulaşımı mümkün hale geldi. Bunun yanı sıra, emlak sektöründe yaşanan gerçeklikten uzak, spekülasyon fiyat artışları sonucu oluşan tüketici mağduriyetlerini ortadan kaldırmak; adil, rekabetçi ve istikrarlı bir piyasa yapısını yeniden tesis etmek üzere çalışmalarımızı titizlikle sürdürüyoruz. Yaptığımız düzenlemeler, yürüttüğümüz yoğun denetim faaliyetleri ve uyguladığımız yaptırımların taşınmaz fiyatlarına olumlu şekilde yansımaları görüyoruz.

Yeni döneme ilişkin öncelik ve gündemlerindeki yeni başlıklar konusunda da İstanbul Ticaret’e özel açıklamalarda bulunan Bakan Bolat, ihracattaki ivmelenmeyi sürdürme kararlılığında olduklarını vurguladı. Bolat, ihracattaki sürdürülebilir ivmelenme için yapacaklarını sıraladı.

Yurt Dışı Lojistik Merkezlere ABD ve Avrupa’dan başlanıyor

Yurt Dışı Lojistik Merkezler Projesi’nde hangi aşamaya gelindi?

Yurt Dışı Lojistik Dağıtım Ağları (YLDA) kurulabilmesi için Bakanlığımıza başvurulması gerekiyor. Başvurular başladı. Başvurular arasında yapılan incelemelerde;

araç filosu, depo büyüklüğü, cep depo kullanımı, sınır kapılarımızdaki araç trafiğine ve intermodal taşımacılığa katkısı, ihracatımıza ve teslim sürelerine yapacağı ilâve katkı hususlarındaki değerlendirmelerimiz neticesinde 2’si ABD, 3’ü

Avrupa merkezli olmak üzere toplamda 5 firmaya onay verildi. ABD merkezli YLDA projemizdeki cep depolarımızın bir kısmı, YLDA işbirliği kuruluşu tarafından belirli bir süre ücretsiz olarak kullanıcıların hizmetine sunuldu.

‘Sorumlu influencer’ programı sonbaharda!

Influencer Sertifika Programı ne zaman başlayacak?

Sorumlu Influencer Sertifika Programı Projesi’nin sonbahar döneminde hayata geçirilmesi planlanıyor. Program, Reklam

Özdenetim Kurulu (RÖK) koordinasyonunda Reklam ve Pazarlama İletişimi Derneği (REPİD) aracılığıyla gerçekleştirilecek. Başvurular REPİD aracılığıyla alınacak. Sosyal medya etkileyicileri tarafından başvurular online yapılacak. İlk etapta 300 bin üzeri takipçi sayısına sahip olan influencerların REPİD’e ait platform üzerinden başvurması bekleniyor. İlk aşamada yüz yüze yapılması planlanan eğitim programına ilişkin katılımcı sayısı, ücreti, mekanı, eğitim içeriği gibi detaylar nihai hale getirildikten sonra kamuoyuyla ayrıca paylaşılacak.

Yeni dönem öncelikleri

Gündeminizdeki yeni öncelikler neler?

İhracatta sürdürülebilirlik: Ticaret Bakanlığı olarak önceliklerimiz arasında sürdürülebilir ihracat artışının sağlanması her zaman ilk sıralarda yer alıyor.

41 sektöre tanıtım kampanyası: Yine, yalnızca nitelik olarak değil, niceliksel olarak artış sağlamak üzere, Türk ihracat ürünlerini en etkili bir biçimde dünyaya tanıtmak amacıyla bir diğer önemli projemiz olan ‘2024 İhracat Tanıtım ve Pazarlama Vizyonu’nu hayata geçirdik. Bu proje kapsamında 41 sektör ve ürün grubuna yönelik tanıtım ve pazarlama kampanyası başlattık.

Nitelikli işgücü için İhracat Akademisi:

Gündemimizde nitelikli işgücü de önemli bir yer tutuyor. Hedefler doğrultusunda ‘İhracat Akademisi’ kurulmasına yönelik çalışmalara başladık.

Yeşile yeni destek paketi: Yeşil sürece hazırlık amacıyla yepyeni bir destek paketini çok kısa bir zaman önce yayımladık. Türk Eximbank aracılığıyla uygulamaya koymayı planladığımız ve ihracatçılarımıza yeşil dönüşüm noktasında kolaylık sağlayacak yeni destek paketlerinin çalışmaları da devam ediyor. Planladığımız yeni destekle Türk Eximbank tarafından kullanılacak yeşil dönüşüm kredi programı kapsamında firmalar için oluşacak faiz yükünün belirli bir kısmını Bakanlık olarak desteklemeyi planlıyoruz.

Cezalandırmaktan ziyade önleyici olmak istiyoruz: Bakanlığımız, cezalandırmaktan ziyade önleyici politikaları hayata geçiriyor. Bunun bir parçası olarak özellikle imalatçı ve ihracatçı firmaların, kurduğumuz ‘Güvenli Ürün Danışma Ofisleri’nden alacakları rehberlik desteği ile üretimlerini mevzuata uyumlu hale getirmeyi hedefliyoruz. Bir yandan da ilgili mevzuatın uyumlu olduğu Avrupa Birliği pazarına ihracat kapasitesinde artış sağlanabilmesini amaçlıyoruz.

Ticari defterlerin elektronik ortama taşınması: Yeni dönemde şirket kuruluşlarının, ödeme işlemleri de dahil olmak üzere tamamen elektronik ortama taşınması devam edecek. Taciriminin tutmakla yükümlü olduğu muhasebe defterleri dışındaki ticari defterlerin elektronik ortama tutulabilmesine yönelik çalışmalarımız sürecektir. Bu yıl içinde bu çalışmaların tamamlanmasını hedefliyoruz. Diğer taraftan, şirket ve ticari işletmelerin değişiklik tescilli işlemlerinin, MERSİS Mobil Uygulama üzerinden yapılmasına yönelik çalışmalarımız devam ediyor.

Makro istikrar için yakın izlemeli program

Avdagiç: Dezenflasyon için katkısı olacak

İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı Şekib Avdagiç, kamuda tasarruf programının 'üretirken verimli ve harcarken tasarruflu olmayı' bir döneme mahsus bırakmayıp, ülke kültürüne yerleştireceğine inandıklarını belirtti. Programın, enflasyonla mücadele fedakarlığını toplumun tüm kesimlerine paylaştıracağını ifade eden Avdagiç, "Topyekun bir mücadelenin yeni bir başlangıcı olmasını ve dezenflasyon kararlılığımıza katkı sağlamasını diliyoruz. Temennimiz, bu fedakarlıkların karşılığının kısa sürede kalıcı refah olarak tüm topluma geri dönmesi" değerlendirmesinde bulundu.

Enflasyonla mücadele hedefi ve ekonomide istikrar için hazırlanan Kamuda Tasarruf ve Verimlilik Paketi, genelgeler ve yeni düzenlemelerle bütün kamu kurumlarında uygulanacak. Kamu harcamalarında hangi kalemlerde tasarrufun artırılacağı, nerelerde ödeneklere öncelik verileceği tek tek açıklandı. Paketin daha öncekilerden farkı ise verimlilik, güçlü izleme, kamunun tamamında uygulama esası olacak.

ADEM ORHUN

KAMUDA Tasarruf ve Verimlilik Paketi, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz ile Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek tarafından açıklandı. Pakette harcamaların azaltılmasının yanı sıra verimliliğin artırılması, izleme ve denetim hedefleri de dikkat çekiyor. Bir diğer husus ise paketin hedefleri kapsamında yeni düzenlemelerin yapılacağı olması. Paketin sunumu öncesinde konuşan Yılmaz, daha önce yapılmış hazırlıklara ve talimatlara dikkat çekti. Yılmaz'ın yaptığı açıklamaya göre bu paket, tek başına değil, bütüncül bir çerçevede ortaya konulan, birbirini destekler mahiyette diğer paketlerle birlikte

uygulanacak. Önümüzdeki aylarda Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın yaptığı hazırlıkların devreye girmesiyle toplam etkisini gösterecek. Bunlar, zamanı geldikçe açıklanacak.

CUMHURBAŞKANI TALİMATI

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 16 Nisan'daki kabine toplantısının ardından yaptığı açıklamada, Orta Vadeli Program'ın (OVP) güçlendirilmesi için kamuda tasarrufun artırılmasına, yatırımlarda önceliklerin belirlenmesine ve yapısal reformların hızlandırılmasına dikkat çekmişti. Cumhurbaşkanı Erdoğan, 6 Mayıs'taki toplantıda ise kamuda harcamaları etkileyen

alanlarda tasarruf kültürünü güçlendirici adımlar atılacağını ve bu yönde gerekli talimatları verdiklerini belirtmişti.

DEVAMI GELECEK

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın talimatların hatırlatan Cevdet Yılmaz da "Bu paket, tek başına değil, bütüncül bir çerçevede ortaya koyduğumuz, birbirini destekler mahiyette diğer paketlerle birlikte anlam ifade ediyor. Önümüzdeki aylarda, çeşitli hazırlıkların devreye girmesiyle ve oluşturacağı toplam etkiyle tam olacak. Bunları sizlerle zamanı geldikçe paylaşacağız" dedi. Yılmaz, "OVP'nin enflasyonu düşürmeye yönelik politikalarının yıllık bazda belirgin sonuçlarını bu yılın ikinci yarısında görmeye başlayacağız. Gelecek yıl yüzde 20'nin altında, 2026 yılında tek haneli enflasyona ulaşmada kararlıyız. Bunu sağlarken, büyümeyi, istihdamı ve sosyal dengeleri azami oranda gözetmeye devam edeceğiz" diye konuştu.

HESAP VEREBİLİRLİK

Bu paketin, geçmiştekilerden farklılık arz ettiğini söyleyen Yılmaz, farkı şöyle açıkladı: "Bu paketi, geçmişten çıkardığımız derslerle, bu dönem aldığımız tedbirleri daha sıkı bir izleme sistemiyle hayata geçireceğiz. Ayrıca, 'hesap verebilirlik' mekanizmalarını güçlendirerek, haklı bir gerekçeyle dayanmayan sapmaları engellemeyi amaçlıyoruz. Bu çalışmanın hayata geçirilmesinde idari ve kanuni olarak iki ayaklı çalışma yürütülüyor. Hiçbir kuruluşumuz bundan istisna değildir. Kanun gerektirmeyen hususlardaki genelge taslağı hazırlandı, kısa süre içinde Cumhurbaşkanımızın onayına sunulacak. Kanun gerektiren konularda yürüttüğümüz hazırlıklar, TBMM'nin takdirine arz edilecek."

ÖNEKİLERDEN FARKLI

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek de Tasarruf ve Verimlilik Paketi sunumunda farklara dikkat çekti. Bakan Şimşek, "Bu bizim ilk tasarruf çabamız değil, son paket de olmayacak. Dolayısıyla bu alanla ilgili olarak önümüzdeki dönemde birçok adım atacağız. Bugünkü tedbir setini, geçmişteki uygulamalardan farklı kılan üç husus var" dedi. Bakan Şimşek, paketi farklı kılan üç maddeyi şöyle açıkladı: ■ Birincisi, Orta Vadeli Program'ın özüne uygun olarak, kamuda verimliliği artırarak tasarrufu amaçlıyoruz.

Neden mali disiplin?

- Kalıcı fiyat istikrarını sağlamak
- Doğal afetlere kaynak oluşturmak
- Yeşil ve dijital dönüşüme kaynak
- Düşük risk primine ulaşmak
- Makul şartlarda kredi bulmak
- Bütçe açığını azaltarak nesiller arasında adaleti sağlamak

■ İkincisi, bu paketle birlikte çok güçlü bir izleme, denetleme, raporlama ve yaptırım modelini hayata geçiriyoruz.

■ Üçüncüsü, tedbirler, kamunun tamamını kapsayacak şekilde uygulanacak. Yani merkezi idareler, mahalli idareler, KİT'ler, döner sermayeler, fonlar yani kamunun tamamı bu tedbir paketinin kapsamındadır.

DEZENFLASYON İÇİN

"Vergi artışı, mevcut nesilleri etkiliyor, borçlanma ise gelecek nesillerin yükümlülük altına girmesi demek" diyen Bakan Şimşek, şöyle devam etti: "Kamuda harcama kontrolü ve tasarruf üzerinden dezenflasyon sürecine destek vereceğiz. Bu, çok önemli. Yatırımların öncelikli alanlara yönlendirilmesi de verimlilik açısından, uzun vadeli büyüme açısından çok kritik bir değişken. Kamu maliyesi ve birçok alanda reform yapacağız ve bunları paylaşacağız."

Bakan Şimşek'in sunumuna göre program, şu adımlarla güçlendirilecek:

- Kamuda harcama kontrolü ve tasarruflar artınlacak.
- Yatırımlar öncelikli alanlara yönlendirilecek.
- Yapısal reformlar hızlandırılacak.

TASARRUF VE HARCAMALAR

Harcama tedbirlerinin 3 temel ayağı olduğunu belirten Bakan Şimşek, bunları şöyle açıkladı: ■ Kamuda tasarruf ■ Bütçe harcamalarında disiplin ■ Kamu yatırımlarında verimlilik

Bakan Şimşek'in sunumuna göre, kamu tasarruf alanları içindeki 8 öncelikli alan şunlar olacak:

1. Taşitlar
2. Binalar
3. Kamu istihdamı
4. İdari yapılanmada etkinlik
5. Yurt dışı geçici görevler
6. Enerji ve atık yönetimi
7. Haberleşme giderleri
8. Diğer cari harcamalar

Kamuda tasarruf ve verimlilik paketi neleri hedeflemeli?

Kamu maliyesi, son 20 yılda Türkiye ekonomisinin en güçlü yönlerinden biri oldu. Bu dönemde bütçe açığının GSYH'ye oranı çoğu zaman yüzde 3'ün altında kaldı. Kamu borcunun GSYH'ye oranı ise yüzde 30 civarında. Türkiye, kamu maliyesine yönelik bu iki gösterge özelinde hem G20 hem de akran ülkelerden pozitif ayrıştı.

Son 3 yılda ise kamu maliyesinin yorulma emareleri gösterdiğini söylemek yanlış olmaz. Koronavirüs salgını, seçim ekonomisi ve deprem felaketleri, kamu harcamalarının ortalamasının çok üzerinde artmasına neden oldu. 2023 yılında deprem için merkezi hükümet bütçesinden ayrılan fon 960 milyar TL'yi buldu. Bu rakam bile birçok şeyi anlatmaya yetiyor.

Devletin bütçeyi sürdürülebilir biçimde yönetebilmesi için harcamaların daha titiz ve etkinlik odaklı biçimde yapılmasına her zamankinden daha fazla ihtiyaç var. Bunun yanı sıra bazı harcama kalemlerinde kamunun vatandaşın gözündeki algıyı değiştirmesi gerekiyor. Makam araçları ve masraflı devlet etkinliklerinde olduğu gibi. Bu harcamaların toplam kamu bütçesindeki payı oldukça düşük olsa da algıyı fena halde bozuyor. Tasarrufun özendirilmeye çalışıldığı bir dönemde önce devletin bu konuda vatandaşa örnek olması lazım. Kamu maliyesinin enflasyonla mücadeledeki önemini de göz ardı etmeyelim. Enflasyonu dizginleyebilmek için para politikası ile maliye politikasını uyumlaştırmalıyız.

Harcamaların kompozisyonu

Kamuda tasarruf dendiği zaman hemen akıllara kemer sıkma politikaları geliyor. Türkiye'de kamunun kemerleri aşırı biçimde sıkıya ihtiyacı yok. Gereksiz harcamaları kırmakla kamuyu güçsüzleştirmeyi birbirine karıştırmayalım. Yukarıda belirttiğim üzere, Türkiye şu an bile birçok ülkeden çok daha sürdürülebilir bir kamu maliyesine sahip durumda. Türkiye'nin asıl odaklanması gereken konu, kamu harcamalarının kompozisyonu olmalı. Harcamaları daha seçici ve kalkınma dostu hale getirmeliyiz. Zira Türkiye'nin kentsel dönüşümden yeşil dönüşüme, teknolojik atılımlardan gıda arz güvenliğine kadar birçok alanda devletin düzenleyici, destekleyici ve koordine edici fonksiyonlarına ihtiyacı var. Tüm dünyada kamunun ekonomik gelişmeye dair seçici, dönüştürücü ve hedef odaklı dokunuşları artarken, bizim kamu sektörünü güçsüzleştirmemiz rasyonel olmaz.

Veri ve hedef odaklı çalışma

Son açıklanan 'Kamuda Tasarruf ve Verimlilik Paketi' ile kamu kaynaklarını maddi, beşeri sermaye ve zaman açısından etkisiz yerlerden çekip Türkiye'yi ekonomik ve sosyal açılarından daha müreffeh kılmak verimli alanlara yönlendirmeyi amaçlamalıyız. 'Hantal devlet' yapısından kurtulup 'kalkınmacı devlet' mekanizmasına doğru geçiş yapmalıyız.

Devletin israf veya gereksiz gördüğü hangi harcama kalemlerinde ne kadar tasarruf hedeflediğini, her bir kamu kurum ve kuruluşu için detaylı biçimde çalışmak gerekiyor. Bunun yanı sıra sosyal harcamalardan tarım, sanayi ve teknoloji teşviklerine kadar tüm kamu harcamalarını daha seçici biçimde gerçekleştirmeliyiz. Bu hesaplamalar ve planlamaları yaparken ve hedefleri takip ederken bürokrasi, büyük veri ve yapay zeka gibi yeni nesil bilişim teknolojilerinden faydalanılması şart. Veri ve hedef odaklı çalışmak, bu gibi programlardan alınabilecek verimi artırır. Umarım yeni programda bu hususlara dikkat edilir ve maksat hasıl olur.

TEXWORLD EVOLUTION PARIS 2024 AUTUMN

Paris - Fransa
1 - 3 Temmuz 2024

Türkiye Milli İştiraki
İstanbul Ticaret Odası Organizasyonu

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Tarafından Açılan
Devlet Desteği Tutarı
22.120 TL/m²

TEKSTİL PARİS' TE BULUŞUYOR!

TEXWORLD

- Kumaş ve aksesuar sektörünün buluşma noktası
- Avrupa'da sektörü yakından inceleme olanağı
- Bangladeş, Çin, Hindistan, Japonya başta olmak üzere 19 ülkeden uluslararası katılımcı
- 40.000 m² ürün sergileme alanı
- Dünyadan 7.000 profesyonel ziyaretçi
- En büyük 2. katılımcı ülke: Türkiye

KATILIM BEDELİNE DAHİL HİZMETLER

- Stant dekorasyonu ve aydınlatma
- Ürünlerin nakliye, gümrükleme ve sigorta işlemleri
- Fuar web sayfasında firma bilgilerinin yer alması
- Türkiye Milli İştirak Broşürü'nde firma bilgilerinin yayınlanması
- Fuar süresince ofis, internet ve ikram hizmetleri
- Fuar giriş kartı temini
- Devlet desteğine ilişkin ilgili Birlik tarafından talep edilen dosya bedelinin karşılanması

KATILIM BİLGİSİ

Katılım Bedeli : 1.000 Euro / m²
Minimum Stant Alanı : 12 m²

Gülün Gürsoy	Sibel Tayanç	Alişan Çavaz	Ruken Ayata	Sena Yakar
0212 455 61 17 0530 151 42 33 gulun.gursoy@ito.org.tr	0212 455 61 11 0530 664 86 18 sibel.tayanca@ito.org.tr	0212 455 64 14 0537 979 48 18 alisan.cavaz@ito.org.tr	0212 455 65 83 0530 151 42 37 ruken.ayata@ito.org.tr	0212 455 61 18 sena.yakar@ito.org.tr

444 0 486 | ito.org.tr | @ito @itokurumsal

Reel sektör döviz pozisyonundaki değişim bize neyi anlatıyor?

Reel sektör firmaları, yapacakları hammadde ve yatırım malları ile ticari mal ithalatı için ödeme planına uygun olarak bir miktar döviz ayırırken, gelecekteki kur dalgalanmalarına karşı korunmak amacıyla ithalat bağımlılığıyla paralel olarak da döviz tutabiliyor. Bunların yanında alınan döviz cinsi borçların ödenmesi için de döviz tutmaları gerekiyor. Aksi halde kur riski alınmış olur. Bunlar tamamen ticaret ve fonlama riski ile ilişkili olarak tutulan döviz pozisyonlarıdır.

Bunların yanında bir de yatırım amaçlı veya ekonomik dalgalanmalardan korunmak amacıyla tutulan döviz pozisyonları var. Bu durum kurlar yükseldikçe kâr, düştükçe de zarar yazdığından şirket kârlılığı üzerinde olumlu/olumsuz etkiler yapabiliyor. Tabii ki daha önce belirlediğimiz amaçlarla tutulan dövizle birlikte önemli hareketlere sebep veriyor.

Yurt içi mevduatta azalma

TCMB tarafından açıklanan finansal kesim dışındaki kuruluşların döviz varlık ve yükümlülük dağılımına ve değişimine birlikte bakalım. Reel sektörün Şubat 2024'te, Ocak 2024 verilerine göre varlıkları 1.603 milyon ABD doları azalırken, yükümlülükleri 1.319 milyon ABD doları artmış. Net döviz pozisyonu açığı ise 84.751 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiş ve Ocak 2024 dönemine göre 2.922 milyon ABD doları artmış. Yükümlülüklerdeki azalma varlık azalmasından daha az oluncu pozisyon açığı da artmış görünüyor. Tabii ki bu durum uzun vadeli ve firmaların aldığı uzun vadeli kredilerin toplam tutarı borç olarak görünürken, bu krediler vasıtasıyla oluşacak gelir projeksiyonları kayıtlarda görünmediğinden reel sektör toplamda her zaman döviz pozisyonu açığı verir konumunda görünecektir. Geçmişte de hep böyle oldu. Bu durum, daha çok uzun vadeli ucuz yatırım kredilerinin yükümlülüklerde yer almasıyla alakalı.

Şubat 2024 dönemi varlık dağılımı incelendiğinde; bir önceki aya göre yurt içi bankalardaki mevduat ve ihracat alacakları sırasıyla 1.849 milyon ABD doları ve 155 milyon ABD doları azalırken, yurt dışına doğrudan sermaye yatırımları ve menkul kıymetler sırasıyla 365 milyon ABD doları ve 36 milyon ABD doları artmış ve sonuç olarak varlıklar 1.603 milyon ABD doları azalmış. Burada döviz cinsinden yurt içi mevduattaki azalma dikkat çekici.

Döviz cinsi kredide artış

Yükümlülük dağılımında ise; bir önceki aya göre yurt içinden sağlanan nakdi krediler 1.991 milyon ABD doları artarken, ithalat borçları ve yurt dışından sağlanan nakdi krediler sırasıyla 592 milyon ABD doları ve 80 milyon ABD doları azalmış ve bunlara bağlı olarak yükümlülükler 1.319 milyon ABD doları artmış.

Görülebileceği üzere bir yandan yurtiçi döviz mevduatları azalırken, diğer yandan döviz cinsi kredi kullanımında artış olmuş. Bu, reel sektörün kurların yükselmeyeceği, kur hareketlerinin TL cinsi kredi faizlerine göre döviz cinsi kredilerde daha az maliyetler oluşturacağını düşündüklerini gösteriyor.

Kısa vadeli döviz pozisyon gelişmelerine baktığımızda da şunu gözlemliyoruz; Şubat 2024 döneminde kısa vadeli varlıklar 147.597 milyon ABD doları iken, kısa vadeli yükümlülükler 89.464 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiş. Kısa vadeli net döviz pozisyonu fazlası ise 58.132 milyon ABD doları olarak gerçekleşerek Ocak 2024 dönemine göre 2.247 milyon ABD doları azalmış. Daha önce kısa vade pozisyon fazlası 65 milyar ABD dolarına kadar çıkmıştı. Burada da bir miktar azalma olduğunu görüyoruz.

Burada yabancı yatırım kuruluşlarının TL pozisyonu önermelerinden tutun, TCMB'nin döviz cinsi mevduattan TL cinsi mevduata geçiş yönündeki ısrarı, TL cinsi getirilerin ilgi çekmesinden not artırım beklentilerine kadar birçok faktörün olumlu etkisini görüyoruz.

Hikmet BAYDAR

Birliğin ana gündem maddeleri

- Enerji
- Terörizmle mücadele ve güvenlik
- Ticari ve ekonomik işbirliği
- İyi yönetim ve demokrasi
- Sürdürülebilir kalkınma
- Gıda güvenliği

MIKTA ile ticaret 4 yılda yüzde 49 arttı

Türkiye, halen uluslararası 82 birliğin üyesi. Orta ölçekli devletlerin yer aldığı MIKTA da bunlardan biri. 10 yıl önce kurulan MIKTA ile ülkelerarası dış ticaret ortalama yüzde 49 arttı. Birlik; dünya barışı, sürdürülebilirlik, sağlık, gıda güvenliği ve göç sorununu da ana gündem maddeleri olarak belirledi.

BARIŞ CABACI

TÜRKİYE, diplomaside etkin bir oyuncu olarak, uluslararası ve bölgesel birliklere katılarak hem ticaretini hem de siyasi ağırlığını artırıyor. Güvenlik ve ekonomik işbirliği alanlarında son dönemlerde daha etkin olan Türkiye, çeşitli platformlarda liderlik rolü de üstleniyor. Türkiye'nin etkin olduğu en önemli resmi uluslararası birliklerin başında OECD, Birleşmiş Milletler (BM), NATO, Avrupa Konseyi, Güneydoğu Avrupa İşbirliği Süreci (GUAM), Türk Konseyi ve Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) ve Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) geliyor.

82 BİRLİK ÜYELİĞİ

Türkiye'nin kurucu üyesi olduğu 11 uluslararası

birlik bulunuyor, üye olunan birlik sayısı ise 2024 itibarıyla 82 oldu. Resmi birliklerin yanı sıra gayriresmi kuruluşlara da üye olan Türkiye, bölgesinde ve uluslararası arenadaki varlığını gösteriyor. Bunlardan biri de kıtalararası önemli geçiş noktalarını kapsayan MIKTA. MIKTA; Meksika, Endonezya, Güney Kore, Türkiye ve Avustralya arasında 2013'te kuruldu ve gayriresmi bir istişare ve eşgüdüm platformu olarak faaliyet gösteriyor.

2022'DE LİDERLİK TÜRKİYE'DE

MIKTA hayata geçirildiği günden bu yana Dışişleri Bakanları düzeyinde yılda üç kez toplanıyor. 2022 yılında MIKTA Dönem Başkanlığı Avustralya tarafından Türkiye'ye devredildi. Türkiye'nin MIKTA Başkanlığındaki öncelikleri ise şöyle: Küresel sağlık, etkin göç yönetimi ve gıda güvenliği. MIKTA ülkeleri, G20 ve diğer önde gelen uluslararası örgütlerle daha yakın işbirliği ve eşgüdüm içinde bulunmayı ve üye ülkeler arasındaki ikili ilişkilerin geliştirilmesini hedefliyor. Bu çerçevede, MIKTA ülkeleri Birleşmiş Milletler, Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) ve OECD nezdindeki daimi temsilcilikleri başta olmak üzere, çeşitli ülkelerde büyükelçiler/daimi temsilciler düzeyinde çalışma toplantıları düzenliyor, küresel meselelere ilişkin pek

çok konuda ortak çalışmalar yürütüyor.

DÜZENLİ EKONOMİ İÇİN

Bu toplantıların en sonuncusu ise geçen hafta Meksika'da düzenlendi. Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Başkanı Numan Kurtulmuş'un başkanlığındaki Türk heyeti, toplantı kapsamında bölgedeki büyükelçilikleri ziyaret etti. Toplantının ardından açıklama yapan TBMM Başkanı Kurtulmuş, Türkiye'nin hiçbir uluslararası platformu boş bırakmaması gerektiğine işaret ederek, "Türkiye, dünyanın neresinde olursa olsun çok taraflı toplantıların hepsinde üzerine düşen sorumluluğu yerine getiriyor ve çok etkin bir şekilde yer alıyor. Şimdiye kadar MIKTA'da da Türkiye olarak etkin bir şekilde yer aldık ve kendi görüşlerimizi ifade ettik.

Coğrafi kardeşlik

Geçtiğimiz G20 zirvesinde MIKTA üyesi ülkelerin liderleriyle görüşen Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, şunları söyledi: "Ülkemiz, MIKTA'nın, bölgesel ve küresel sorunlara yapıcı çözümlerin kolaylaştırılması, küresel yönetimin daha da etkinleştirilmesi ve küresel yönetim mekanizmalarında ihtiyaç duyulan reformların hayata geçirilmesi bakımından önemli katkılarda bulunabilecek potansiyele sahip. Bu bağlamda MIKTA platformundaki işbirliğinin daha da geliştirilmesini destekliyoruz. MIKTA, uzak coğrafyada kardeşliğimizi pekiştiren bir platform oldu."

10 yılı aşkın bir kuruluş olan MIKTA'nın, hedeflerini tekrar gözden geçirmesi gerekiyor. Bu kuruluş kurulduğundan bu yana ülkelerarası ticaretin artması da önemli hedeflerinden biri" diye konuştu.

DÖNÜM NOKTASI 2013

2010 yılında 5 ülke arasında ilk müzakereler başlasa da MIKTA'nın resmileşmesi 3 yıl sürdü. İlk görüşmelerden beri ülkeler arasındaki ticaret rakamları karşılıklı olarak arttı. Bu birlik, yeni Serbest Ticaret Anlaşmaları'nın (STA) imzalanmasına da vesile oldu. Bu kapsamda, Türkiye ile Güney Kore arasında 2013 itibarıyla STA devreye girdi. Türkiye tarafından tarife satırlarının yüzde 65'inde, Güney Kore tarafından ise yüzde 80'inde liberalizasyon sağlandı. Bu süreç 2018'de tüm tarife satırlarının yüzde 90'ının liberalizasyonu ile tamamlandı. Diğer ülkelerde çeşitli ticaret anlaşmaları imzalanarak ticareti geliştirici hamleler de bulunuyor.

MIKTA üyesi ülkelerin Türkiye ile ticaret verileri

ÜLKE	DIŞ TİCARET (Milyar \$)	DEĞİŞİM (Yüzde)
Meksika	45.12	79.11
Endonezya	52.52	73.52
Güney Kore	215.06	336.67
Avustralya	54.24	67.56

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

MIKTA üyesi ülkelere ait veriler (Milyar \$)

	GSYH	İHRACAT	İTHALAT
Türkiye	1.118	255	361
Meksika	2.017	578	605
Endonezya	1.312	292	237
Güney Kore	1.712	632	643
Avustralya	1.687	401	289

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Afrika kıtası angajmanı

Bundan sonraki süreçte Türkiye ve MIKTA'nın orta ölçekli güç araçları arasında nasıl bir paralellik olduğu ve her iki aktörün araçlarının nasıl daha uyumlu hale getirilebileceği meselesi de oldukça önemli.

MIKTA'nın küresel sıralamalarda orta ölçekli konumlandığını, üye ülkelerin dış politika havzaları sayesinde çok büyük bir coğrafi alana hitap ettiğini belirten Marmara Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Emel Parlar Dal, şunları söyledi: "BM ile G20 toplantıları çerçevesinde gündem oluşturmaya çalışarak küresel hiyerarşi ile koordineli bir yol haritası çizmeye çalıştığımızı dikkate alırsak, Türkiye'nin orta ölçekli güç kimliğine daha fazla yatırım yaparak MIKTA'nın diplomasi araçlarını çeşitlendirmesinin olası olduğu söylenebilir. Bu çerçevede Türkiye'nin, MIKTA'nın da gündeminde yer alan konularda, BM Az Gelişmiş Ülkeler Konferansı, Dünya İnsani Zirvesi gibi örneklerde de ortaya koyduğu uluslararası toplantı ve zirve diplomasisi tecrübesinin MIKTA'nın mevcut orta ölçekli güç araçlarını ciddi oranda destekleyebileceği değerlendirilebilir. Buna ek olarak MIKTA ülkeleri arasında Afrika kıtası ile en fazla angajmana sahip olması bakımından Türkiye'nin, MIKTA'nın niş diplomasi anlayışına uygulama alanı açarak, MIKTA'ya Afrika gündemini kolayca taşıyabileceği öne sürülebilir."

Orta ölçekli devletler kalkınma yardımı modeli

İstanbul Ticaret Üniversitesi Uluslararası Ticaret Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Figen Yıldırım, MIKTA'nın ve benzer birliklerin gelişmekte olan ülkeler için önemli olduğunu belirterek, şunları paylaştı: "MIKTA'nın Türkiye'nin

küresel yönetim ağına katabileceği önemli bir husus da niş diplomasi etkililiği bağlamında sunacağı pozitif katkı. Türkiye, zaten halihazırda yürüttüğü kalkınma işbirliği politikaları ve insani yardım programları çerçevesinde özellikle 2000'lerden itibaren kendisine bir niş diplomasi ağı örne arayıyor. Ancak Türkiye'nin bu arayışı, diğer yükselmekte olan ülke gruplarının yaptığı gibi Güney-Güney ortaklığı altında değerlendirilebilecek alternatif modeller üzerinden şekillenme eğilimi göstermiyor. Kısacası, Türkiye kalkınma yardımı alanında tek başına ve bağımsız olarak hareket ediyor. Güney-Güney ortaklığında olduğu gibi oluşturulan bu tarz alternatif modellerin hem donör ülkelere hem de alıcı ülkelere çok boyutlu işbirliği imkanları sağladığı, özellikle BRICS ülkeleri örneğinde sıkça gözlemleniyor. Aynı şekilde MIKTA çatısı altında kurumsallaştırılabilecek bir orta ölçekli devletler kalkınma yardımı modeli gerek MIKTA'nın bu alanda bir kurumsal kimlikle öne çıkmasına gerekse MIKTA içerisinde Türkiye'nin bu niş diplomasi gücünü daha da etkin olarak kullanmasına yardım edecek. Kalkınma yardımlarına ek olarak küresel sağlık, mülteci problemini de içine alan insani yardım, terörizmle mücadele, finansal reform konusunda işbirliği gibi diğer niş diplomasi alanlarında da MIKTA-Türkiye karşılıklı etkileşiminin gerçekleştirilebileceği ve bir sinerjinin ortaya çıkabileceği öngörülebilir."

Karadeniz'in ekonomik fırsatı

Toplantının açılış konuşmasını İTO Yönetim Kurulu Üyesi Münir Üstün gerçekleştirdi. Üstün, "Burgaz bize, coğrafi olarak Türkiye'deki pek çok şehirden daha yakın. Coğrafyası, yeşili, doğası çok güzel. Ayrıca turizm, lojistik ve ticaret imkanlarıyla göze çarpıyor. Karadeniz kıyısındaki ekonomik fırsatların bölgesel hatta küresel ölçekte değerlendirilmesi için çok çok önemli bir zemine sahip. Geçen yıl Bulgaristan'la dış ticaret hacmimiz 6 milyar 600 milyon doların üstüne çıktı. Bu olumlu süreci, bilhassa Bulgaristan'daki şehirlerin yatırım ve ticaret imkanlarını değerlendirerek ileriye taşıyabiliriz" diye konuştu.

Burgaz'da işbirliği fırsatları Türk girişimcileri bekliyor

Bulgaristan'ın en gelişmiş sanayi, üretim ve turizm şehirlerinden Burgaz, biri yapım aşamasında olan, biri de tamamlanarak hayata geçirilen iki yeni yatırım bölgesi için Türk girişimcilerle işbirliği yapmak istiyor. Burgaz Sanayi ve Lojistik Parkı'ndan yapılan açıklamaya göre, küçük ve orta ölçekli yatırımcılar ve girişimciler için de çeşitli teşvikler uygulanıyor.

SIAL INDIA 2024

Yeni Delhi - Hindistan
5 - 7 Aralık 2024

- Tüm gıda ve içecek ürünleri
- Gıda işleme ve ambalaj ekipmanları
- Etiketleme makinaları ekipmanları

1,4 MİLYAR NÜFUSLU HİNDİSTAN TÜRK GIDA FİRMALARINI BEKLİYOR

HİNDİSTAN VE SIAL INDIA 2024

- Dünya'nın en büyük 5. ekonomisi
- Hızlı büyümesiyle dikkat çeken Hindistan'ın gıda sektöründe yüksek ithalat ihtiyacı
- SIAL India'ya 25 ülkeden katılım
- SIAL India ile Hindistan'da ithalatçılarla profesyonel görüşmeler
- Yaklaşık 8.500 profesyonel ziyaretçi

KATILIM BEDELİNE DAHİL HİZMETLER

- Stant dekorasyonu, temel aydınlatma
- Ürünlerin nakliye, gümrükleme ve sigorta işlemleri
- Fuar web sayfasında ve kataloğunda firma bilgilerinin yer alması
- Türkiye Milli İştiraki Kataloğunda firma bilgilerinin yer alması
- Fuar süresince internet ve ikram hizmetleri
- Fuar giriş kartı
- T.C. Ticaret Bakanlığı teşvik işlemleri bilgilendirmesi
- Devlet desteğine ilişkin ilgili Birlik tarafından talep edilen dosya masrafı

KATILIM BİLGİSİ

Katılım Bedeli : 1.200 ABD \$ / m²
Minimum Stant Alanı : 9 m²

Alişan Çavaz

0212 455 64 14
0537 979 48 18
alisan.cavaz@ito.org.tr

Çağrı Oluç

0212 455 61 05
0532 171 42 03
cagri.oluc@ito.org.tr

Sibel Tayanç

0212 455 61 11
0530 664 86 18
sibel.tayanc@ito.org.tr

444 0 486 | ito.org.tr | /itokurumsal

SÜMEYRA YARIŞ TOPAL

BULGARİSTAN'ın en kalabalık dördüncü kenti konumunda olan Burgaz, iki ayrı yatırım bölgesi için Türk girişimcilerle işbirliği istiyor. Gümrüksüz serbest ticaret bölgesine de ev sahipliği yapan Burgaz; lojistik, altyapı ve Türkçe kullanımının yaygınlığı gibi avantajlarla dikkat çekiyor. Bulgaristan Burgaz bölgesine yönelik iş fırsatları, İstanbul Ticaret Odası'nda düzenlenen webinar'da ele alındı.

UYGUN KONUM

'Burgaz'a Yönelik Ticaret ve Yatırım Fırsatları' konulu webinarın açılışında konuşan Burgaz Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Todor Demirkov, bölgelerinin yatırım için çok uygun bir konumu olduğunu ifade etti. Demirkov, "Şirketlerimiz Avrupa standartlarında hizmet veriyor. Burgaz bölgesi, gelişmiş altyapı ve ulaşım imkânları ile dikkat çekiyor. Her anlamda çok cazip bir lokasyonda bulunuyoruz" diye konuştu.

BÜYÜME TRENDİ

Toplantıda konuşan Burgaz Ticaret Ataşesi Ali Arda Alıcı da Bulgaristan'ın son 5 yıldır büyüme trendi içinde olduğunu söyledi. Alıcı, "Bulgaristan'a yatırım yapacaklar için en büyük fırsatlardan biri, sabit kur sisteminin uygulanıyor olması. Bu şekilde kur dalgalanmalarından etkilenilmiyor. Aynı zamanda Avrupa Birliği (AB) fonlarından faydalanma imkanı var. Burgaz bölgesi de Bulgaristan'ın en gelişmiş bölgelerinden biri. Çok önemli bir turizm kenti. Normalde 380 bin olan nüfus, turizm sezonunda 1 milyona çıkıyor.

Potansiyel arz eden ürünler; makina, demirli metal, motor ve hazır giyim malzemeleri olarak ön plana çıkıyor.

İŞGÜCÜ AVANTAJI

Toplantıda konuşan Burgaz Belediyesi Temsilcisi Violeta Lazova da bölgelerinin yatırım için çok elverişli olduğunu söyledi. Violeta, "Kentimizde gümrüksüz serbest ticaret bölgemiz var. Buradan KDV uygulaması olmadan üçüncü ülkelere ihracat mümkün. Şehrimizde 95 eğitim kurumumuz var ve işgücümüzün yüzde 98'i en az bir yabancı dil biliyor, iki dil bilenlerin oranı yüzde 73. Ayrıca burada Türk vatandaşları da yaşadığı için Türkçe bilen işgücü de bulunuyor. Burgaz'da 17 bin kayıtlı firma var. Şehrimizde yüzde 29 ticaret, yüzde 25 hizmet, yüzde 15 üretim, yüzde 19 lojistik, yüzde 11 tarım ve yüzde 6.5 inşaat alanında faaliyet gösteren firma var" diye konuştu.

KÜÇÜK İŞLETMELER

Burgaz Sanayi ve Lojistik Parkı Direktörü Petar Ivanov da yatırım bölgelerinden bahsetti. Biri kuzeyde, biri güneyde iki ayrı yatırım bölgesine sahip olduklarını ve bu bölgelere yatırımcı çekmek istediklerini ifade eden Ivanov, "Sanayi ve lojistik parkımız iki fazdan oluşuyor. Kuzey bölgesi için özellikle küçük ve orta ölçekli yatırımcı çekmek istiyoruz. Bölgemiz havalimanına, tren garına, gümrüksüz bölgeye çok yakın. Şu an burası tamamlandı ve 37 firma faaliyete başladı. Güney yatırım alanımız ise yapım aşamasında ve buraya da daha büyük çaplı yatırımcıların yatırım yapmasını istiyoruz. Burası da yine lojistik ve altyapı olarak çok güzel imkanlara sahip" dedi.

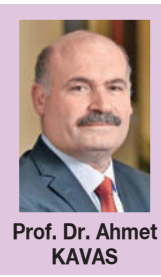
Kalkınma yardımlarında Türkiye de yarışa girdi

OECD'nin Kalkınma Yardımları Komitesi üyeleri, her yıl gelişmekte olan ülkelere ikili veya çok taraflı resmi kalkınma yardımı yapıyor. Ancak bu yardımların yerel kalkınmaya faydası ve askeri darbeler etkisi tartışılıyor. 2000'li yıllarda donör ülke statüsüne geçen Türkiye ise birçok kurum üzerinden Afrika'da varlığını ve desteğini gösteriyor.

AFRİKA dendiği zaman akla ilk gelen konulardan biri, 'yardım alan kıta' olmasıdır. Yardımı yapan ülkeler de genelde bu devasa coğrafyanın özellikle yer altı kaynaklarını aşırı şekilde tüketenlerdir. Birkaç asırdır geçerliliğini koruyan bu dengenin özel bir uğraşı ile ortaya çıktığına dair kitaplar ve makaleler dahi yazılıyor. Walter Rodney'in Türkçe'ye de tercüme edilen 'Avrupa Afrika'yı Nasıl Geri Bıraktı' veya Dambisa Moyo'nun 'Dead Aid', yani 'Ölü Yardım' kitabı sadece bunlar arasında dikkati çekenler.

Prof. Dr. Ahmet KAVAS

kıtalarındaki yatırım oranlarını artırması gerekiyor. Zira yatırım için önemli olan cezbedici özelliklik. Sahraaltı Afrika'da kalkınma hızının 2023'te yüzde 3.4 hesaplanmasının ardından, 2024'te yüzde 3.8'e ve 2025'te yüzde 4 seviyesine yükseleceğine dair tahminler, gelecek için umut vaat ediyor.

Dahası 2024-2028 yılları arasında bölgedeki düşük gelirli ülkelerin brüt finansman ihtiyacının yıllık GSYH'sinin yüzde 6'sı oranıyla 70 milyar seviyesine ulaşarak önemli fırsatlar sunacağı öngörülüyor.

223 MİLYAR DOLAR

Nisan ayında OECD tarafından yayınlanan rapora göre, geçen yıl 31 Kalkınma Yardımı Komitesi üyesi ülke, çeşitli kıtalardaki gelişmekte olan ülkelere 223.7 milyar dolar Resmi Kalkınma Yardımı yaptı. 2022 yılına göre Afrika'ya yapılanlarda yüzde 2 (gerçekte yüzde 1.8) oranında küçük bir artış görüldü. Gerçi son 5 yılda sürekli artış söz konusu. Bunların içinde insani yardımlar yüzde 4.8 artışla 25.9 milyar dolar seviyesine ulaşarak dikkat çekiyor.

Geçen yıl ilk defa yapılan Resmi Kalkınma Yardımları içinde Afrika'ya ayrılan miktar 42 milyar dolara ulaştı. Bunun 36 milyar doları Sahraaltı Afrika ülkelerine verildi. 2022'de bu miktar 30 milyar dolardı. Bu artışın sebebi, küresel seviyedeki artışla alakalı.

EN ÇOK YARDIM YAPANLAR

En çok Resmi Kalkınma Yardımı yapan ülkeler sıralamasında ABD (66.04 milyar dolar), Almanya (36.68 milyar dolar), Avrupa Birliği (26.93 milyar dolar), Japonya (19.6 milyar dolar) ve İngiltere (19.1 milyar dolar) ilk beş büyük donör. 2022'de dördüncü olan Fransa ise geçen yıl 15.4 milyar dolara altıncı sırada yer aldı.

FRANSA'NIN İLGİSİ

Bu donör (yardım yapan) ülkeler içinde bilhassa Fransa'nın odaklandığı bölge, Sahraaltı Afrika ülkeleri. Fransa, 2021'de iki taraflı Resmi Kalkınma Yardımlarının yüzde 36'sını bu bölgeye ayırmıştı. Ancak 2022'dekine kıyasla yüzde 11'lik bir düşüş yaşandı. Fransızların yüzde 62'sinin,

alışlagelen paradigmanın değişmesini istemesi de bunda etkili oldu. Fransızlar, kamu kalkınma yardımlarında özel sektöre daha fazla görev verilmesini istiyor. Yine de yüzde 38 oranındaki kısmı özel fonlarla finanse edilmesini istemiyor.

SOĞUK SAVAŞ POLİTİKASI

Soğuk Savaş dönemindeki çok kutuplu dünya düzeninin yavaş yavaş Afrika'da tekrar kendine zemin hazırladığı bir süreçten geçiyor. Başarılı darbelerin yüzde 83'ünde Resmi Kalkınma Yardımlarının azalması bunu gösteriyor. Bölgede, son yıllarda, Soğuk Savaş dönemi siyasetine benzeyen şekilde Resmi Kalkınma Yardımının yüzde 67 oranında kesildiği kayıtlara geçti.

Böylece darbe yaşayan bölge ülkeleri havuç ve sopa siyaseti arasında tercihe zorlanıyor. Bilinen bir gerçek varsa bu darbeler bölgedeki jeostratejik ve ekonomik çıkarların çatıştığı küresel bağlamdan kopuk gelişmeler değil. Sadece başarılı bir darbenin yaşandığı yılın bir yıl öncesinde ve bir yıl sonrasındaki Resmi Kalkınma Yardımlarının akışı bile yaşanan süreci anlamayı kolaylaştırıyor.

HEM KOMŞULARA HEM UZAKLARA

Bu arada donörler, sadece Batılı ülkeler değil. Çin, Rusya, Türkiye ve Körfez Arap ülkeleri de

kalkınmaya, ciddi tutarda yardımlarla destek sağlıyor.

Türkiye, 2000'ler öncesinde OECD tarafından Resmi Kalkınma Yardımları sağlanan ülkeler arasındaydı. Ancak 2000'li yıllarda donör ülke oldu. Türkiye, yaptığı kalkınma yardımlarında Orta Doğu ve Afrika ülkelerine öncelik veriyor. Ancak Türkiye Haiti, Myanmar ve Filipinler dahil Resmi Kalkınma Yardımları yanında kredi ve borç vererek, özel yatırımcıları teşvik ederek ve sivil toplum kuruluşları üzerinden sağladığı desteklerle dünyanın sayılı ülkeleri arasındaki yerini almış durumda. Hatta Türkiye, gayri safi milli hasıla dikkate alındığında, yardım tutarıyla Almanya ve Japonya'nın da önüne geçti.

OECD Kalkınma Yardımları Komitesi (DAC) üyesi olmayan ülkeler içinde sadece Çin, Türkiye'yi geçti. Bu gelişimde Türk dış politikasındaki değişimin katkısı çok büyük oldu. Türkiye, 2014 yılında da DAC üyesi ülkeler sıralamasında 10. sırada yer aldı. DAC üyesi ülkelerin 2013'teki 134 milyar dolarlık yardımın, o ülkelerin milli gelirlerine oranı yüzde 0.3'tü. Türkiye ise yüzde 0.42 seviyesine ulaşmıştı. 2013'teki toplam 4 milyar 347 milyon dolar kalkınma yardımının 3 milyar 307 milyon doları genelde iki taraflı Resmi Kalkınma Yardımı oldu. Afrika Birliği'ne (AfB) 2005 yılında gözlemci üye olan Türkiye, gözlemci üyelik kapsamında veya kıtadaki bazı bütünleşme hareketlerinin faaliyetlerine çok taraflı Resmi Kalkınma Yardımı yapıyor. Ankara, çevresindeki ülkelerin yanı sıra Afrika'da artan insani ve kalkınma yardımlarıyla dünya basınının da gündeminde yer alıyor.

Darbelerden önce fonlar azalıyor

1950-2023 yılları arasında 73 yılda 97 ülkede gerçekleşen askeri darbelerden 245'i başarılı oldu. Bunların yüzde 44'ü Afrika'da, yüzde 29'u ise Latin Amerika ülkelerinde yapıldı. Son 5 yılda Sahraaltı Afrika'da Sudan, Mali, Burkina Faso, Gine, Nijer ve Gabon gibi ülkelerde gerçekleşen ve neredeyse hepsi başarılı olan darbelerle bölgedeki Resmi Kalkınma Yardımları arasında alaka kuruluyor. Darbe öncesinde yardımların azalmasının hazırlayıcı etken olduğu, sonrasında ise herhangi bir kısıtlama olmadığı dile getiriliyor.

Kendi başına ve kendi insanıyla

Türkiye, Afrika ülkelerinin kırsal kesimine su kuyuları, sağlık taramaları, gıda dağıtımı ve çok sayıda kamu binasının inşasına destek veriyor. 41 Afrika ülkesindeki 60'tan fazla noktaya sefer düzenleyen Türk Havayolları (THY), hemen hemen her ülke için iş konseyi kuran DEİK, 60 binden fazla Afrikalı öğrenciye üniversitelerde öğrenim imkanı veren YÖK, uluslararası liselerde binlerce öğrenciye okuma fırsatı veren Millî Eğitim Bakanlığı ve diğer kurumların hedefi, Afrika'nın bir an evvel hak ettiği kalkınma hamlelerini kendi başına ve kendi insanıyla gerçekleştirmesi.

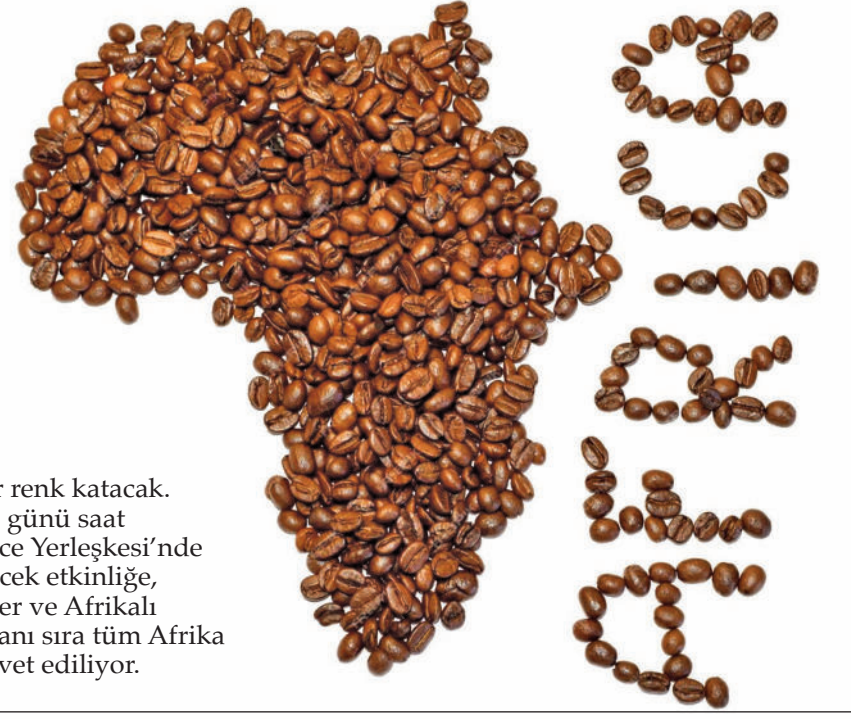
Kahvenin anavatanı Afrika, lezzetiyle tanıtılacak!

TÜM dünyada kutlanan, Türkiye’de de Cumhurbaşkanlığı ve Bakanlıklar nezdinde özel etkinliklere konu olan 25 Mayıs Afrika Günü için İstanbul Ticaret Üniversitesi’nde de özel

bir program gerçekleştirilecek. Uzun yıllar Afrika’da önemli görevler üstlenen Prof. Dr. Ahmet Kavas’ın da sunumuyla katılacağı programa, Afrika’dan Türkiye’ye gelen, buradan da dünyaya yayılan kahve kokusu

damga vuracak. Kahve çekirdeğinin ilk kez Afrika ülkesi Etiyopya’da keşfedilmesinden hareketle bu yılki Afrika Günü programına, kahvenin dünya ve Afrika için önemini vurgulayan sunumlar

ve deneyimler renk katacak. 25 Mayıs 2024 günü saat 11.00’de Sütluçe Yerleşkesi’nde gerçekleştirilecek etkinliği, akademisyenler ve Afrikalı öğrencilerin yanı sıra tüm Afrika dostları da davet ediliyor.

KARİYER GÜNÜ’NDE

Binlerce öğrenci iş dünyasına merhaba dedi

Türkiye’nin önde gelen 110 firması, İstanbul Ticaret Üniversitesi Kariyer Merkezi’nin düzenlediği Kariyer Günü’nde genç yeteneklerle buluştu. 8 bin 500’den fazla öğrenci ve mezun, şirketlerin üst düzey yetkilileriyle tanışarak, iş dünyasına ilk adımı atma fırsatı buldu.

ERTAN ERYILMAZ

TÜRKİYE’nin en büyük ve en yüksek katımlı üniversite Kariyer Günü etkinliği, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sütluçe Yerleşkesi’nde gerçekleşti. Etkinlikte yazılımla ilgili yer ald. Firmaların üst düzey yetkilileri, üniversite öğrencileri ve mezunlarla bir araya gelirken, insan kaynakları departmanları öğrenciler ve katılımcılarla staj olanakları, işe alım ve kariyer süreçleri gibi önemli konularda bilgi alışverişinde bulundu.

DAHA FAZLA İŞBİRLİĞİ

Etkinliğin açılışına İTO Meclis Başkanı Dr. Erhan Erken, İstanbul Ticaret Üniversitesi Mütevelli Heyeti Başkanı Dr. İsrail Kuralay, Rektör Prof. Dr. Abdulhamit Avcı, Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Rahmi Deniz Özbay, Genel Sekreter Erdal Cesar ve Kariyer Merkezi

Müdürü Uğur Kaya katıldı.

Dr. Erhan Erken, açılışta yaptığı konuşmada, üniversitelerin en kıymetli görevinin insan yetiştirmek olduğunu belirterek, “Kariyer Günü etkinliğiyle üniversite, sanayi ve iş dünyası işbirliğini görmekten dolayı memnuniyet duyuyoruz” dedi. Mütevelli Heyet Başkanı Dr. İsrail Kuralay ise etkinliğe katılan firmaların İTO üyeleri olduğunu kaydederek, “Kariyer Günü, üniversite-sanayi işbirliğini daha fazla mümkün kılıyor” diye konuştu.

Rektör Prof. Dr. Abdulhamit Avcı da üniversitenin teori ve uygulamayı bir arada sunan eğitim modeli çerçevesinde firmalarla ilişkilerinin güçleneceğine inandığını dile getirdi.

FİRMALAR İÇİN FİDAN BAĞIŞI

Üniversite yönetimi, katılımcı firmaların stantlarını gezerek bilgi aldı. Ayrıca katılan her bir firma adına Orman Genel Müdürlüğü’ne yapılan fidan bağışının sertifikaları takdim edildi.

3 binden fazla iş ve staj başvurusu

Kariyer Günü ile öğrenciler ve mezunlar için benzersiz bir fırsat sunuldu. Sektör liderleriyle doğrudan iletişime geçen 8 bin 500’den fazla öğrenci ve mezun, staj ve iş olanakları hakkında bilgi edinme ve kariyer hedeflerine ulaşmada önemli adımlar atma şansı kazandı. Etkinlik boyunca 3 binden fazla staj ve iş başvurusu gerçekleşti.

Geleceğin yazılımcıları Ticar@ ile yetişecek

İstanbul Ticaret Üniversitesi Teknoloji Transfer Ofisi’nin projelendirdiği Ticar@ Yazılımcı Akademisi ve İstihdam Merkezi Projesi’ne seçilen 420 yazılımcı adayıyla tanışma toplantısı gerçekleştirildi.

MİLLİ İstihdam Seferberliği kapsamında 1 Milyon Yazılımcı yetiştirme hedefiyle hayata geçirilen Ticar@ Yazılımcı Akademisi ve İstihdam Merkezi Projesi’nin Tanışma ve Mülakat Toplantısı, 2 binden fazla gencin arasından seçilen 420 yazılımcı adayın katılımıyla İstanbul Ticaret Üniversitesi Sütluçe Yerleşkesi Konferans Salonu’nda yapıldı.

İstanbul Ticaret Üniversitesi Teknoloji Transfer Ofisi (Ticar@ TTO) tarafından projelendirilen, İstanbul Kalkınma Ajansı (İSTKA) tarafından desteklenen, İstanbul Ticaret Odası (İTO), Teknopark İstanbul, Esenler Belediyesi Teknopark, BETA İlim Derneği ve İktisadi Araştırmalar Vakfı’nın da paydaşı olduğu projenin tanışma toplantısına; Rektör Prof. Dr. Abdulhamit Avcı, İşletme Fakültesi Öğretim Üyesi ve Proje Akademik Danışmanı Doç. Dr. Sabri Öz, Proje Koordinatörü Beyza Küçük ve Eğitim Koordinatörü M. Özgür Yaran ile paydaş kuruluşların temsilcileri katıldı.

YAPAY ZEKA BÖLÜMÜ AÇILIYOR

Toplantıda konuşan Rektör Prof. Dr. Avcı, yazılım teknolojilerinin günümüzün her alanını, bütün disiplinleri domine eden bir alan haline geldiğini belirtti. Bugün hiçbir disiplinin yazılımdan bağımsız düşünülmez olduğunu vurgulayan Prof. Dr. Avcı, projeye vurgulan gençlerin böyle bir konuya ilgi göstermelerinin çok değerli

olduğunun altını çizdi.

İstanbul Ticaret Üniversitesi’nin Yazılım Mühendisliği Bölümü’ne sahip olduğunu, bunun yanı sıra Yapay Zeka Bölümü’nün açılması için alt yapının oluşturulduğunu belirten Prof. Dr. Avcı, yine Siber Güvenlik Bölümü’nün de yazılımla entegre olduğunu hatırlattı. Prof. Dr. Avcı gençlere, “Sizler bu eğitim süresinde yazılım ne olduğunu, sosyal ekonomik etkilerini göreceksiniz. Tüm paydaş kurumlarımızın yeteneklerinden faydalanabileceksiniz” mesajını verdi.

Proje Koordinatörü Beyza Küçük de eğitim almaya hak kazanan katılımcılara, eğitim ve istihdam süreçlerini, kamp detaylarını ve Ar-Ge merkezleri ile yürütülecek çalışmalarını anlattı.

İSTİHDAM GARANTİSİ

Beta İlim Derneği Başkanı, aynı zamanda Projenin Akademik Danışmanı Doç. Dr. Sabri Öz ise eğitimin yüzde 49 online, yüzde 51 yüz yüze olacağını belirterek, “Derslere devam ederek modülleri geçen öğrencilerden başarılı olanların yüzde 60’ı istihdam edilecek” dedi. Eğitim Koordinatörü M. Özgür Yaran da yazılım konusunu sadece kodlar ve algoritmalar değil, hayallerimizi, umutlarımızı şekillendiren sanat olarak nitelendirildi. Yaran, eğitimlerin akademik içeriğinin yanında özel sektörün de ihtiyaçlarına yönelik uzmanların yetiştirileceği bir program olduğunu söyledi.

Antik çağdan geleceğe ‘para’

İNSAN ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü tarafından düzenlenen Antik Çağdan Geleceğe ‘PARA’ başlıklı söyleşi, Mali Müşavir, Bağımsız Denetçi ve Yazar Dursun Ali Yaz’ın sunumuyla Sütluçe Yerleşkesi’nde gerçekleştirildi. Söyleşinin açılış konuşmasını yapan Bölüm Başkanı Doç. Dr. Uğur Yasin Asıl, paranın siyaset bilimi ve uluslararası ilişkilerdeki belirleyici rolüne dikkat çekti.

NAKİT İLE PARA FARKI

Dursun Ali Yaz ise paranın siyaset ve iktidarlarla ilişkileri, toplumsal hayatı örgütlemeye biçimleri ile mitlere etkilerini anlattı. Paranın fonksiyonu ve toplumların uygarlık döngüsündeki rolü hakkında görüşlerini paylaşan Yaz, “Biz sadece para diyoruz. Para deyince işin

içine o kadar çok şey giriyor ki, en başta nakit ve para arasında korkunç bir fark olduğunu bilmemiz gerekiyor” dedi.

DİPLOMA DA PARADIR

Yaz, nakit ve para arasındaki farka ilişkin şunları söyledi: “Eğer bir şeyi harcarıncaya azalıyorsa o nakittir, bir şeyi harcadıkça artıyorsa o paradır. En net ayrımı budur. Nakit dediğiniz şey

cebinizdeki banknotlar, kağıt paralar ve bozuk paralardır. Bunlar somuttur. Basım ve üretime maliyeti çok ucuzdur. Ancak paranın üretimi çok zordur, çok emek ister, çok uzun vadedir. Mesela buradan alacağınız diplomalar sizin için bir paradır. Parayla nakit alabilirsiniz, nakitle para alamazsınız. Biri somuttur, biri soyuttur. Nakitler sayılabilir, ayrılabilir, bölünebilir, toplanabilir, kıymeti değişmez.”

Borsada tarım bereketi

Toplam piyasa değeri 14.2 trilyon TL olan Borsa İstanbul'da 500'ü aşkın şirket işlem görüyor. Son üç ayda BIST 100 endeksi kendi rekorunu tazeleyerek 10 bin seviyesinin üzerine yükseldi. Borsada aynı dönemde gıda şirketlerinin de iyi bir performans gösterdiğini söyleyen uzmanlar, "Son üç ayda gıda şirketlerinin performansı, BIST 100 kazançlarını da geçti" diyor.

YEREL seçimler geride kalırken BIST 100 endeksi hem kendi rekorunu tazeledi hem de 10 bin seviyesinin üzerine yerleşti. İstanbul BIST tüm endeksi dahilinde 500'ü aşkın şirket işlem görüyor. Bu şirketlerden gıda, içecek, tarım, ormancılık sektörleri içinde toplam 20'nin üzerinde şirket var. İstanbul Ticaret'e konuşan uzmanlar, önümüzde daha net bir tablo olduğuna ve bunun paralelinde borsada yükseliş trendinin devam edeceğine işaret ederek, burada ana temanın enflasyon, makroekonomik dengelenme ve yabancı girişleri olduğunu vurguluyor. Yıl başından bu yana fiyat hareketleri incelendiğinde, gıda şirketlerinin son üç ayda iyi performans sergilediğini söyleyen uzmanlar, "Şirket bazı ayrımlar gözlemlense de son üç aydaki performansları BIST 100 kazançlarını geçti. Bunun temel sebebi de açıklanan bilançoların diğer sektör hisselerine göre daha pozitif ve beklentilerin üstünde olması" diyor.

TEDBİRLER POZİTİF YANSIDI

Ahlatçı Yatırım Genel Müdür Yardımcısı Tonguç Erbaş, yeni ekonomi yönetiminin kadrosuyla ortodoks politikaların uygulanması, makro ihtiyati tedbirlerle sadeleşme adımlarının atılması ve duyulan güven ile Türkiye'nin makroekonomik verilerinde iyileşmenin sürdüğünü söyledi. Bu sürecin yabancılar tarafından olumlu karşılandığını, CDS fiyatlaması, kredi derecelendirme kuruluşları ve majör yabancı banka kurum raporlarından da görüldüğünü belirten Erbaş, özellikle kredi derecelendirme kuruluşlarının not artışlarının devam ettiğine dikkat çekti. Global oyuncuların takip ettiği bu gelişmelerin Borsa İstanbul'a pozitif yansıdığını belirten Erbaş, "Bu seneyi neredeyse yarılarken dolar bazında yüzde 24 primlenen BIST, gelişmekte olan ülkeler arasında pozitif ayrışıyor. Genel seçimlerin ışığında, son bir senelik süreçte ise yabancı takas oranımızın yüzde 29'dan yüzde 40 seviyesine dayandığını görüyoruz. Takip eden dönemde özellikle hükümetin enflasyonu düşürmek için uyguladığı daraltıcı para politikalarının etkisi enflasyonda görülmeye başladıktan sonra gösterge faiz oranlarında kademeli azaltımlar bekliyoruz. Yurt dışı merkez bankalarından erken gelecek faiz azaltım sinyalleri risk alma noktasında değerlendirilerek 10 bin seviyesi üzerinde kalıcılığın devam edeceği görülmeyiz" dedi.

ORTALAMA GETİRİ YÜZDE 80

Erbaş, Borsa İstanbul'da gıda özelinde 20 şirket olduğunu belirterek, şu bilgiyi verdi: "Tarım ve tarıma dayalı bazı şirketlerin (Kayseri Şeker, Bor Şeker, Bagfas Bandırma Gübre Fabrikaları, Gübre Fabrikaları, Hektaş, Agrotech Yüksek Teknoloji ve Yatırım, Ofis Yem Gıda, Türk Traktör ve Ziraat Makineleri, Kütahya Şeker, A.V.O.D Kurutulumları, Gıda, Elite Natürel Organik Gıda, Orçay Ortaköy Çay Sanayi, Söke Değirmencilik) sene başından bu yana ortalama getirisi yüzde 80.50 oldu. Bu şirketler, Borsa İstanbul'un yüzde 36 getirisine göre pozitif ayrıştı."

TARIMA DAYALI ŞİRKETLER

Borsa İstanbul'da tarıma dayalı halka açık şirket profillerinin de değiştiğini bildiren Erbaş, "Bazı şirketler doğrudan tarım ürünleri üretirken ve ilaçlama, gübreleme ve tohum çalışmaları yaparken, bazıları ise tarıma tedarik sağlayan ve üretime çeşitli ekipmanlarla destek veren grup olarak ayrılıyor. Diğer taraftan yeni halka arz olan tarıma dayalı şirket fiyatlaması, temel göstergelerin dışında gerçekleşebiliyor. Bu nedenle şirket performansları sadece temel beklentiler üzerinden değil, sektör içindeki konumu ve halka açılma süreci ile ilgili olabiliyor" diye konuştu.

Mesude DEMİRHAN

İnovatif teknikler verimi artırıyor

Ahlatçı Yatırım Genel Müdür Yardımcısı Tonguç Erbaş, dünyada en büyük tarım ve tarıma dayalı şirketler incelendiğinde Archer-Daniels-Midland'ın Kasım 2022'den bu yana yüzde 35 değer kaybettiğini hatırlatarak, küresel gelişmeleri şöyle özetledi: "Küresel gıda şirketi Bunge, Haziran 2022'den bu yana yüzde 9'a yakın değer kaybetti. Latin Amerika'nın dev tarım şirketi olan Adecoagro, topraksız tarım ürünlerinde öncü olmayı hedefliyor. 2023 üçüncü çeyrek sonuçlarına göre brüt kâr marjını yüzde 40'a yakın artırdı. Global tarım şirketleri inovatif teknikler ve verimliliklerini sürekli artırma çabasıyla Türkiye'deki tarım ve tarıma dayalı şirketlerin global trendleri takip etmesi fayda sağlar."

Yeni zirveler göreceğiz

A1 Capital Genel Müdür Yardımcısı Üzeyir Doğan, Borsa İstanbul BIST Tüm endeksi dahilinde 531 şirketin faaliyette olduğunu belirterek, bunların 47'sinin gıda içecek, tarım, ormancılık sektörlerinde olduğunu söyledi. Doğan, şunları kaydetti: "Bu 47 şirketin toplam piyasa değeri 900 milyar TL civarında seyrederken BIST Tüm endeksindeki şirketlerin toplam değeri ise 14.3 trilyon TL civarında. BIST 100 endeksinin yılın geri kalanında da yeni zirveler görmeye devam edeceğini, hatta ekonomi ve siyaset ekseninde doğru adımlar atıldığı sürece makro risklerdeki düşüşle birlikte bu trendin gelecek yıl da süreceğini düşünüyoruz."

Getiri ortalaması yüzde 49

InvestAZ Araştırma ve Strateji Birim Müdürü Mehmet Bilal Bircan, Borsa İstanbul'da 550 şirketten 10'unun dolaylı ya da doğrudan tarımsal faaliyetlere dayalı iş kollarında olduğunu belirtti. Yılbaşından bu yana BIST 100 ve BIST Sınai endekslerinin performanslarının sırasıyla yüzde 36 ve yüzde 27 getiri sağladığını söyleyen Bircan, beklentileri şöyle anlattı: "Bu dönemde tarım ve tarıma dayalı alanda faaliyet gösteren şirketlerin getiri ortalamasının ise yüzde 49 olduğu dikkat çekiyor. Devam eden süreçte tarımsal alanların iyileştirilmesine yönelik çalışmalarla bir yandan Türkiye'nin kendi içerisinde tarımsal ürün yeterliliği desteklenirken bir yandan da ihracatın artırılmasına olumlu katkı sağlayacak."

CITYSCAPE GLOBAL SAUDI 2024

Riyad / Suudi Arabistan
11 - 14 Kasım 2024

Türkiye Milli İştiraki
İstanbul Ticaret Odası Organizasyonu

SUUDİ ARABİSTAN'DA EMLAK, GAYRİMENKUL, YATIRIM SEKTÖRÜ BULUŞUYOR

Cityscape Saudi 2024

- 300+ Katılımcı Firma
- 160.000 ziyaretçi
- Suudi Arabistan'ın Vizyon 2030 Stratejisi ile Gayrimenkul Sektörünün Etkin Fuarı
- Prestijli Gayrimenkul Müteahhitleri, Dünya Çapındaki Mülk Alıcıları, Yatırımcılar ve İşletme Sahiplerinin Buluşma Noktası,

Türkiye Katılım Hizmetleri

- Stant dekorasyonu ve aydınlatma
- LCD ve maket sergileme alanı
- Nakliye, gümrükleme ve sigorta işlemleri
- Fuar web sayfasında ve Türkiye katılım kataloğunda firma bilgilerinin yer alması
- Fuar giriş kartı
- Fuar süresince ofis, internet ve ikram hizmetleri

Katılımcı Sektörü

- Aracı Kurumlar
- AVM ve Outlet Geliştirme Yönetimi
- Gayrimenkul Danışmanlığı
- Gayrimenkul Finansmanı
- Gayrimenkul Geliştirme
- Gayrimenkul Yatırımı
- Hizmet Sağlayıcılar
- Mimarlık ve Planlama
- Perakende
- Proje Yönetimi
- Tesis Yönetimi
- Yerel Yönetimler

Ödeme Planı

Katılım Bedeli	: 1.750 ABD Doları x m ² Nakliyelili 1.500 ABD Doları x m ² Nakliyesiz
Minimum Stant Alanı	: 9 m ²

İSTANBUL
TİCARET
ODASI 1882

Şeyma Ceren Pekcan
0212 455 65 07
0542 421 82 85
seyma.pekcan@ito.org.tr

Murat Özturan
0212 455 62 21
0530 078 43 55
murat.ozturan@ito.org.tr

Akif Gönüllü
0212 455 61 19
0530 931 31 08
akif.gonulcu@ito.org.tr

444 0 486 | ito.org.tr | /itokurumsal

AİLE ŞİRKETLERİ

Dr. İlhami FİNDIKÇI

Kalitemiz: Vazgeçebildiklerimiz

Deney sonuçlarını merakla bekliyorduk. Zira hocamız öğrencilerine beşer dakikalık iki ayrı süre vermişti. Önce gözlerimizi kapatmıştık. Öldüğümüzü varsayıp, bize kaliteli bir insan hissi veren ve gerçekten mutlu eden davranışlarımızı düşünmüştük. Sonra gözlerimizi açıp aklımıza gelenleri yazmıştık.

Hoca yazılarımızı okumuş, bilgisayara yüklemiş ve özel bir programla kavram analizine tâbi tutmuştu. Çıkan sonuçlar, uzun zamandır sürdürdüğü bu deneysel araştırmanın diğer verileriyle karşılaştırmıştı. Ulaştığı sonuçları, ondan dinleyelim:

"Sanırım farklı bir deneyim yaşadınız. Merak ettiğinizi de biliyorum. Yazılı cevaplarınızı analiz ettiğinizde, yıllardır farklı öğrenci gruplarına yaptığım bu uygulamanın benzer sonuçlarına ulaştık. Geçmiş yaşantılarımız bakımından sizi en mutlu eden ve insani davranış kalitenizi belirleyen temel kavramlar; 'aile', 'ahlak', 'inanmak', 'yardım' ve 'başarı' şeklinde sıralandı. Bu kavramlar diğer sonuçlarla uyumlu.

İnsanın kalitesinde öne çıkan kavramlar, aslında temel insani erdemlerdir. Yani bir sistem olarak insanı ayakta tutan, tatmin eden ve sürdürülebilir yaşam zevki veren duygu ve davranış setimizin temel kavramları bellidir. Buralarda iyiysek daha sorunsuz ve mutlu bir yaşama sahip oluruz. Bu bilimsel araştırmada bu gerçeği bir kez daha gördük.

Aile, ahlak, inanç, yardım, başarı

Güçlü bağları olan bir aileye, yerleşmiş bir ahlaka, oturmuş bir inanç sistemine, çevreye karşı yardımsever bir tutuma ve başarılı olma arzusuna sahip olmak, insana sürdürülebilir bir yaşam zevki verir. Dikkat ederseniz bunlar; bir canlı olarak insanın, insan olmanın temel fonksiyonlarıdır.

Günümüzde yaşamın hızı, bize geçici konfor alanları sunuyor. Yaşam ile ölüm arasındaki denge bozuluyor. Hayatın sonunu düşünmeden sadece yaşama arzusu, bizi sıradan bir hayattan uzaklaştırıyor. Hep 'elde etme'ye, 'beğenilme'ye, 'yükselme'ye odaklanırken asli fonksiyonumuzdan uzaklaşıyoruz. Bunun en belirgin sonucu ise davranışlarımızdaki kalitenin giderek düşmesidir.

Evet, dünya insanının davranış kalitesi, yani insan olma kalitemiz hızla zayıflıyor. Bize yaşam keyfi ve sürdürülebilir mutluluğu veren duygu ve davranışlardan giderek uzaklaşıyoruz. Oysa ki hayatta bize gerçek yaşam keyfi veren duygu ve davranışlar bellidir..."

Hocamız sonuçları anlatırken, kendimi tasavvuf dersinde gibi hissettim. Zira aktarılanlar yabancıları olduğumuz kavramlar değildi. Lakin temel insani değerlerin, kâmil insanın; Londra'da yıllardır sürdürülen deneysel bir çalışma ile ortaya koyulmasından etkilendim.

Yaşamaktan zevk aldığımız duygu ve davranışlar, temel insani erdemlerde saklı. İnsani değerlere duyarlılık düzeyimiz, insan olarak kalitemizi ortaya koyuyor. Bunun ilerlemiş hâli kâmil bir kişiliktir. Ve insan, 'vazgeçebildiği oranda' insandır.

Evrandeki her şeyin temel bir fonksiyonu vardır. Etrafımızı saran varlık dünyasında yer alan şeyler çeşitli özelliklere sahip olmakla birlikte, hepsi öde bir var olma nedenine sahiptir.

İnsanın asli fonksiyonu

Hayatta gerçek ve kalıcı mutluluğu yakalamanın, iyi hissetmenin, kaliteli bir davranış setine sahip olmanın temel yolu; bir insan olarak asli fonksiyonumuzdan uzaklaşmamaktır.

Hayattaki öncelikli ve asli fonksiyonumuz, 'insan olmak'tır. Yani ana gaye, insan olmanın gerektirdiği temel erdemlere sahip olmak ve bunları sürdürebilmektir.

O hâlde soru net: "İnsan ne için var?" İnsan, 'insan olmak' için var. Yeryüzünde iyiliği üretmek ve yaymak için var. İnsan sadece mutlu olmak için değil, aynı zamanda mutlu etmek için var. Sadece kazanmak için değil paylaşabilmek, daha da önemlisi vazgeçebilmek için var. Hür ve bağımsız bir yaşam sürdürürken hayatında ötekine de yer vermek, öğrenmek, çalışmak, üretmek ve anıların peşinde koşmak için var. Nihayetinde insan, kendi hakikatini yakalamak ve 'kendini bilmek' için var.

Dünyanın bize sunduklarını süzebildiğimiz ve vazgeçebilmeyi başardığımız oranda; ailemize, ahlakımıza, inandıklarımıza sahip çıkabildiğimiz ölçüde öteki için bir çekim merkezi olma başarısını gösterebiliriz. Bu sebeple insani kalitemizi belirleyen, kazandıklarımız değil 'vazgeçebildiklerimiz'dir aslında...

Savunma sanayine 'terzi usulü' yüksek teknoloji üretiyor

Türk savunma sanayine yerli tasarımı ve üretimiyle katkı sağlayan Pavelsis, yenilikçi ürünleriyle havacılık sektöründe de öne çıkıyor. 5. nesil savaş uçağı Kaan'ın güç dağıtım sistemini üreten Pavelsis, yüksek teknoloji gerektiren projelerde aviyonik alt sistemlerin tasarımı ve üretiminde de müşteri talebini dikkate alıp adeta 'terzi usulü' çalışıyor.

ÖMÜR KIRBAŞLI

TEKNOPARK İstanbul'da faaliyet gösteren Pavelsis, insanlı ve insansız birçok platformda kritik öneme sahip aviyonik alt sistemlerin tasarımını ve üretimini gerçekleştiriyor. Türk savunma sanayinin en gözde projelerinden 5. nesil savaş uçağı Kaan'ın güç dağıtım sistemini tasarlayıp üreten Pavelsis'in sektördeki birçok projede de imzası var. Pavelsis Genel Müdürü Sinan Ali Tok, yaptıkları çalışmaları ve hedeflerini İstanbul Ticaret'e anlattı.

SPIN-OFF'TAN SONRA HIZLANDIK

● **Hangi alanlarda ürün ya da teknoloji geliştiriyorsunuz?**
Pavelsis olarak, 2008 yılında Pavo Group çatısı altında yer alan aviyonik grubunda çalışmalarımız başladı. 2019 yılında havacılığa ve getirdiği standartlara tam uyum prensibiyle spin-off olarak Pavelsis firması kuruldu. Bu karar sonrası faaliyetlerimizi hızlandırıp her geçen gün markamızı ve projelerimizi hem ulusal hem de uluslararası savunma sanayinde daha geniş kitlelere ulaştırmak için var gücümüzle çalışıyoruz. Teknik alt yapımız ve donanımlı Ar-Ge ekibimizle birlikte insanlı ve insansız birçok platformda kritik öneme sahip aviyonik alt sistemlerin tasarımını ve üretimini gerçekleştiriyoruz.

HAVACILIKTA YENİLİKÇİ ÜRÜNLER

● **Projelerinizden ya da geliştirdiğiniz ürünlerden bahsedebilir misiniz?**
Pavelsis, aviyonik alt sistemlerde teknolojik mükemmelliğin sınırlarını zorluyor. Müşteri odaklı yaklaşımı ön planda tutuyoruz. Ekibimiz, müşterilerin projelerdeki gereksinimlerini anlamak için onlarla yakın işbirliği içinde çalışarak uçak performansını, güvenilirliğini ve genel operasyonel verimliliğini artıran özel çözümler sunuyor. Yeniliğe, kaliteye ve çevresel sorumluluğa odaklanarak, uçakların performans, verimlilik ve güvenlik düzeylerinde istenilen seviyeye ulaşmasını sağlayan çözümler önererek, yenilikçi ürünlerle havacılık sektöründe emin adımlarla ilerliyoruz. Geliştirdiğimiz aviyonik sistemlerimizin birçoğu 1 milyon uçuş saati barajını başarıyla aştı. Bu sistemlerden bazıları şöyle:
■ **KAAN 5.** nesil savaş uçağı güç dağıtım sistemi tasarımı ve üreticisi
■ **İHA / SIHA** haberleşme arayüz üniteleri ve veri toplama sistemleri tasarım ve üreticisi
■ **Kokpit** aydınlatma sistemleri tasarım ve üreticisi
■ **Türkiye'nin ilk ve tek MIL-STD-1553B** test sistemi tasarım ve üreticisi

YENİ NESİL YAZILIMLAR

● **Üretimde yapay zeka, makina öğrenmesi gibi ileri teknolojiler kullanılıyor mu?**

Pavelsis, sektör

trendlerinin ilerisinde kalabilmek için araştırma ve geliştirmeye önemli yatırımlar yapıyor. Teknolojik gelişmelerin ön saflarında yer almak için var gücümüzle çalışıyoruz. Yenilikçiliğe olan bağlılığımız, aviyonik alt sistemlerimizin sürekli iyileştirilmesini sağlayarak havacılık ve uzay sektörünün gelişen ihtiyaçlarını öngörmemize ve bunlara uyum sağlamamıza olanak tanıyor. Bu kapsamda, üretim teknolojilerinde yeni nesil yazılımları ve uygulamaları ekosistemimize entegre etmek için çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

DÜŞÜK TURNOVER

● **Nasıl bir Ar-Ge ekibiniz var?**

Genç ve dinamik bir Ar-Ge ekibimiz var. Ekibimiz içerisinde yeni mezunun yanı sıra 10-15 yıllık tecrübeye sahip çalışma arkadaşlarımız da var. Bizim en güçlü yanıımız turnover oranımızın düşük olması. Yurt dışına ya da vakıf firmalarına giden arkadaşlarımız da oldu, ancak bu oran düşük. Bu sebeple her geçen yıl bilgi birikimimizin üzerine ekleyerek yolumuza emin adımlarla devam edebiliyoruz.

KÖRFEZDEN TALEP VAR

● **Yurt dışından talep alıyor musunuz?**
Körfez ülkeleri başta olmak üzere her geçen gün markamıza ve ürünlerimize olan ilgi giderek artıyor. Tabii ki bu durum bizi heyecanlandırırken, çalışmalarımızın karşılığını almak bizleri son derece gururlandırıyor. Yurt dışında katıldığımız fuarlar ve heyet görüşmelerinde çok açık bir şekilde ürünlere olan ilgili ve alaka, yeni projelerin başlamasına vesile oldu. Piyasadaki diğer oyuncuların öte öne çıkan sistem bakış açısı, çeviklik ve fayda-maliyet üçgeninde; kurumların ihtiyaçlarını katmanlı olarak yetkinlik bazında değerlendirerek, onlara en iyi çözümü sağlamak için çalışmalarımızı hedef pazarlarda

sürdürüyoruz.

MÜŞTERİ TALEBİNE GÖRE

● **Yeni ürünler, farklı alanlar olacak mı?**

Pavelsis ismiyle sektörde yer alan ürünlerimiz, müşterilerimizin talep ve ihtiyaçlarına göre terzi usulü olarak şekilleniyor. Bu durum ürün portföyümüzün, müşterilerimizle birlikte büyümesine ve gelişmesine katkı sağlıyor. Mevcut ürün çeşitliliğinin yanı sıra müşterilerimizin deneyimine sunmak için gün saydığımız birçok projemizin çalışmaları son sürat devam ediyor. Aviyonik alt sistemlere yönelik farklı alanlarda, yatay genişlemeden bahsetmemek mümkün değil. Bununla birlikte, TRL 9 seviyesindeki ürünlerin dikeyde genişlemesi üzerine yeni ürünleri bu yıl içinde sektöre kazandırmayı hedefliyoruz.

HEDEF DAL-A SEVİYESİ

● **Geleceğe dönük hedeflerinizden bahsedebilir misiniz?**

2019 yılında spin-off olarak yolumuza devam etme kararı aldığımız günden bu yana, hızlı ve emin adımlarla pek çok başarılı projeye imza attık. Her markanın olduğu gibi bizim de kurumsal hedeflerimiz var. Bu hedefler çerçevesinde Pavelsis olarak geçtiğimiz 4 sene içerisinde aviyonik standartların en kritik seviyesi olan DAL A dışında tüm kritiklik seviyelerinde ürün geliştirdik ve yetkili mercilerce onandık. Ürünlerimiz yurt içinde ve yurt dışında çok kıymetli platform üreticileriyle birlikte geliştirecek projelere imza attık. Önümüzdeki senelerde DAL A seviyesinde de ürünlerimizi geliştirmek ve sivil havacılık otoriteleri tarafından da onanmasını sağlamak en önemli hedeflerimiz arasında.

Enflasyon düzeltmesi ve binek otomobillerin durumu

Enflasyon düzeltmesi, yaklaşık 20 yıllık süreden bu yana iş dünyasında hiçbir zaman tam olarak anlaşılmadı. İş dünyası genel olarak enflasyon düzeltmesi denilince; dönem sonunda bilançoda ortaya çıkan kâr tutarının enflasyon oranı ile çarpılarak bulunan kısmının vergi matrahından düşülmesi gibi algıladı. Elbette uygulamanın bu şekilde olmadığı, uygulama yapılmaya başlanıldığında daha net anlaşıldı.

Osman ARIOĞLU

Uygulama, geçmişte sadece bir yıl ve yaklaşık 20 yıl önce yapıldığı ve 31 Aralık 2023 mali tablolarına enflasyon düzeltmesi uygulanmakla beraber doğal olarak üzerinden vergi alınmadığı için henüz tam etki ortaya çıkmadı. İlk geçici vergi dönemi enflasyon düzeltmesi uygulanmadığı için de hâlâ daha gerçek etki tam olarak anlaşılmadı. Uygulamanın ilk yapılacağı dönem, şimdilik ikinci geçici vergi dönemi olacak. Enflasyon düzeltmesi uygulanan mali tabloların çıkarılmaya başlanmasıyla beraber daha geniş kitleler bilgi sahibi olacak ve muhtemelen bazı karmaşalar da daha ziyade o zaman yaşanacak.

Enflasyon düzeltmesi mali tabloların enflasyondan arındırılması ise neden herkesin düşündüğü gibi ortaya çıkan sonuç üzerinden işlem yapılmıyor sorusu sorulabilir. Bunun cevabı uygulama, Uluslararası Muhasebe Standartlarında yer alan UMS 29 olarak bilinen bir uygulamadır. Bu uygulamada da temel felsefe parasal olmayan kıymetlerin enflasyona göre düzeltmeye tabi tutulmasıdır. Bu işletmenin aktifinde yer alan sabit kıymet, demirbaş ve stoklar gibi kıymetlerin enflasyon oranında güncellenmesi, sermaye ve sermaye unsurlarının da yine aynı şekilde güncellenmesidir. Aktifte yer alan sabit kıymet, demirbaş ve stoklarını öz kaynaktan ziyade borçla temin etmiş olan işletmelerde, aktif kalemlerin değerlendirilmesi sonucu daha yüksek çıkacağından kredi faiz oranlarına da bağlı olarak vergi matrahı çıkmasına neden olabilecek. Enflasyon düzeltmesine bu mantığı ile bakıldığında vergileme biraz servet üzerinden alınma noktasına doğru gitmiş oluyor. Ancak, mantığında bir yanlışlık söz konusu değil.

Binek otomobiller

Enflasyon uygulamasında esas sıkıntı, bazı istisna veya gider yazılmayan kalemler konusunda da ortaya çıkıyor. Buna güzel bir örnek teşkil etmesi bakımından binek otomobillerle ilgili duruma bakalım. Binek otomobil giderleri 6728 sayılı Kanun ile 2016 yılında yapılan bir düzenleme ile gider kısıtlamasına tabi tutuldu. Düzenleme ile faaliyetleri kısmen veya tamamen binek otomobillerin kiralınması ya da çeşitli şekillerde işletilmesi olan işletmeler dışındaki işletmeler bakımından hem giderlerin yüzde 30'luk kısmı kanunen kabul edilmeyen gider haline getirildi hem de binek otomobil bedelinin belli tutarı aşan kısmından ayrılan amortismanlar gider olarak kabul edilmedi.

Enflasyon düzeltmesi uygulamasında aktifte yer alan binek otomobiller enflasyon düzeltmesinde tabii bir kalem olacak. Aynı şekilde binek otomobillerin birikmiş amortismanlarının da değerlemeye tabi tutulması gerekiyor. Bakanlıkça yayınlanan genel tebliğde de bu şekilde yapılacağı ifade ediliyor. Ancak genel tebliğde bir husus daha belirtiliyor; deniliyor ki, binek otomobillerin kanunda belirtilen sınırı aşan tutarına tekabül eden amortisman kısmı gider olarak dikkate alınmayacak. Böyle olunca ortaya ek bir dengesizlik çıkıyor. Güncel rakam ile söyleyecek olursak; 2024 yılında binek otomobil için üzerinden amortisman ayrılacak tutar 1.5 milyon TL olarak belirtilmiştir. Binek otomobil enflasyon değerlemesi ile alındığı yıldan itibaren değerlemeye tabi tutularak çok daha yüksek rakamlara ulaşabilecek. Birikmiş amortisman kısmı değerlendirirken yasal sınır aşan kısmın kanunen kabul edilmeyen gider yazılması ortaya ekstra bir vergi matrahı çıkaracak. Bu durum gider kısıtlaması getirilen başka unsurlarda da ortaya çıkabilecek ve ciddi çarpık sonuçlara neden olabilecek.

Öneri

Önerimiz; binek otomobiller enflasyon düzeltmesine tabi tutulduğunda, birikmiş amortismanların da kanunen kabul edilmeyen gider kısmı ile birlikte, brüt tutarı ile değerlemeye tabi tutulmasına imkan sağlanarak ilave bir vergi matrahı çıkmasına engel olunabilir. Daha kestirme bir yöntemle enflasyon düzeltmesi sonucu oluşan düzeltilme farkları kısıtlamaya tabi tutulmaksızın amortisman uygulanabilmeli. Aksi durumda işletmelere kayıtlı binek otomobiller ilave vergi matrahı oluşturan bir sonuca neden olacak.

Her adımda destek alıyoruz

● **Teknopark İstanbul'da yer almanın sizler için faydaları neler?**
Kurulduğumuz ilk günden beri üzerinde çalıştığımız tüm ürünlerimiz için girişim sürecinden başlayıp gelişimine kadar her adımda bizlerin yanında olan Teknopark İstanbul yönetimine teşekkür ederiz. 2019 yılından itibaren ulusal ve uluslararası semalarda kullanılan ürünlerimizi üretmeye, yeni projelerimizi geliştirmeye devam ediyoruz.

Yerli firmalar var gücüyle çalışıyor

● **Yerli ve milli firmaların savunma sanayine katkısı her geçen gün artıyor. Savunma sanayinde diğer ülkelere göre ne durumdayız?**
Türkiye Yüzyılı'na yakışır şekilde aslında Türk savunma sanayinin hak ettiği yerlere gelebilmesi için tüm yerli firmalar, var gücüyle çalışmalarına devam ediyor. Biz de bunun bir parçası olmaktan her zaman gurur duyuyoruz. Yerli savunma sanayi önderliğinde yapılan yurt dışı heyet görüşmeleri, bunun en güzel örneği. Pavelsis adına uluslararası platformlarda, uzman mühendislerin bilgi ve birikimlerinin eseri projelerin deneyimlenmesi, tercih edilmesi bizleri gururlandırıyor. Coğrafi açıdan kritik konumda yer alan ülkemizin, tersine beyin göçü stratejisiyle kendi mühendislerine sağladığı olanaklar, bizleri birçok ülkenin örnek aldığı bir noktaya ulaştırıyor.

Elektronik atıkları dönüştüren kazanacak

Üretim ve tüketim artışı her türlü atık miktarını da artırıyor. Dünyada en hızlı artan atıklar ise elektronik atıklar. 2010 yılından bu yana elektronik atık miktarı iki katına çıktı. Üstelik 62 milyon ton olan e-atık miktarının 2030'a kadar yıllık 82 milyon ton olacağı tahmin ediliyor. Sürdürülebilir kalkınma için bu atıkların yerinde ayrıştırılması ve dönüştürülmesi gerekiyor. Bu dönüşümü gerçekleştiren ülkelerin elektrik, su ve diğer kaynakların tüketimi de azalacak.

DOÇ. DR. AYÇA DOĞANER

ÜLKELER, daha fazla büyüme için üretim yarışına girerken, tüketiciler ve kurumlar gittikçe dijitalleşiyor. Buna paralel olarak da elektronikleşme artıyor. Artık birçok insanın birden fazla elektronik cihazı var. Bilgisayarların ve telefonların yanı sıra elektronik ev eşyaları, elektrikli bisikletler ve e-scooter'lar günlük yaşamın normalleri haline geldi. Bunların yanı sıra elektronik cihaz listesi, sağlık monitörleri, çevresel sensörler, mobilya ve giysilere gömülü elektroniklerle giderek büyüyor. Elektronikleşme ve tüketim hızı arttıkça, değişim ve yenileme de artıyor. Bu durumda elektronik atık (e-atık) giderek büyüyen bir problem haline geliyor.

62 MİLYON TON

Dünya genelinde e-atık üretimi, 2010 yılından bu yana iki katına çıktı. 2010'da yıllık 22.8 milyon ton olan elektronik atık miktarı, 2022'de 62 milyon tona ulaştı.

Uzmanlar, e-atık üretiminin 2030 yılına kadar yıllık 82 milyon tona ulaşacağını tahmin ediyor.

Elektronik atık üretiminde başı çeken ülke ise Çin Halk Cumhuriyeti. Çin, 2022 yılında 12 milyon tondan fazla e-atık üretti. Diğer taraftan verilerin daha sağlıklı elde edilebildiği Avrupa ülkelerinde kişi başına üretimin kaç kilogram olduğu dahi hesaplanıyor. Kişi başına elektronik atık üretiminde dünyada ilk beş ülkenin dördü Avrupa'da yer alıyor. Bunlardan Norveç, yılda kişi başına 26.8 kg e-atıkla başı çekiyor.

ATIK YÖNETİMİ

Bu arada ekonomilerde oluşan değişiklikler ve çevresel hassasiyetin artmasıyla 'geri dönüşüm' önemli bir trend, hatta model haline geldi. Bu modelde 'azalt-yeniden kullan-geri dönüştür' ilkeleri benimseniyor. Yeniden kullanım için de elektronik atıkların toplanması, ayrıştırılması ve işlenmesi gerekiyor.

Her yıl milyonlarca elektrikli ve elektronik cihaz, ürünler bozuldukça

veya modası geçtikçe çöpe atılıyor. Atılan bu cihazlar, uygun şekilde işlenmedikleri, bertaraf edilmedikleri ve geri dönüştürülmedikleri takdirde çevre ve insan sağlığı için bir tehdit haline geliyor. Elektronik atık miktarı her yıl artarken, atık yönetimi yetersiz kalıyor. Elektronik atık üretiminin 2030 yılına kadar 80 milyon tona ulaşacağı dikkate alındığında, iyileştirilmiş geri dönüşüm ve geri kazanım altyapısına daha çok ihtiyaç duyulacak.

DÖNÜŞÜM ORANLARI

Öte yandan, 2022 yılında Avrupa'da kişi başına düşen e-atık miktarı 17.6 kg, Okyanusya'da 16.1 kg ve Amerika'da 14.1 kg oldu. Avrupa, belgelenmiş toplama ve geri dönüşüm konusunda, en yüksek orana sahip.

Avrupa'da kişi başına bu miktar 2022 yılında 7.5 kg olarak hesaplandı. Verilere göre Avrupa'da elektronik atığın yüzde 42.8'i dönüştürülüyor. Bu konuda karnesi en zayıf bölge ise Afrika ülkeleri. Afrika'da resmi belgelere göre e-atıkların sadece yüzde 1'inden daha azı toplanıp geri dönüştürülüyor.

2022 yılında dünya genelinde üretilen e-atıkların sadece yüzde 22.3'ü, yani yaklaşık 14 milyon tonunun toplandığı ve uygun şekilde geri dönüştürüldüğü biliniyor. Geri kalan milyonlarca ton e-atığın akıbeti bilinmiyor. Bu atıkların büyük bir kısmının düzenli depolama sahalarına gittiği tahmin ediliyor.

DÜNYANIN PROBLEMİ

E-atıklar altın, paladyum, gümüş, demir, bakır ve nadir toprak mineralleri de dahil olmak üzere büyük miktarlarda değerli hammadde içeriyor. Hedeflenen dönüşüm gerçekleştiğinde bu maddeleri tekrar kazanmanın yanı sıra enerji, su ve kaynak tüketimi de azalacak. Ayrıca süreçler iyileşecek, üretim ve tüketimden kaynaklanan sera gazı salımı azalacak.

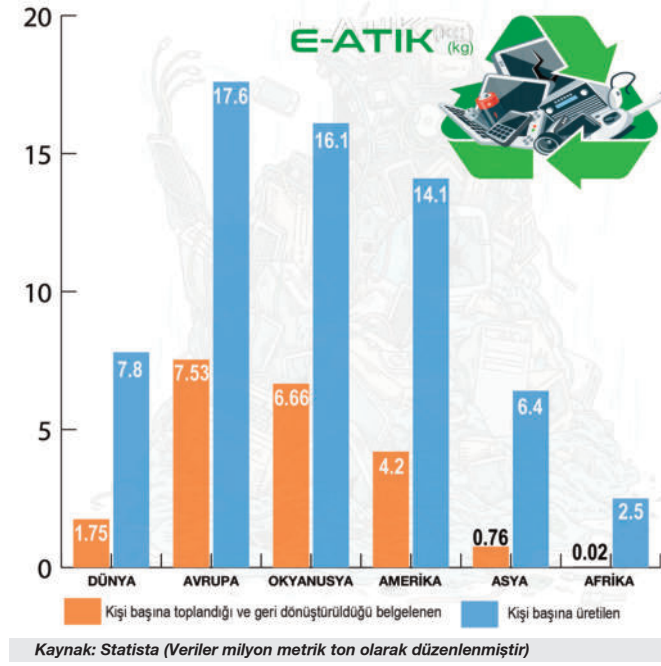
Elektronik atık probleminin her yıl büyüyeceği öngörülse de dünyada sadece 81 ülkenin elektronik atık mevzuatı veya politikası bulunuyor. Dolayısıyla elektronik atıkların toplanması ve geri dönüşüm oranlarının artırılması, önümüzdeki 10 yılın en büyük problemlerinden biri olacak.

Türkiye'de e-atık mevzuatı ve uygulamalar

Gelişmiş ülkelerde elektronik atıklar ayrı ayrı toplanıp, diğer atıklardan farklı şekilde bertaraf ediliyor. Türkiye'de ise henüz yeni yeni oluşan ayrı toplama sistemi gelişmeye devam ediyor. Özellikle elektronik atıkların diğer atıklarla beraber çöpe gitmemesi ve daha kolay ayrıştırılması için depozito sistemlerinin uygulanması ve buna benzer yöntemlerin geliştirilmesi öneriliyor.

Türkiye'de '2012 yılında Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Kontrolü Yönetmeliği' yayımlanmıştı. Mevzuatta, piyasadaki eski ürünleri toplama, geri dönüşmesini sağlama ve bu yolla geri kazandırma zorunluluğu getirilmişti. Halihazırda Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından şirketlere verilen yetkilerle elektronik atıkların ayrıştırılması sağlanmaya çalışılıyor.

SIAL INTERFOOD JAKARTA 2024

Cakarta - Endonezya
13 - 16 Kasım 2024

- Tüm gıda ve içecek ürünleri
- Gıda işleme ve ambalaj ekipmanları
- Etiketleme makinaları ekipmanları

300 MİLYONA YAKLAŞAN NÜFUSUYLA ENDONEZYA TÜRK GIDA PROFESYONELLERİNİ BEKLİYOR!

NEDEN SIAL INTERFOOD JAKARTA?

- Müslüman nüfusunda dünyanın en büyük ülkesi
- Toplam nüfusta dünyanın dördüncü büyük ülkesi
- Hane halkı yıllık gelirinin %50'sinden fazlasının gıda ve içecek harcamalarını kapsaması
- Türkiye - Endonezya arasında yükselen ticaret hacmi
- Dünya gıda fuarlarının etkin organizatörlerinden SIAL tarafından düzenlenen SIAL Endonezya'da; ABD, BAE, Belçika, Filistin, Güney Kore, Malezya, Polonya, Tayvan başta olmak üzere 27 ayrı ülkeden katılımcılar
- Cakarta dışında Endonezya'nın diğer şehirlerinden profesyonel ziyaretçiler
- Avustralya, Avusturya, Çin, Etiyopya, Güney Kore, Japonya, Malezya, Singapur, Tayvan, Vietnam başta olmak üzere 62 ülkeden yaklaşık 100.000 ziyaretçi
- İstanbul Ticaret Odası'nın SIAL Fuarları Türkiye milli iştirak organizasyonlarının yükselen başarı grafiği

KATILIM BEDELİNE DAHİL HİZMETLER

- Stant dekorasyonu, temel aydınlatma
- Ürünlerin nakliye, gümrükleme ve sigorta işlemleri
- Fuar kataloğu ve web sayfasında firma bilgilerinin yayınlanması
- Türkiye Milli İştiraki broşüründe firma bilgilerinin yer alması
- Fuar süresince ofis, internet ve ikram hizmetleri
- Fuar giriş kartı
- T.C. Ticaret Bakanlığı'nın teşvik işlemleri hakkında bilgilendirme
- Devlet desteğine ilişkin ilgili Birlik tarafından talep edilen dosya bedelinin karşılanması

KATILIM BEDELİ

Minumum stant alanı : 9m²
Katılım bedeli : 1.000 Euro / m²

Levent Çakır

0212 455 62 39
0539 455 52 66
levent.cakir@ito.org.tr

444 0 486 | ito.org.tr | /tokurumsal

124 FİRMAYLA IFAT'ta 6. büyük ülke olduk

Dünyanın önde gelen su, atık su, geri dönüşüm ve çevre teknolojileri fuarı IFAT'a, 60 ülkeden 3 bin 200 firma katıldı. İTO'nun 6 ayrı salonda düzenlediği Türkiye milli stantları ise büyük ilgi gördü. Fuara 124 firmayla katılan Türkiye, 6. büyük katılımcı ülke oldu.

ALMANYA'nın Münih şehrinde 29. kez düzenlenen, dünyanın önde gelen su, atık su, geri dönüşüm ve çevre teknolojileri fuarı IFAT 2024, 13-17 Mayıs tarihlerinde gerçekleştirildi. IFAT Fuarı'nda; su ve atık su sistemlerinde dijitalleşme, su ve atık su sistemleri yönetimi, su yönetiminde geri dönüşüm, kanalizasyon taşımacılığı ve arıtımı, malzeme akış yönetimi, yenilikçi ve verimli atık ve geri dönüşüm yönetimi, hava tahliyesi ve hava kirliliği kontrolü, hammadde yönetimi, yenilenebilir enerji gibi birçok başlıkta ürün ve hizmetlerle ilgili en güncel teknoloji ve çözümler, dünyanın dört bir yandan gelen ziyaretçilerle paylaşıldı.

İTO İLE 36 FİRMA

IFAT Fuarı'nın Türkiye milli katılımını İstanbul

Ticaret Odası gerçekleştirdi. Fuara 124 Türk firması katılırken, 36 firmanın katılımını da İTO sağladı. İstanbul Ticaret Odası'nın 6 ayrı sektör salonunda düzenlediği Türkiye milli stantları büyük ilgi gördü. Türkiye, böylece sektörde güçlü temsili ile katılımcı ülkeler arasında 6. oldu.

1966'DAN BERİ

1966 yılından bu yana düzenlenen, araçların yanı sıra akıllı sistemlerle sürdürülebilir kaynak kullanımı için çözümlerin de sergilendiği fuara, İTO Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Yakup Köç, Yönetim Kurulu Üyesi İbrahim Doğan Salman ve Meclis Üyelerinden oluşan İTO heyeti de katıldı. İTO heyeti, T.C. Münih Başkonsolosu Süalp Erdoğan, T.C. Münih Ticaret Ataşeleri Recep Aslan ve Ali Bayraktar ile

Türkiye milli iştirak katılımcılarını ziyaret ederek, sektöre dair görüş alışverişinde bulundu.

60 ÜLKE KATILDI

Fuarda, 60 ülkeden 3 bin 200'den fazla firma ürünlerini sergiledi. Fuardaki katılımcıların yüzde 55'ini uluslararası firmalar oluşturdu. Toplam 18 salona ve geniş bir açık alana sahip olan fuar, yaklaşık 42 futbol sahasına eşdeğer olan toplam 300 bin metrekarelik bir alanda yapıldı. Fuarı, 150 ülkeden, 120 bini aşkın kişi ziyaret etti.

Başbakan Scholz'dan 'iklim değişikliğine adaptasyon' mesajı

Fuarın açılışında, Almanya Çevre Bakanı Steffi Lemke ve Baviera Çevre ve Tüketicinin Korunmasından Sorumlu Devlet Bakanı Thorsten Glauber, sürdürülebilirlik ve yeşil teknoloji hakkında konuşma yaptı. Almanya Başbakanı Olaf Scholz ise video mesaj ile katılımcılara

şu mesajı verdi: "IFAT Fuarı'nın temaları sürdürülebilir ticaret için oldukça önemli. Sektörlerin iklim değişikliğine adapte edilebilmesi için bu yıl da fuarın teması 'iklim değişikliğine adaptasyon' olarak belirlendi. Sektörlerin büyümesi için iyi çevre koşulları oluşturmamız."

Dünyanın önde gelen su, atık su, geri dönüşüm ve çevre teknolojileri fuarı IFAT'a, 60 ülkeden 3 bin 200 firma katıldı.

TTK'da yapılması öngörülen önemli değişiklikler

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu (TTK) ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, TBMM'ye sunuldu. Bahse konu teklifte, özellikle TTK kapsamındaki şirketler hukuku alanında yeni düzenlemelere yer verildi.

Yönetim kurulu başkanı ve yardımcısı görev süreleri

Kanunun 366. maddesinde uyarınca; yönetim kurulu, her yıl üyeleri arasından başkan ve başkanın bulunmadığı zamanlarda ona vekalet etmesi adına bir başkan yardımcısı seçmekle yükümlüdür. Değişiklikle beraber, her yıl tekrar eden seçim yükümlülüğü ortadan kaldırılarak yönetim kurulu başkanı ve başkan yardımcısının, görev sürelerine paralel şekilde seçilebilmesinin önü açıldı.

Yönetim kurulunun devredilmez yetkilerinin kapsamı

Kanunun 375. maddesinde, yönetim kurulu üyelerinin devredilmez görev ve yetkilerine yer verildi. İlgili maddenin 1. fıkrasının (d) bendinde, müdürlerin ve aynı işleve sahip kişiler ile imza yetkisini haiz bulunan kişilerin atanmaları ve görevden alınmaları da bu devredilmez yetkilerden sayıldı. Kanunda yönetim kurulu üyelerinin devredilmez yetki ve görevleri arasında yer alan, 'şirketin üst düzey yöneticileri dışında kalan kişilerin atanması ve görevden alınmaları'nın şirket işlemlerinde kolaylık sağlanması adına yönetim kurulunun devredilebilir bir yetkisi olarak düzenlenmesi öngörüldü.

Yönetim kurulunun toplantıya çağırılması

Kanunun 392. maddesi uyarınca, yönetim kurulunu toplantıya çağırma yetkisi yönetim kurulu başkanına verilmiş olmakla beraber genel düzenlemeler kapsamında başkana ulaşılmadığı takdirde başkan yardımcısına bu yetki tanındı.

Yönetim kurulu başkanına, yönetim kurulu üyelerinin çoğunluğu ile toplantı talebinde bulunulması halinde, yönetim kurulunu toplantıya çağırma yükümlülüğü getirilmesi planlandı, yönetim kurulu başkanı tarafından yönetim kurulunun yine de toplantıya çağırılmadığı veya başkana / başkan yardımcısına ulaşılmadığı takdirde çağrı sahiplerine doğrudan toplantı talebinde bulunabilme hakkı verilmesi düzenlendi.

Asgari sermaye düzenlemelerine geçiş

Anonim şirketlerde asgari esas sermaye tutarı 50 bin TL'den 250 bin TL'ye, kayıtlı sermaye sistemini kabul etmiş halka açık olmayan anonim şirketlerde ise asgari başlangıç sermayesi 100 bin TL'den 500 bin TL'ye ve limited şirketler için öngörülen asgari esas sermaye tutarı da 10 bin TL'den 50 bin TL'ye yükseltildi. Bu değişiklik, 1 Ocak 2024 tarihi itibarıyla yürürlüğe girdi.

1 Ocak 2024 tarihinde yürürlüğe giren değişiklikte belirtilen asgari esas sermaye tutarları altında kalan anonim şirket ve limited şirketlerin, 31 Aralık 2026 tarihine kadar yeni sermaye düzenleme geçmeleri öngörüldü. Aksi takdirde, bu tarihe kadar uyum sağlamayan şirketlerin ifisah edilmiş sayılarak ticaret sicili kaydının terkinini sağlamaları gerekeceği belirtildi. Bu düzenlemenin kolay işleyebilmesi için sermayenin yeni düzenlemeye uyumlu hale getirilmesi amacıyla yapılan genel kurul toplantılarında toplantı nisabı aranmayacağı, kararların toplantıya katılan üyelerin çoğunluk oyu ile alınacağı ve bu kararlar hakkında aleyhe imtiyaz kullanılamayacağı düzenlendi.

Sonuç

Teklifte yer alan yönetim kurulu yetkilerinin devrine ilişkin olarak önerilen değişikliklerin, teklif gerekçesinde de bahsedildiği üzere, şirket bünyesinde bazı mekanizmaların daha etkili ve verimli çalışmasını sağlayacağı açıktr.

PAPERWORLD MIDDLE EAST 2024

Dubai / Birleşik Arap Emirlikleri
12 - 14 Kasım 2024

Kırtasiye,
Kağıt ve Ofis
Malzemeleri
Fuarı

KIRTASIYE DÜNYASININ ZENGİNLİĞİ PAPERWORLD'DE BULUŞUYOR

PAPERWORLD MIDDLE EAST 2024

- Kırtasiye, Kağıt ve Ofis Malzemeleri Sektöründeki
- Ortadoğu'nun En Büyük Fuarı
- 41 ülkeden 493 uluslararası katılımcı
- 113 ülkeden 9.266 ziyaretçi
- %95 memnuniyet
- %97 yeni iş bağlantısı

KATILIM BEDELİNE DAHİL HİZMETLER

- Stant dekorasyonu, temel aydınlatma
- Ürünlerin nakliye, gümrükleme ve sigorta işlemleri
- Fuar kataloğu ve web sayfasında firma bilgilerinin yayınlanması
- Türkiye Millî İştirak broşüründe firma bilgilerinin yer alması
- Fuar süresince internet ve ikram hizmetleri
- Fuar giriş kartı temini
- T.C. Ticaret Bakanlığı teşvik işlemleri bilgilendirmesi
- Devlet desteğine ilişkin ilgili Birlik tarafından talep edilen dosya bedelinin karşılanması

KATILIM BİLGİSİ

Katılım Bedeli : 1.100 ABD \$ / m²
Minimum Stant Alanı : 12 m²

Çağrı Oluç

0212 455 61 05
0532 171 42 03
cagri.oluc@ito.org.tr

Sibel Tayanç

0212 455 61 11
0530 664 86 18
sibel.tayan@ito.org.tr

444 0 486 | ito.org.tr | @ito @itoturumsal

Mevsim şiir,
İstanbul şiir

Mevsim şiir, İstanbul şiir bahsine elbette bir şiirle başlamak gerekirdi ve akla ilk gelen divan şairimiz Nedim olmalıydı. Çünkü İstanbul'u hakkını vererek anlatan şairlerden biri Nedim'dir.

Hüseyin
ÖZTÜRK

'Kaside Der Vaf-ı Der İstanbul' veya 'İstanbul Kasidesi' ismiyle bilinen şiirinden iki kıtayı olarak şöyle yol verelim:

"Kala-yı meârif satılır sûklarında Bazâr-ı hüner ma'den-i ilm ü ulemadır."
"Bu şehrin çarşılarında maarif satılır, bu şehir âlimler ve ilim madeni hüner pazarıdır."

"Bir gevher-i yekpare iki bahr arasında Hurşid-i cihan-tâb ile tartılsa sezadır."
"İki deniz (Karadeniz ve Marmara) arasında yekpare bir cevherdir, dünyaya ışık yayan güneş ile kıyaslanırsa yaraşır."
Nedim (1681-1730)

★★★

Dünyanın dört bir köşesine varıp, nice şehirler gördüm, nice insanlarla tanışıp biliştim ve "Nereden" diye soranlara; "İstanbul" deyince; hangi dilden, dinden, memleketten olursa olsun her birinin gözlerinin ışıltılı olduğunu, yüzlerinin tebessümüyle donandığını gördüm.

İstanbul üzerine yazı yazmamış; romancı-hikâyeci-edebiyatçı-şair-gezgin yok denilse yerindedir. Değil İstanbul'u görmek, görmeyen nice şairler, edipler, seyyahlar, duyduklarıyla İstanbul üzerine yazılar döşemişlerdir.

İstanbul, dünya üzerinde 'şiir gibi' benzetmesiyle anılacak yegâne şehirdir. Bugün içinde yaşayanlar olarak pek idrak edemeyiz de dünyanın dört bir köşesinden kim bilir ne hasretli sevgiler ve sözler duyabiliriz.

İstanbul'a dair kaleme alınmış her yazı, dile getirilmiş her söz, belgeseller-filmler-şarkılar-türküler-festivaller ve benzeri tüm görsel-yazılı-sesli faaliyetlerin hepsi, İstanbul'un emsalsiz olduğunun güftesidir, bestesidir.

'Mevsim şiir, İstanbul şiir' denilince Yahya Kemal'in özlem ve hasretle İstanbul'u kalbinin tapusu yapan şiirine yer vermemek olmaz. "Bir Başka Tepeden" şöyle seslenir:

★★★

Sana dün bir tepeden baktım aziz İstanbul!

Görmedim; gezmediğim, sevmediğim hiçbir yer.

Ömrüm oldukça, gönül tahtıma keyfince kurul!

Sade bir semtini sevmek bile bir ömre değer.

Bu şehri İstanbul ki, yaklaşık 500 yıl boyunca en güçlü devirlerinde sınırlarını öyle genişletmiş ki, Fas'tan Kırım, Ukrayna'ya, oradan İran'ın mücavir alanlarından Macaristan'a kadar başkentlik yapmış, hükümlanlık sürmüştü; adalet-ilim-irfan-sanat ve refah götürmüştür.

Dünyanın dört bir yanını birbirine bağlayan İpek ve Baharat Yollarının merkezi olup, tüm cihanın tacirlerini kendisine çekmiş ve dünya ekonomisinin merkezi haline getirmiştir.

Malum olduğu üzere eskimez, pörsümez 'Süleyman Şehri'nin bir adı da 'Belde-i Tayyibe'dir. Bugün hâlâ gönül coğrafyamızdaki adı anılırken, 'Belde-i Tayyibe' diye hasret giderilerek özlem duyulur ve İstanbul ile birlikte anılır.

Yine denilir ki, İstanbul fethedildikten sonra Müslüman ve Türk İstanbul'u anlatan ilk eseri, XVI. yüzyılın ünlü tezkire müelliflerinden Kastamonu doğumlu Latîfî (öl.1582) tarafından 1525 senesinde 35 yaşında iken yazılmıştır.

İstanbul'un vasıflarını anlattığı için 'Risâle-i Evsâf-ı İstanbul' ismiyle bilindiği gibi 'Ta'rif-Name-i İstanbul' (Evsaf-ı İstanbul) olarak da kaynaklarda yer alır.

Latîfî'nin bir şiirine yer vereceğiz ama şu ifadelerini derç etmeden geçmek olmaz. İstanbul şöyle anlatılır:

"Göklerin binlerce gözülü piri dünya kuruluş felekler altında ve arz üzerinde buna benzer bir şehir görmüş değildir."

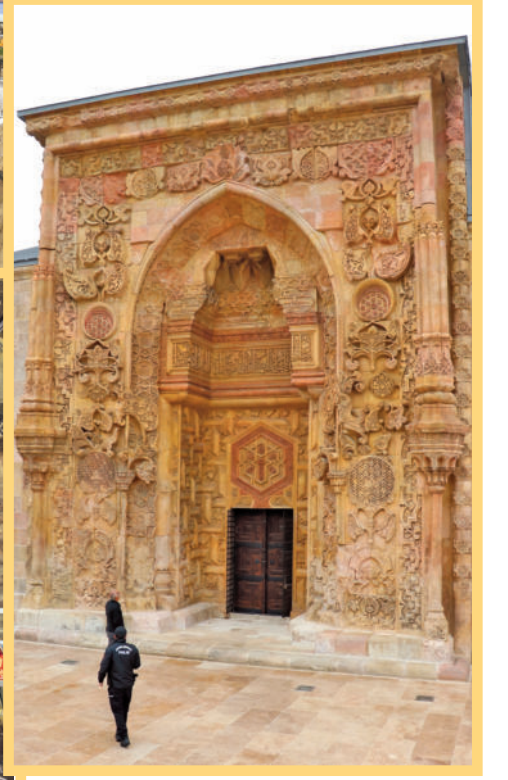
Gelmek'çün ikinci bir hayata
Bir gün dönüş olsa ahireten;
Her ruh açılıp da kâinata
Keyfince semada bulsa mesken
Talîh bana döne nazikâne
Bir yıldız verse malikâne
Bigâne kalır o dîfata,
İstanbul'a dönmek isterim ben. Latîfî.

★★★

Velhasıl, İstanbul bir dünya şehri, bir ticaret şehri ve kültürler mozaığının merkezidir. Efsanelerin değil, gerçeklerin şehridir ve şiir şehridir ve mevsimleri şiir eden şehirdir.

Vakıflar Genel Müdürlüğü, geçtiğimiz günlerde restorasyonu tamamlanan 201 tarihi eserin ziyarete açıldığını duyurdu. Aralarında UNESCO Kültürel Miras Listesi'nde yer alan eserlerin de olduğu yapıların restore edilmesiyle birlikte 2024 kültür turizm haritası da yenilendi.

Türkiye'nin kültür rotaları restorasyonla genişliyor

VAKIFLAR Genel Müdürlüğü, geçtiğimiz günlerde restorasyonu tamamlanan 201 tarihi eserin açılışını gerçekleştirmişti. Böylece son 22 yılda 5 bini aşkın eserin restorasyonu tamamlanmış oldu. Aralarında Türkiye'nin UNESCO Kültürel Miras Listesi'ne ilk eklenen kültürel mirası Sivas Divriği Ulu Cami Darüşşifası'nın da bulunduğu restorasyon hareketi ile Türkiye'nin dört bir yanından tarihi eserler, turizm haritasına bir yenilik getirdi.

8 MİLYAR LİRALIK EKONOMİ

Vakıflar Genel Müdürlüğü internet sitesinde yer alan bilgilere göre, 2023 sonuna kadar restore edilerek ziyarete açılan eser sayısı 5 bin 800'e ulaştı. Geçtiğimiz günlerde toplu açılış yapılan tarihi eserlerle bu sayı artarken Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy da son 22 yılda restorasyon için 8 milyar lira harcandığını ifade etmişti. İşte kültür turizm rotalarına yeni soluk getiren yapılardan bazıları:

TÜRKİYE'NİN HER YERİNDEN

Türkiye, UNESCO Kültürel Miras Listesi'ne 19 eserini kaydettirdi ve bu alanda 149 ülke arasında 10. sırada yer alıyor. Turizm rotalarını yenileyen restorasyon atağı kapsamında onarılan yapılar arasında Türkiye'nin UNESCO Kültürel Miras Listesi'ne 1985 yılında giren ilk eseri olan Sivas Divriği Ulu Cami Darüşşifası da geliyor. İnanc ve tarih tutkusunu açısından önemli bir durak olan Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası, 1228 yılında yapılan ve Anadolu'nun

İstanbul'da 33 nokta

Restorasyon projesi kapsamında haritada İstanbul'dan 33 nokta yenilendi. Bu eserler arasında Soğukçeşme Askeri Rüştiyesi, Beyazıt Medresesi, Lala Hayrettin Paşa Camii, Beyazıt Cami Hünkar Kasrı gibi yapılar bulunuyor. İstanbul'da yenilenen kültür turizm duraklarının 19'unu cami ve mescit, 5'ini kütüphane, medrese ve rüştiye, 1'ini kilise, geri kalanları da imaret, minare, ev gibi tarihi yapılar oluşturuyor.

Harita tazelenmeye devam edecek

Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından restore edilen eserlerin toplu açılış gerçekleşse de Hatay, Tekirdağ, Adıyaman, Kocaeli, Ankara gibi illerde onlarca tarihi eserin restorasyon süreci devam ediyor. Kültür mirası olan eserlerin ziyareti turizmde de önemli bir paya sahip. TÜİK 2024 yılı ilk çeyrek verilerine göre, turistlerin yüzde 46'sı kültürel gezileri de kapsayan tatil için Türkiye'ye geliyor.

eserleri de içinde barındıran camide, yapının Bizans döneminden kalma mozaikleri ve freskleri görülebiliyor. Camide müzeye çevrilisinin ardından 79 yıl sonra ilk namaz geçtiğimiz günlerde kılındı. Kariye Camisi de Türkiye'nin UNESCO Kültürel Miras Listesi'nde yer alan eserleri arasında.

EVLYA ÇELEBİ'NİN RÜYASI

Yenilenen kültür rotalarından biri de Kasımpaşa Mevlevihanesi oldu. Mevlevihane, İstanbul'un üçüncü büyük mevlevihanesi olma özelliği taşıyor. Fırıncazade Şeyh Sirri Abdi Dede tarafından 1623-1630 arasında kurulan ve yaklaşık 300 yıl, Osmanlı medeniyetine insan yetiştiren irfan olacıkları arasında yer alan yapı, Evliya Çelebi'nin seyahate çıkmasına sebep olan meşhur rüyasının tabir edildiği mekân olarak da biliniyor.

UŞTALIK ESERİ MINARELER

Turizm haritasını yenileyen çalışmalardan biri de Edirne'de gerçekleşti. Mimar Sinan'ın 'ustalık eserim' dediği Edirne'deki Selimiye Camisi de 2021 yılında kapsamlı restorasyona alınmıştı. Restorasyon hâlâ devam ediyor, ancak dört minaredeki restorasyonun üçü tamamlandı. En çok minarelerin yıprandığı gerekçesiyle başlayan restorasyon kapsamında minare külahının altında yer alan orijinal tek turkuaz çini çoğaltıldı ve 64 çini yerlerine takıldı.

Kitap İstanbul

www.kitapistanbul.org.tr

Hazırlayan: ÜMİT ÇAKAR

Başlangıcından geleceğe Türk İngiliz ticareti

İktisat tarihçileri tarafından kaleme alınan bu eser, altı bölümden oluşuyor. İlk bölümde, iki ülke arasında 1580 yılında resmileşen ilk ticari imtiyazlara yer veriliyor. İkinci bölümde, genel ticari durumun yanı sıra şehir hayatındaki İngiliz tüccarının konumuna, diğer tüccar ve yerel idarecilerle ilişkisine odaklanılıyor. Bir sonraki bölümde ise Birleşik Krallık ile Osmanlı Devleti arasında imzalanan 1838 Baltalimanı Anlaşması merkeze alınarak 19. yüzyıl değerlendirmesi yapılıyor. Dördüncü bölümde, yapısal değişimlerin ardından iki ülke arasındaki ticari ilişkilerin geldiği nokta irdeleniyor. Beşinci bölümde, II. Dünya Savaşı öncesi ve sonrasında yeni bir küresel ekonomi modelinin ortaya çıkışı ele alınıyor. Son bölümde ise Türk-İngiliz ticari ilişkilerinin 21. yüzyıldaki genel çerçevesi, 29 Aralık 2020 tarihindeki STA göz önünde tutularak inceleniyor.

Tuğrul Arık, M. Sait Türkhan, Gökçen Coşkun Albayrak, Murat Çeven İstanbul Ticaret Odası Yayınları, 2022

1814'de Dersaadet ve Çanakkale'ye seyahat

Polonyalı seyyah Raczyński, İstanbul abidelerini yakından görmek, ahaliin adetlerini öğrenmek için şehri yaya dolaşmış; Sultanahmet Meydanı'ndaki dikilitaşları, Binbirdireği, Sultanahmet ve Şehzade camilerini gezmiş; Bedestendeki nadide Türk işlemlerine hayranlık duymuş, refakatindeki ressamı Topkapı Sarayı Kapısı'nın resmini yaptırmış; Saray hayatına dair çoğu gerçeğe uymayan hikâyeler dinlemişti.

10 Eylül günü bir gemi ile Çanakkale'ye hareket eden Polonyalı kont, Üsküdar, Kadıköy ve Adalar'ı seyir imkanı bulmuş; sonra Lapseki'ye ulaşmıştır. Daha sonra Bozcaada, Midilli, Assos, Baba Burnu ve eski İstanbul'da antik devir yadigarlarını aramıştır. Gezileri sırasındaki tespit ve müşahedeleriyle Boğazların tarihi önemine dair eski müelliflerden topladığı bilgileri, kitabının 5. bölümünde ifade eden Raczyński, 6. bölümde ise Truva Savaşı'nın cereyan ettiği yerlerdeki gezinti ve araştırmalarıyla bu konuda yazılanlara yer vermiştir.

Edward Raczyński
Köprü Kitap, 2019

www.kitapistanbul.org.tr

19

MAYIS

ATATÜRK'Ü ANMA GENÇLİK
VE SPOR BAYRAMIMIZ

Kutlu Olsun!

ŞEKİB AVDAGİÇ
İSTANBUL TİCARET ODASI
YÖNETİM KURULU BAŞKANI

İSTANBUL
TİCARET
ODASI 1882

[in](#) [x](#) [f](#) [@](#) [v](#) /itokurumsal

